

312/79

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

సంపుటము ౧౭
Vol 17

చెన్న పట్టణము 1929-వ సం॥ మే నెల 31-వ తేది శుక్రవారము

శ్రీ శుక్లనామ సంవత్సర శ్రావణమాస బహుళ అష్టమి

సంచిక ౫౦
No 50

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్ప వారిచే
వేలకువేలు యోగ్యతా
పత్రములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల
బాపును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. బొలుకుల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గునుతగ్గించును
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పుల తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
సంజీవివంటిది

పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన

మోసము గలుగదు.

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి 0-10-0

డజన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో

6, 7 తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు
తేక

109, క్రేరింగ్స్ట్రీట్, ఫోర్ట్, బాంబాయి.

భిషగ్గర్తన పాశ్యపు వెంకటాచల పండితుల ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములు

లోకామయహార కస్తూరి మాత్రలు

ఈమాత్రలలో ఆశ్లేషకరవస్తువు లెవ్వియు చేరలేదు. ఈమాత్రలు 1-2 ను తాంబూలముతోగాని
విడిగాగాని ప్రతిదినము ఉపయోగించితివేని ఎటువంటి కఠినతరహాసరమునైనను జీర్ణీకరించి, గాలి నీళ్ల స్వభా
వము మారుటవలన చెడుపుకానిలాగున దేహమును కాపాడును. నిల్లులు మొదలు ముసలివారి వరకు అందరి నుం
దము, మలబద్ధము, పడిపెము, దగ్గు, గూరలు, శీతలముచే కాళ్లులాగుట, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి, పక్క
యందు నొప్పి, ఆహారజీర్ణ కాలమందు తలనొప్పి, చలిజ్వరము, జ్వరము, ప్లేగు ఇన్ ఫ్లుయెంజా ఇంకను అనేక
వ్యాధులను గూఢపరచును. స్త్రీలు ప్రసవించిననాడు స్నానమునాడు (కస్తూరికి ప్రతిగా) ఈమాత్రలు 4-5 వ
2-8 తమలపాకులలో నమలి మ్రొంగవలెను. సాంక్రామికరోగులతో నుండవలసినవారు, దినము 1-2 మాత్రలు
నేవించిన ఆరోగ్యవృద్ధులు లభింపదు. ఈమాత్రలసీసాతోగల అనుపానపత్రమును చూడుదు. 800 మాత్రలు
గల సీసా 1-కి 4 అణాలవంతున ప్రతిపాపులోపలను దొరకును. పోస్టుమాలకముగా 6 సీసాలు రు 1-8-0.
12 సీసాలు రు 2-18-0. 25 సీసాలు రు 5-8-0.

సారస్వతానవం:— మెదడుకు బలమును కలిగించి, జ్ఞాపకశక్తిని వృద్ధిచేయును గావున, మెదడు దుర్బ
లమువలన గలిగియుండు సమస్తవ్యాధులను పరిహరించి వరములకు మంచితాను.
రక్తస్పందిని కలుగజేయును. సంగీతపాటకుల కంఠస్వరమునకు మృదుమధురత్వము నిచ్చును. పాదము పాదము పుత్రాహము నింపుచి.
బలహీనలైన స్త్రీలకు నెత్తినడుము (నెత్తి నోరు చాలా మెత్తగా వుండుటవలన) మృదాదను నడవగాను కానిపిల్లలకు సంజీవివంటిది.
6 బోర్సుల సీసా 1-కి రు 1-0-0. పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

ది ఆంధ్ర బ్యాంకు, లిమిటెడ్, బాంబాయి, మద్రాసు, ముంబై.

చెక్ బుక్ నెంబర్ 10,000,000

చెక్ బుక్ నెంబర్ 10,000,000

చెక్ బుక్ నెంబర్ 10,000,000

చెక్ బుక్ నెంబర్ 10,000,000

చెక్ బుక్ నెంబర్ 10,000,000

చెక్ బుక్ నెంబర్ 10,000,000

చెక్ బుక్ నెంబర్ 10,000,000

చెక్ బుక్ నెంబర్ 10,000,000

చెక్ బుక్ నెంబర్ 10,000,000

చెక్ బుక్ నెంబర్ 10,000,000

చెక్ బుక్ నెంబర్ 10,000,000

చెక్ బుక్ నెంబర్ 10,000,000

చెక్ బుక్ నెంబర్ 10,000,000

ప్రకటనము

ఆంధ్రగీర్వాణ విద్యాపీఠము
కొవ్వూరు

1. ఈ సంస్కృత కలాశాలయొక్క ప్రిన్సిపాల్
పదవికి సంస్కృతములో ప్యాస్ అయిన యొక యాండ్ర బి. ఎ.
కామయ్యను. వారు కొడుకొను జీతములను, అర్హతలను దెలు
పుచు దరఖాస్తులు 15 జూన్ 1929 తేది లోపుగా పంప
వలయును.

2. ఆంగ్ల భాషా పరీక్షయందు గలిగి సంస్కృత Entrance
test లో నుత్తీర్ణులైన బ్రహ్మచారులకు విద్యార్థులకు నెల 1 కి
రు 4-0-0 లు చొ॥ స్కాలరుషిప్పు లిచ్చి విద్యా ప్రవీణ
(సాహిత్యము) ఉభయ భాషా ప్రవీణ (ఎ) పరీక్షలకు నాలుగు
సం॥ లు విద్య చెప్పవచ్చును. విద్య ఉచితముగా, నెంతమంది
నిచ్చినను, చెప్పవచ్చును. కొంత కష్టపడ గలవారికి ఖాజన వస
తులు గృహస్థుల యిండ్లలో కల్పించబడును.

అన్ని దరఖాస్తులున్నా 15-6-1929 తేదీలోపున
మాకు చేరవలయును.

జిల్లా,
వల్లూరి స్మార్యనారాయణరావు,
బి.ఎ. బి. ఎల్., ఆంధ్ర ఎల్ టి
ప్రెసిడెంట్, ఆంధ్ర గీర్వాణ విద్యాపీఠము

వెల స్వీయము! ఫల మధికము!!

చలువకు, చత్వారమునకు, తగిన సులూచ
నములు సొంది కమృతముగా యివ్వగలనమద్దలు.
పెట్టువెందు వస్త్రా గడియారములు నమృతము గా
ఒకేఖరారు భరణ యివ్వబడును.

యిమ్మడి చలమయ్య, తెనాలి.

బెజవాడ తాలూకాబోర్డు ప్రాథమికోపాధ్యాయ సంఘము

ఈ సంఘ ప్రథమ సమావేశమునది 18-5-29 సోమవారము సోజున బెజవాడ తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులను ముగింపి శ్రీ నూతని రామేశ్వరయ్య చౌదరి బి. ఎ. డి. యల్. గారి అధ్యక్షతన బెజవాడ మ్యూజియం హాలునందు జయప్రథముగా జరిగెను.

అధ్యక్షుని ఉపన్యాసము. (సారాంశము.)

ఉపాధ్యాయ సోదరులారా—

ఈ మహాసభకు నన్ను స్వీకరించి నా హాజరుని గౌరవించి చుండుటకు మీకు కృతజ్ఞుడను.

లోకమునందుగల సకలవృత్తులలో వుపాధ్యాయ వృత్తి చాల గౌరవమైనది. నారి విధులుగూడ యత్కుష్టప్రయత్నములైనవి. వుపాధ్యాయుడు జీవోకముయొక్క విజ్ఞాన గౌరవములకు రక్షణధూతుడు. ఎట్టి ప్రవృత్తికిని ఆధారధూతుడు. మానవ జాతికి మిత్ర తల్లిదండ్రులు. 5 సంవత్సరముల తరువాత విద్యార్థుల తల్లిక మానసిక నైతిక జ్ఞానాభివృద్ధిలకు, తల్లిదండ్రులకన్న మీరు బాధ్యులు. మీ వృత్తి మిక్కిలి పవిత్రమైనది. ఏ విధముగా వ్యవసాయదారులు సస్యములను ఎరువులువేసి సస్యములు అత్యంత ఫలవంతములుగా జేయుటకు బాధ్యులూ, అట్లు మీరు విద్యుల తత్వమును పయముజేయుటలో బాధ్యులు. ప్రస్తుత పరిస్థితులలో మీ సీతి చాల హీనముగా నున్నదని చెప్పకతప్పదు. సేను గూడ మీ కష్టములను గమనించుచో కల్గినీళ్లను దుడిచినవాడ నవును. దేశాభివృద్ధికి మూలమైన మీకు లోకజీవము తక్కువకు లియైన గిట్టుటలేదు. ఈ వృత్తికి దగినంత గౌరవముగూడ లేదు. కాని పూర్తిగా చేకూరలేదు. ఆయినను పూర్వమున్నంత గౌరవములేదు. దాని వారించుటకు విద్యాకాఖ్యాధికారులు ను మేమును, మీరును కలిసి పనిచేయుట మంచిది. నాతోచినది యేమనగా, మీ వృత్తి ఎంత ఆవునరమో గ్రహించి అందుకు తగినట్లు వైతికాభివృద్ధి నొగ్గుకొని మీ యోగ్యతను మీ ఆత్మగౌరవమును కాపాడుకొనవలెను.

ఈ టీచర్ల ఆవునరము ప్రజలకుగూడ తెలియవలెను. మీరు లేనిది యీ గ్రామమువిద్యాభివృద్ధి, వైతికాభివృద్ధి కున్న యని గట్టిగా గ్రామస్థులు తెలిసికొనవలెను. చేయవలెను. మీ స్కూల్స్ లి సమూహ్యములు చెప్పినట్లు గర్హింప వ్యయమే చుండి. జీతమునకు లెన విద్యునోసరుల యని మీరెన్నడు తలచరాదు. మీధర్మమును మీరు క్రమముగా నిర్వహించిన మీరు ఎప్పుడు గౌరవము సొంతగలరు—మీలో పూర్ణమైన వికమర్మము కునుకరవలెను. మీరు పూర్వస్థితి వచ్చుటకు యానాదిరి సంఘముల స్థాపించుకొని వికమర్మము మెదిలగు సహకార గుణములు పెంపుజేసికొనవలెను. వీటి అగ్ర్యమేమనగా మీ వృత్తిని పెంపొందించుట. బాలుకు బుద్ధినికాసము కొరకు మీ వద్దకు వచ్చుచున్నారు. వారి నైతిక విద్యబుద్ధుల పెంపొందజేసి అభివృద్ధిలోనికి తేవలెను. మీరు 3 విధములుగా వారికి జవాబు చెప్పవలెను. 1 ప్రజలు 2 విద్యాకాఖ్యాధికారులు 3 బోర్డువారులని సంఘాగ్ర్యకుడు చెప్పెను. అది నిజముగా సత్యముకాని యింకొకరికి గూడ మీరు సమాధానము చెప్పవలెను. అది "అంతరాత్మ". మీ అంతరాత్మను మీరు సమాధానము చెప్పుకొనగలిగిన మిగిలిన మువ్వరకు మీరు భయపడ నవసరములేదు. వారికి మీరు సులువుగా సమాధానము చెప్పగలరు.

ప్రతి గ్రామమునందు విద్యాంకుకు టీచరు. అన్నివిధములైన విద్యాభివృద్ధిలకు మీరే ఆధారము. గావున గ్రామములతో కలిసి జ్ఞానాభివృద్ధి పెంపొందించుటకు ప్రయత్నింపుడు. శ్రీరామునకు వశిష్ఠుడు సమస్తమత రాజకీయసంబంధములలో కూడ సలహానోసినట్లు మీరు సమస్తవిషయములలో ఆధిక్యతకు ప్రయత్నించినచో గ్రామములందు మీరుకూడ పూజ్యులగుదురు.

ఈ మహాసభయందు తీర్మానింపబడిన తీర్మానము:—

1-వ తీర్మానము

మరేమేమీయు శ్రీశ్రీశ్రీ పంచమజార్జి సక్రమరిగారి కిది, వారికుటుంబమునకుగా, దీర్ఘాయురారోగ్యకృత్యముల బ్రాదిండు గావున, మిని యీ సభవారు భక్తిభావముతో సర్వ కృత్యని గోరుచున్నాను.

2-వ తీర్మానము

ఈబోర్డులోని అన్ని పాకాలలో మత్తనైతికబోధము నిర్వహించుగా జరుపుటకు కాపించుట కీసభవారు శ్రీతాలూకాబోర్డువారిని ప్రార్థించుచున్నాను.

3-వ తీర్మానము

ఈ తాలూకాబోర్డు పాకాలలోని విద్యావిషయముల గూర్చి సంప్రదించుటకు ఆయిదుగురు సభ్యులకు కృత్యము.

వగాని యొక విద్యావిషయక సలహాసంఘము ఉపాధ్యాయుల నుండి యేర్పరుచుటకు శ్రీ తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటువారి నీసభవారు కోరుచున్నారు.

4-వ తీర్మానము

పాకాలకు బోధనోపకరణములు చాలినన్ని సప్లయ కాబడకుండుటచే సవినపథకుల ననుసరించుటకు పూర్తిగ బోధించుటకు కలనుపడదు. గాని ప్రతిపాకాలకును బెంచీలు మొదలగు యితర సామానాలకంబై బోధనోపకరణములను నిర్ణయింపబడిన పాకాపుస్తకములను, విరివిగ సప్లయచేయించగలందులకు యీసభవారు శ్రీ తాలూకాబోర్డువారిని కోరుచున్నాను.

5-వ తీర్మానము

తాలూకాబోర్డు ఉపాధ్యాయులకు గవర్నమెంటు సేల్సుప్రకారము జీతములను యిప్పించగలందులకు శ్రీ తాలూకాబోర్డువారిని కోరుచున్నాను.

సెకండ్లీ గ్రేడ్:—35-2-50-1-60.

హయ్యర్ గ్రేడ్:—25-1-1-55.

లోయర్ గ్రేడ్:—20-1-30

6-వ తీర్మానము

చెన్నరాష్ట్రపు లోకములో మిగిలినసమస్తము గ్రామపు సర్వీస్ లకుముల కివ్యులవినదిగా కోరుటకై యీరాష్ట్రముం దలి జిల్లా, తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటు మీటింగు జరుగనున్నదిగాన ఆమీటింగులో ప్రాథమికోపాధ్యాయుల జీతముల హెచ్చునిది తము గూడ కొంతధనము ప్రత్యేకించి తీసికొనుటకును, ప్రావిన్స్ యిలో పాకాలను సాపించినపు డేర్పరచిన గ్రాంటు పరిమిలను వుపాధ్యాయుల సంఖ్య హెచ్చినను హెచ్చు గ్రాంటును బోర్డువారు సాంచుటచేయగార సదరు గ్రాంటును బోర్డువారు కోరి పడయుటకును ఈ సభవారు శ్రీతాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటువారిని కోరుచున్నాను.

7. ఈ తాలూకాబోర్డులో నిర్వహణ ప్రాథమికవిద్యా విషయకట్టును నడులులో పెట్టవలసినదిగా శ్రీ తాలూకాబోర్డువారిని యీసభవారు కోరుచున్నాను.

8. బోర్డు పాకాల లన్నిటిని రాదుమును యేకులును సప్లయ చేయుటకు శ్రీ తాలూకాబోర్డువారిని యీ సభ వారు కోరుచున్నాను.

9. ప్రాథమికోపాధ్యాయులందరు ఖద్దరు నభిమానిల్లీ తప్పక ప్రతి వుపాధ్యాయుడు ఖద్దరు కట్టవలసినదిగా ఉపాధ్యాయులందరిని యీసభవారు కోరుచున్నాను.

10. శ్రీ తాలూకాబోర్డువారును శ్రీ కేంజి పరిషత్తు కారులును వుపాధ్యాయులకు పంపుచుం డెడు మెమోలు సర్క్యులర్లు మున్నగువానియందు వారినిసూర్తి నీవు-నిన్ను-నీకు మున్నగు సేకనవన ప్రయోగములచే ముచ్చటించుచున్నారు. అతడు, ఇతడు మున్నగు పదములవలె యీశబ్దము గ్రాంథికముగా మర్యాదమాచకమే యైనను వ్యవహారమునందు మాత్రము నీచముగ నెంచబడుచున్నది. గనుక ఇట్టి ప్రయోగము వుపాధ్యాయుల గౌరవమునకు బాధకరమై యుండుటచే నట్టి పదప్రయోగము నికముం దుపయోగింప కుండునట్లు ఈసభవా రుభయలను కోరుచున్నాను.

11. ప్రాథమికోపాధ్యాయులు కేవలము బీడలగుటచే వారి బిడ్డల కుచితముగా ఉన్నతవిద్య నిప్పించుటకు శ్రీపద్రాసు ప్రభుత్వమువారి నీ సభవారు కోరుచున్నాను.

12. ఉపాధ్యాయులు బుద్ధిపూర్వకముగా విద్యలోపము గలిగించుచున్నారని ధ్రువపడని హాగ్రామస్థుల యొక్కగాని, యితరుల యొక్కగాని సహకారము వారిని ట్రాన్స్ ఫర్ చేయకుండుటకు యీ సభవారు శ్రీ తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటువారిని కోరుచున్నాను.

13. ఉపాధ్యాయ సంఘమునుండి యెన్నుకొనబడుటకు తాలూకాబోర్డులో రెండు స్థానము లొసగుటకు ప్రభుత్వము వారి నీసభవారు కోరుచున్నాను.

కామరంజని మాత్రలు

ఇంద్రియస్థలనము, హస్తప్రయోగాది దురభ్యాసములచే గలిగిన దుర్గుణములు, ఇంద్రియము పలుబడుట, అధిక సంసారసౌఖ్యముచే గలిగిన నిస్సత్తున, మతిభ్రమ, అజీర్ణము మొదలగు దోషములను పోనాడీ రక్తవృద్ధిని, వీర్యవృద్ధిని, సంసారసౌఖ్యమునకు బలమును, కాంతిని గలగజేయు పరమావధము: 30 మాత్రలుగల సీసా తపాలా చార్జీలతో రు. 2-8-0.

ఎస్. కె. దేవర అందుకో,

బ్రాహ్మరామం, (తూర్పు గోదావరి.)

తరుణము మించిపోకమునుచే మీతలవెండ్రుకలగురించి తగుశ్రద్ధ వహింపుడు.

వెండ్రుకలు దువ్వనతో ఊడినప్పునంతరకు ఆలసింపకుడు వెండ్రుకలు చెడిపోవుటకు అది అంత్యదశ యని గ్రహింపుడు.

కామినియాఆయిల్ రిజిష్టరు ను నేటినుండియే వాడుటారంభింపుడు.

తలవెండ్రుకల బాధలన్నింటికి

దివ్యామృతము

వెండ్రుకలను కాంతివిహీనముగాను, చిట్టిపోవుట బిరుగుగా నుండుటనుండి రక్షించి పట్టుకుచ్చునలె, కుమ్మరిచెక్కలవలె నిగనిగలాడించును. ఈసులభపద్ధతిని నేడే పరీక్షింపుడు. మీవెండ్రుకలెంత త్వరలో అందముగా పెరుగునో, తలకు చల్లదనమును గలిగించు గనో మనింపుడు. కామినియాఆయిల్ మీవెండ్రుకలకు, నెట్లు అధికృత్యము గలగజేయునో గుర్తింపుడు. ప్రతిపట్టణములోను, పల్లెలోను, దుకాణాదారులందరివద్దను, పరిమళద్రవ్యము లమ్మువారలందరివద్దను దొరకును. మీయూరికర్తకులయొద్ద కొనుసవ్వడు, కామినియాఆయిలేనా అని చూచి మరి కొనుడు.

సీసా 1-కి వెల రు 1-0-0; పోస్టేజి 0-6-0 ప్రత్యేకం. సీసాలు 3-కి రు 2-10-0; పోస్టేజి 0-12-0.

ఓ టో ది ల్ బ హా రు (రిజిష్టరు) కొనుట నుఅవకరుడు.

మీదుస్తులమీదగాని, జేబు దుమలమీదగాని రెండుమూడు చుక్కలు ఆప్లోసిట్ బహారు చల్లిన వెంటనే మిక్కిలి మనోహరమైనట్టి మల్లె, డైకిపువ్వుల పరిమళములను, చెదజల్లి లట్లానరుచ్చును. పెండ్లిసమయములందు బంధువులందరిని సంతోషపరచుటకు, ఆప్లోసిట్ బహార్ మరెద్దియు కానరాదు. నేడే ఒకసీసాను కొని, దాని అద్భుతపరిమళము లనుభవించువు.

1/2 డౌస్సు ఓటోసిట్ బహారు రు. 2-0-0
1/4 " " " " 1-0-0
1 డ్రాము " " " 0-12-0

సమూహాసీసా రెండణాల పోస్టు స్టాంపులు పంపిన, పంపబడును. సువాసన కాట్టు 1-కి బాగా 1

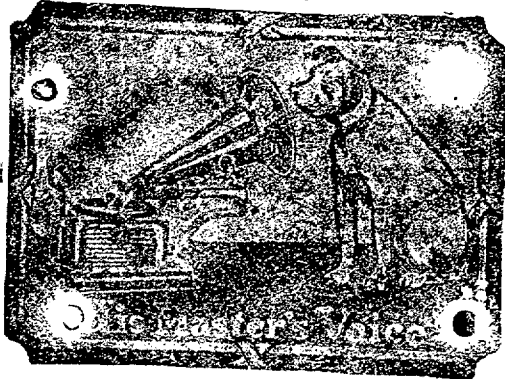
ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ,

దిగువ నుదహరించిన మెషిను రికార్డులు యీ దిగువ కిలాసమాన ను దొరకును.

ఎమ్. హెచ్. రావు అండు సన్సు, కాకినాడ.

దిగువ నుదహరించిన మెషిను రికార్డులు, యీ దిగువ అక్షరమునకు వ్రాసిన బడయగలరు.

హట్టిన్స్ అండు కో, 185 బ్రాడ్వే, మదరాసు.

"Greatest Artists".

"Finest Recording".

1929 వ సంవత్సరం మే నెలలో నూతనముగా ప్రచురించబడిన

10 అంగుళముల రెండు ప్రక్కల గల పచ్చలేబులు "హెచ్ మాస్టర్స్ వాయిసు" రికార్డులు.

(Price 2-12-0 each)

(1-4 గాన మా 2-12-0)

అరవము		తెలుగు
బెంగళూర్ తాయి		
N	సాన్నార్ మెనియానే	శంకరాభరణము
2778	మన్ను పుకల్ కాసలై తక్	నీలాంబరి
	మిస్. ఎ. సుందరం, మధుర	
N	నాట్టుప్పరు త్రియై	రాగమాలిక
2779	కర్నాటకం తన్ని లే	రాగమాలిక
	క్రీమతి వీణ వన్నుగవడిపు	
N	వెట్టవేలితనై	హిందూకాపి
2780	తత్తె మెషి	కల్్యాణి
	విశ్వార్ ఎన్. సుబ్రహ్మణ్య భాగవతార్	
N	ఇదుదానో తిలై స్తలం	బ్యాగ్
2781	అడి త్తరు పాదుమైయే	దేశికతోడి

N	మినాలోచని అంబ	తోడి
2772	మనవ్యాళ్ కింనరా	నళినకాంతి
	హార్మోనిస్టు-టి. ఎం. కాదర్ బాచ్చా-వారియూర్	
N	సోమేశ్వరకర	అమృతవాహిని
2782	వరుగ వరుగ శరవభవ	అటూణ
	తెనుగు-సంస్కృతము	
N	మాణిక్యవీణాం	జంధూటి
2783	నీనామయాపములప (యంగళం) సారాస్వతి	
N	మెనూరు ఆదిలక్ష్మి	
2784	వనజయనని భాగము 1,2 కేదారగాళము	
N	ఎస్. వి. సుబ్బయ్యభాగవతార్	
2785	నిరుపమానసావి భాగములు 1,2 బ్యాగ్	

మళయాళము క్రీమతి కొచ్చుపట్టి అమ్మళ్-తిరుమార్	
N	గోపాలకన్ మారె
2786	కన్యూపవతిన్ శంకరాభరణము
	మాస్టరు కె. గుల్ మహమ్మద్, కొచ్చిన్
N	తాలోలప్పదు
2787	వలైప్పదు
	ఇంగ్లీషు
2789	మిస్టర్ ఎన్. వి. నరసింహులు ఇంగ్లీషుతో భాగములు 1,2
2788	నాగస్వరము సోన్ను స్వామిశైలై-మధుర దినమణివంశ భాగములు 1-2 సారికాంగోజి.

మాడల్ నెం॥ 101

నూతన మోస్తరు హోరన్,

నూతన మోస్తరునందు అభివృద్ధిచేయబడిన

హోరన్, టోన్ అరమ్

నెం 101 (నల్లకట్టతో చేయబడినది) ధర రు 135

ఆర్. ఎల్ నెం 101 ధర రు 185

జి. సి. నెం 101 ,, 150

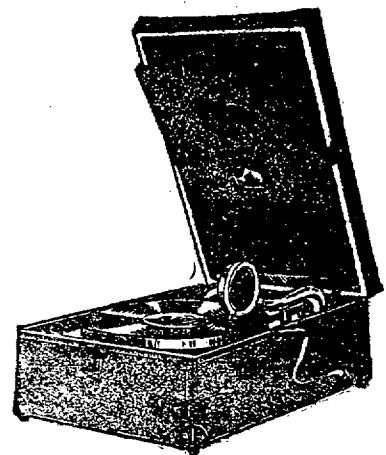
ఎస్. బి నెం 101 ,, 150

బి. సి నెం 101 ,, 150

డి గ్రా మో ఫోన్ కం వె ని లి మి టె డ్,

పోస్టు బాక్సు 48, కలకత్తా.

28, రాంపాట్ రో, బొంబాయి.

వై నుదహరించిన మెషిను; రికార్డులు యీ దిగువ అక్షరమునకు వ్రాసిన బడయగలరు.

హోమర్ అండు కో, 175 బ్రాడ్వే, మదరాసు. వ్రాచి: నెల్లూరు.

వై నుదహరించిన మెషిను; రికార్డులు యీ దిగువ అక్షరమునకు వ్రాసిన బడయగలరు.

బొంబాయి ప్రేడింగ్ కం వె ని, బెజి వా డ్.

ఆంధ్ర భారతీర్థ మహోత్సవములు

(స్వకీయవిలేఖరి)

ద్వితీయ కవితాంశము

విజయనగరము, మే 27:—ఈసంవత్సరము ఛాన్సెలర గు శ్రీ విజయనగరం మహారాజా మన్యవల్లభుని సమక్షమున గాధీశ్వరులవారి యజ్ఞానుసారముగా ఆంధ్ర భారతీర్థోత్సవం తియు, భారతీ మహోత్సవములును 25-5-29 తేదీన జరుగవలయుగా ప్రారంభింపబడినది. ఇవి 30-5-29 వరకు జరుగును. ఈ వర్షంతో సుమారు 100000 లున్నట్లునుండి ప్రతినిధు లేతెంచితి. వచ్చినవారిలో ముఖ్యులు, శ్రీరాజా మంత్రిప్రగడ భుజంగరావు జమిందారు బహద్దరువారు, శ్రీ మిర్జా రాజా నల్లప రాజా అచ్చుతెరామరాజు బహద్దరువారు, కవిభూషణ శ్రీ వత్స వాయి వెంకటనీలాధిరాజు కవిరాజుగారు, బ్రహ్మశ్రీ మదజ్ఞా దాదిబట్ట నారాయణదాసుగారు, మేడేపల్లి వెంకటరమణా చార్యులుగారు, డోమా వెంకటస్వామిగుప్తగారు, శ్రీమతి విద్యావేణ్ అట్లూరి వెంకటకృష్ణమూర్తిగారు, (అంగలూరు) భూపతి రాజా శీతాంబరాజుగారు, గొట్టెముక్కల జగన్నాథరాజు గారు, భమిడిపాటి చినమజ్జ నారాయణశర్మగారు, పొట్నూరి స్వామిబాబుగారు, తిట్టి బలరామయ్యగారు, దీక్షితులుగారు, (నల్లెనపల్లి) అన్నంరాజు గుమ్మరాయకవిగారు, కోన వెంకట రాయశర్మగారు, జయంతి వెంకటనారాయణగారు, పారుపల్లి రామకృష్ణయ్యగారు, ము. శివానందశాస్త్రిగారు, బ్రజసుంద రజేవుగారు (నాలూరు), పుల్లెల శ్యామసుందరంగారు, పార నంది సత్యనారాయణమూర్తిగారు, ముడుంబ నరసింహాచార్య లుగారు, చట్టి పూర్ణయ్యపంతులుగారు, కానుకుర్తి కృష్ణారావు పంతులు మున్నగువారు.

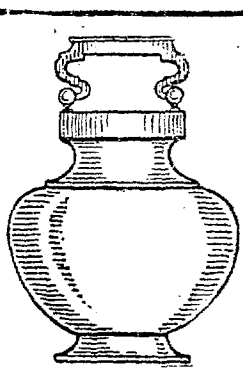
25, 26 తేదీలందు సాహిత్యవిభాగపక్షమున ద్వితీయ కవితాపరిషత్తు జరిగెను. అధ్యక్షులగు శ్రీరాజా మంత్రిప్రగడ భుజంగరావుగారిని, భారతీర్థప్రధానులగు డాక్టరు బుర్రా శేషగిరిరావుగారు ప్రేమపద్య దర్శించి ప్రస్తుతాలంకృతులుగ జేసి బ్యాండువాద్యములతో సభకు తీసికొనివచ్చిరి. 25 తే|| ఉదయము సంగీతము ప్రదర్శింపబడినది. సాలూరు హనుమంత రావు, రాజేశ్వరరావు అను బాలగంధర్వులు గాత్రమున చక్కగా పాడి సభ్యుల నానందపరచిరి. పంతుల భువనేశ్వరరావుగారు వీణ వాయింపిరి. మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు ప్రార్థనజరిగినపిదప ఆంధ్రభారతీ తీర్థపు రిజిస్ట్రార్ గారు పక్కలంక అచ్యుతరావుగారు భారతీ తీర్థము తరపున వచ్చిన సంఘము లన్నింటి ప్రతినిధు లను ఆహ్వానించిరి.

“ఆహ్వానం !

మా ఆంధ్రభారతీ తీర్థవిద్యాపీఠము పక్షమున మిమ్మంద రను ఈ యుత్సవములకు మనఃపూర్వముగా ఆహ్వానించుచున్నాను. ఆర్యదేశమునకు పూర్వకాలములలో వన్నె తెచ్చిన విద్యులను ప్రోత్సహించి పునరుద్ధరించుట మావిద్యాపీఠము ప్ర త్యేకపు పని. ఇది నిర్వహించుటలో జమిందారులయు, ఇతర ధనికతలయు, సామాన్య ప్రజలయు వివిధరాజ్యాంగములయు వివిధసహాయము విజాతీయ పండితులయు సాయ మవసరము. ఈవృత్తితో భారతీదేవి యుపాసనావి శేషముగా జరుపుచున్న ఈ ప్రయత్నము సర్వజన సహదరణీయమై వర్ధిల్లునట్లు మీ సాను భూతియు, సాయమును, ఆశీర్వాదమును అభిలషించుచున్నా ము. ఇక సహస్రనందములు.”

తర్వాత ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు మేడేపల్లి వెంకట రమణాచార్యులుగారు లేచి మృదుమధురభావము విజయనగర ము విద్యుల నగరమనియు అనేక కళాకాలచే శోభిల్లుచున్న దనియు, పూర్వకాలమునుండి విజయరామ గజపతి, ఆనందగజ పతి మున్నగు మహారాజుల విద్యాపోషణ, కీర్తిమున్నగునవి స్తు తించి సభ్యులకు స్వాగత మొసంగిరి.

అంత డా||గు శేషగిరిరావుగారు శ్రీ భుజంగరావు జమిందారుగారి పాండిత్యుల శేషములను, ఉదారస్వభావము లను సభ్యుల కెరుంగజేసి నాటిసభను తన యధ్యక్షులగు లుచే నవ్యవస్థపరచుకొనినట్లు తెలిపిరి. శ్రీ నారాయణదాసుగారు, డోమా వెంకటస్వామి గుప్తగారు, అల్లంశెట్టి అప్పయ్యగారు, విద్యావేణ్ అట్లూరి వెంకట కృష్ణమూర్తిగారు పద్యములలో భుజంగ రావుగారిని కొనియాడి వారి నవ్యక్షులుగా నుండ జేసిరి. చేం బోలు లక్ష్మీరావు బి. యే. గారు ఇంగ్లీషున మొదటిఅక్షర ములు భుజంగరావుగారి సేరు వచ్చునట్లుగా పద్యమును రచించి చదివిరి.

ఎలక్ట్రిక్ పవరుచే మెప్పిన లందు

అనేకరకముల నాజూకైన వెండిసామానులు తయారుచేయుటకు న్నది. టోకుగాతీయువారికి, వర్తకులకు ప్రత్యేకసౌకర్యములుగలవు. ఉత్తర మువాసి గాని, లేక ఖడ్గనవచ్చి గాని వివరములు తెలుసుకొనుడు.

అన్నిరకముల బంగారు, వెండి, నీమకమలములు, కెంపులు, పువ్వరా గములచే తయారుకాబడిన వగలు గలవు. 62--1

పరిశ్రమకాల:— } ఉమ్మడి బంగారుచెట్టి అందు సన్ను. 226, గోవిందప్పనాయకవిధి. } నీమకమలములు, బంగారు వెండినగల వర్తకులు 28, చైనాబజారురోడ్డు మద్రాసు.

అంత నవ్యక్షులగు శ్రీరాజా భుజంగరావుగారు లేచి ఉపన్యసింప మొదలిడిరి. ఆ యుపన్యాస సు గ్రహమిది— మిగులచేసిన సాగ డ్డలకు నేనెంతయు తెగను. ఈకవితా పరిషత్తున కధ్యక్షులుగా మీద్యునము గోరుటలో మీకు నాయం దుగల యభిమానము తెప్ప వేరులేదు. పూర్వకాలమున రాజపోషణ యుండుటచేతనే గొప్పకవులు ప్రబంధములను కావ్యముల ను రచించుట తలపించినది. తిరుప్పలు అంగ దేశములయొక్క పరిపాలన మనకచ్చిని నాలుసుండి దేశభాష గౌరవము నశించి నది. అందరు హూంభామ సియులైరి. ఉదరపోషణార్థమై చదువుట తలపించెను. కాని మన ప్రాచీనకళావిజ్ఞానము పెం పొందించుట కవకాశము లేకపోయెను. క్రమక్రమముగా ప్రజ లలో మాతృభాషాగౌరవము పెంపొందుచున్నది. ఈకవితం డలికి శ్రీనిజయనగర మహారాజావారు ప్రధానపోషకులుగా నుండుట మనభాగ్యము. వారిమంత్రివర్గమువారుమాడ దీనియం దుత్సాహము కనబరచుట శుభము. శ్రీయంత శేషగిరిరావు గారు ఎం. ఏ. పరీక్షయం దుత్తీర్ణులైనను ఆంధ్రభాషయందు మి మ్మటముగ నభిమానము గలవారగుటచే శ్రీమహారాజావారి ఆ దరణగలిగింట్లు ఆశ్రయించి ఇంతయుట్లుకు నడపించిన శేషగిరిరా వుగారికి కృతజ్ఞులము.

నేటిదినము కవి పండితసహజేషు కవులు పండితు లు వారిగ్రంథములు చదువుట వారిరచన సంకల్పములు తెలియ జేయుట జరుగును. జరుగబోవు విషయములలో చర్చించుట చివరను మనవి చేయుచున్నాను.

అంత శేషగిరి రావుగారు లేచి ఇక్కడకు కొందరున చ్చి ఆంధ్రరచనలోను కవిత్యములోను కొన్ని విశేషములు విని పించి గౌరవము పొందదలచియున్నార గావునవారిని పరీక్షించుట కీదిగున వారిని పరిషత్తుండలిగా నుండ గోరుచున్నాను.

- 1. శ్రీరాజా భుజంగరావుగారు.
- 2. మే. వెంకటరమణాచార్యులు.
- 3. డోమా వెంకటస్వామి గుప్త.
- 4. వత్సవాయి వెంకటనీలాధిరాజు.
- 5. భోగరాజు నారాయణమూర్తి.
- 6. ఆదిబట్ట నారాయణదాసు.
- 7. దేవరకొండ జగన్నాథరావు.

విదప పరిషత్కారలందరు తమ పాండిత్యమును డెలు పుటకై శ్రీ శేషగిరిరావుగారికోరికపైని తమ రచనలలో ఇంచైన పద్యములు కొన్ని వినిపించిరి.

సభ తిరిగి 26-5-29 తేదీలను ఉదయము సాయంకాలము జరుపబడినది. అల్లంశెట్టి అప్పయ్యగారు త్రిపురాసర సంహార మను నాటకములోని రంగమును చదివి వినిపించిరి. తూర్గపాటి గోవర్ధనరావుగారు (తెజరాడ) ఖడ్గతిక్కనగురించియు, శ్రీమతి అట్లూరి వెంకట సీతమ్మగారు నిర్వచనోత్తర రామాయముపై వ్యాఖ్యానములోని యుపాద్ఘాతము మొదలగునవి చదివిరి. మం గిరూడి శ్రీ రామచంద్రశాస్త్రిగారు, కొల్లూరు ధర్మారావు గారు, ఆపంది రంగరావుగారు, బలిజేపల్లి రామకృష్ణయ్య గారు, తామరచిందిన గ్రంథములలో చక్కని స్థలములలో చదివి వినిపించిరి.

శ్రీభుజంగరావుగారు ఆంధ్రభారతీర్థమును పోషించుచున్న శ్రీ విజయనగర మహారాజావారి నెంతయు కొనియాడుచు, భారతీర్థమును గురించి దేశపం దంతట ప్రచారము చేసి ఈ సంస్థ ఎక్కువకార్యము నిర్వహించునట్లుగా కోరుచు సభ ముగించిరి.

ఆంధ్ర భారతీర్థము యజమాన్యమున జరిగిన గ్రంథాలయసభాధ్యక్షు లగు శ్రీ మిర్జా రాజా నల్లపరాజు అచ్చుతెరామరాజుగా రొసంగిన యుపన్యాసము.

సోదరమహాశయులారా!

నన్నీ గ్రంథాలయ మహాసభకు అధ్యక్షునిగా నెన్నుకొని నందుకు మీ కెంతయు కృతజ్ఞుడను. భవదీయనియోగబలమే యనంతర కరణీయమునందు నన్ను కృతకృత్యుని జేయునను విశ్వాసముతోనే నియున్ను తపాధనమును స్వీకరించుచున్నాను.

మన తెనుగు దేశమున నిరుపది సంవత్సరముల సుంహియు నీ గ్రంథాలయోద్యమము తెలమాపి విజయప్రదముగ పని చేయుచున్న సంగతి లోకవిదితమే. ఇందువలన వార్తా పత్రికా పరనా సక్తియు దేశభక్తియు స్వభావానురక్తియు మున్నగు ఉత్తమ గుణములు జనసామాన్యమునందు వ్యాప్తి గావగలిగి నందుల కెంతయు సంతసించవలసి యున్నది. మనలో పలువురు మహాశయులు, ఇప్పటి గ్రంథాలయములు చూచి పూర్వము మన దేశమున గ్రంథాలయములు లేవని తెలచుచున్నారు. పరిశీలించి చూడగా నిది యెంతమాత్రము నిజముగ గాన్పించదు. పూర్వము తరచుగా ప్రతిగ్రామమునందును పండిత శిరోమణులు క వివర్ణములు అను పేరిట చేతనములగుమంచి గ్రంథాలయములే యుండెడివి. వానియందు వేదశాస్త్ర శ్రీరాణేశిహాస కావ్య కళా విశేష మంతయు పరిస్ఫుటమై యందలి విజ్ఞానసంపదను జనసామాన్యమునకు నందించు శక్తి విశేష ముండెడిది. ఇప్పటి యచేతనములగు గ్రంథాలయములను వేదశాస్త్రపురాణేతి హాసగ్రంథము లున్నవి. కాని వానియందలి విజ్ఞానసంపదను ప్రజా సామాన్యమునకు నందించు శక్తిసామర్థ్యములు పూర్ణములు. అప్పటి చేతన గ్రంథాలయములు చతుర్ముఖ పంచముఖ పంచుఖాది పురాణ వ్యాసంగ బంధురములయి యుండగా నిప్పటి గ్రంథాలయములు చతుర్ముఖ పంచముఖ పంచుఖాది పురాణ వ్యాసంగబంధురములేయియున్నవి. కాని వాని నలన గలుగు మాతాపితృభక్తి, దేవప్రావృణ పూజామరక్తి, వినయసంప్రతి, అతిథి పర్యుపాసనాసక్తి, మున్నగు సుగుణ ములు వీనివలన పూర్ణము లైనవి. రాజపోషణమున పరిష్కరిన యానాటి చేతనగ్రంథాలయములు నానాట పరదేశ ప్రభుత్వ ములన స్వదేశసంస్థానములతో బాటు క్షీణించి పోయిన సమ యమున లేని బావకంటె గ్రుడ్డిబావ మే లగునట్లు, ప్రజాపోషణ ప్రవర్ధనానంబులగు నిప్పటి గ్రంథాలయములు బయలుదేరి నవి. ఇవి ఒకప్పుడు తీవ్రముగ పని చేయుచుండెడివి గాని ఇప్పు డు మందప్రాయముగ నున్నవిని యొప్పుకొనక తప్పదు. వీనిని మంచినీటికి తీసికొని రావలయున్న దృఢసంకల్పము మనకు ఉన్న యెడల మనము గమనించవలసిన కొన్ని విధానములను నాబుద్ధికి యుక్తమని తోచినవాని నిందు నూచించుచున్నాను.

1. పురాణప్రచారము:—నిజముచేత నిది సుహృద్భాతా లయములు కాని గ్రంథాలయములు గావు. ఇక్కడ ప్రతిదినము జరుగుచున్న దేమి? ద్యౌతప్రాయముగు చతుర్ముఖ, పంచముఖ, పంచుఖాది పురాణప్రచార మేను. సుహృద్భాతప్రాయ మగు నీవత్తుర్ముఖాది పురాణప్రచారము జరుపుటకు మనము ప్రప్రథ మమున పాటుపడవలెను.

2. సర్వగ్రంథసంగ్రహము.

మన గ్రంథాలయములందున్న పుస్తకములలో నవలల యు, నాటకములయు సంఖ్యయే అన్నిటికంటె నెక్కువ. పంగ దేశమునందలి సాహసిక ప్రబోధ మంతయు వాఙ్మయమందు నలూహపమున పరిస్ఫుటము చేసి స్వదేశాంధత బాపుటకు అచ్చటి నవలకారులు పాటుబడుట యుక్తమేగాని మనదేశ మున నట్టి పరిశోధకవలలను వర్షము కురిపించుటవలన ప్రయోజనములేదు. అనర్థదాయకములగు అట్టి నవలలను తొలగించ వలయును. మరియు విదుబరులును పూర్తిగ వ్రాయలేకపోయినను విదంకముల నాటకముల పూర్తిచేయు బాలకవులవలన నాటకములవాన కురియుచున్నది. ప్రాతపోషణముగాని, భాషామా ధ్యర్యముగాని, కథాసంవిధానముగాని మందునకయిన గానరా ని యానాటకము లన్నియు పరిహరణీయములు. ఇట్లుటవలన మనభాషలో మంచినవలలు మంచి నాటకములు లేనేలేవని మాయాశయముగాదు. మచ్చునకుమాత్ర మున్నవి. గావున నిన్నా రములగు గ్రంథములను తొలగించి ఉత్తమగ్రంథములనే సంగ్రహించవలయును.

3. సత్కావ్యపఠనము.

ప్రథమమున భాషాజ్ఞాన మభివృద్ధి మగునంతరకును, నవలలు చదివినను వానితోనే నిరుక్తులై పోక చదువరులు క్రమ

గ్రంథాలయ సభ

క్రమముగా మన తెనుగుకవుల కావ్యములను జరుపవలయును. స్వదేశీస్మృత్యముయొక్కయు, స్వభావానుభవముయొక్కయు, సాభాగ్య సర్వస్వము ననుభవించి యానందింపవలయునన్న, మన తెనుగుకవుల కావ్యములను, ఆయాలుగా పెక్కుసార్లు చదివితీరవలయును. అందులన న మా ల్య మగు కావ్యానందానుభవ మే గాక ప్రాచీనార్యులటుంబములకు సంబంధించిన యుత్తమలక్షణములన్నియు గోచరించి లోకకల్యాణములు చేపూర్వమయ్యె యున్నవి. అట్టి సత్కావ్యములనుండి కొన్ని పద్యములను చదివిమాన నాయుపన్యాసమును ముగించుచున్నాను.

పెద్దనార్యుని మనుచరిత్రమందలి ఉ. యావనమందు యజ్ఞయోధనాశ్రయమునై కమనీయ కాతుక, శ్రీవిధిఁ గూకటుతో గొలిచి చేసిన కూరిమిసోమి దమ్మ సాభాగ్యమాయె, భజింప నుఖులై రలిదండులఁ గూడి దేవియున్, నేరవోలేనంకి యిలందీర్పఁగ గాఁపుర మెప్పువానికిన్.

అనుపద్యమును చదివినప్పుడు మనయాశ్చర్యహామనందలి మాతాపితృభక్తి విహృత్తు మగుచున్నది.

రామకృష్ణుని పాండురంగమహాత్మ్యమునందలి

నీ॥ కీలారముననుండి పొలింతి కేరేర

బహుధాన్యములు చేల బంకి యొరగ

నెడనెడఁ బెండిండ్లు మడుగులు వోడమఁ గృ

తారులై యరించు నర్థులలర

పరిచారికాకోటి పనిపాటు పాటింప

చుట్టంపు సందడి నెట్టుకొనఁగ

గ్రామమంతయు తన ప్రాభవంబున మన

సత్సవిత్తు తన్ను సాక్షిగోర.

గీ॥ నిత్య నైమిత్తికములునిర్మి ప్రబుద్ధి

నాచరింపుచు హరిభుక్త మాతృభార్య

భక్తి నిద భుక్తి గోమరునిగ్ని- ముక్తి గాని

నిదురనంటిది రాతివంటిదియుఁ గాదు.

అను పద్యము ఆర్యగృహస్థుల యోగ్య శీరసమును నిర్ణయించుచున్నది.

కవిభూషణుని స్వప్న సందర్శనమునందలి

ఉ॥ కోకిల కీరహంసరవనర్థుల స్వాగత మిచ్చె సదృశ

దాకర కీరనాలిలు లవ్వరిపోనవారి యంత్రముతో

లేకున నర్థుపాద్యములు దీరిచె విందులు చేసె నారికే

లికుహాళి కలాటు కడలి ఫల గోస్తరికా గురు స్థముతో.

అను పద్యమును.

శ్రీ కృష్ణరాయని ఆముక్తమాల్యదయందలి

కా॥ ఆనిష్ఠానిధి కేహాసీమ నడిరే యాలించినన్ మ్రోయు నెం, లే

నాగేంద్రయాను పుణ్యకథలున్ కీదివ్యప్రబంధానసం, ధాన

ము ధ్యానము నాస్తికాక బహుతా నాస్త్వగ్ధతానాస్త్వ

పూ, పోనాస్త్యదన సామ్యంబ కృపయా భోక్తవ్య మన్

పల్కులున్.

అనుపద్యమును చదివినప్పు డార్యగృహమునందు జరుప

బడు నాత్మీయతాగ్ర మెట్లుండవలయునో విదితమగును.

ప్రజాసామాన్యమునకు నలవడవలసిన యుత్తమగుణము

లివియే. కావున నట్టిసత్కావ్యముల జదివి యర్థము జేసికొని

యాచరించి తిరించుటయే యీ గ్రంథాలయముల ప్రయోజనము.

అట్లు కానినాడు ఇవి నృకాకాలయాపనకన్న నుపయోగ

ముండదు. కనుక గ్రంథాలయములను తనవిధానములతో నడపించి

విశ్వకల్యాణమును సమకూర్చుటకై మన గ్రంథాలయోద్యమ

కాములు పాటుపడుదురుగాక. ఓం శాంతిః శాంతిః శాంతిః.

విజయనగరము, 28-5-29— 27-5-29— తేది ఉదయమున గ్రంథాలయసభ ప్రారంభింపబడెను. ప్రార్థన జరిగిన పిదప ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు జయంతి వెంకటనారాయణ గారు ప్రతినిధులకు స్వాగతమిచ్చుచు యీ క్రింది సంగతులు తెలియజేసిరి. “మనకు గ్రంథములు, గ్రంథాలయములు ఆన సర్వమును విషయ మందరికి తెలిసిన సంగతే. విశ్వవిద్యాలయములే గ్రంథాలయోద్యమ మభివృద్ధి చేయవలసియున్నది. మన దేశములోనున్న విశ్వవిద్యాలయములన్ని గనర్జు పెంటులోఁబాటుచే నున్నవి. ప్రజాసామాన్యమున కందుబడిలేదు. ఈ ఆంధ్ర భారతీతీర్థము కేవలము ప్రజలయొక్క సంస్థ. దీనివలన మన గ్రంథాలయోద్యమము అభివృద్ధికాగలదనితోచుచున్నది. అనహోయోద్యమము వచ్చినది మొదలు ఈ చిల్లర సభలు, ఉద్యమములు నన్నిగల్గెను. కాని యివి తిరుగతలయెత్తుచున్నవి. ఈ క్షీణించిన గ్రంథాలయముల పునరుద్ధరించు పెట్టు ఆన్న సమస్య పరిష్కరింపవలెను.”

పిదప డాక్టరు కేమగిరిరావుగారు ప్రసంగమైన కృత్రియ క్షుణ్ణుంబులను జెందినట్టియూ, విజయనగర పెద్దాపుర సంస్థానాధీశులకు నన్ని హితులై నట్టియూ, ఆంధ్ర, గోదావరి, పాఠశాల భావలలో పాండిత్యము గలిగినట్టియూ, తునివాస్తవ్యులు యూనియన్ బోర్డు అధ్యక్షులు నగు శ్రీ మిర్జా రాజునల్లపరాజు అచ్చుత రామరాజుగారిని అధ్యక్షులుగా నుండవేసిరి. ఈ సందర్భమున కేమగిరిరావుగారు “ఆది భారతీతీర్థము పంపాతీర ముందుండెడివనియు, పర పేశ్వరాశ్రమముగా నేను స్థాపింపబడిన ఆంధ్రభారతీతీర్థము రాజ్ కేయ, పాంథిక, దేశభేదములు లేక యావన్ముండి జెందిన విద్యావీతమనియు, సర్వజన సమాదరణీయమై, ఉపాసనీయమైయుండవలసినదనియుగోచరి. కోన వెంకటరాయ శర్మగారు, పాఠశాల సత్యనారాయణగారు, భోగరాజు నారాయణమూర్తిగారు, దోమా వెంకటస్వామి గుప్తగారుగూడ అచ్చుత రామరాజుగారిని అధ్యక్షులుగా నుండవేసిరి. అధ్యక్షులు శ్రీరాజు వారు తమ గంభీరమైన అధ్యక్షోపన్యాసము చదివరి. (వేరుగాముద్రితము.)

పిదప హిరమంథలము, నరసన్న పేట, బారున, బువత, ఇచ్చాపురము, ఆంగలూరు, బెజవాడ, చెన్నపల్లె మునుకు జెందిన గ్రంథాలయ రిపోర్టులు చదువబడెను. అందు అంగలూరు లో శ్రీమలకు ప్రత్యేకముగా గ్రంథాలయము స్థాపించుటకు శ్రమతి అట్లూరి కేమమ్మగారు పడిన ప్రయాసములు, పట్టుదల ప్రశంసార్థములు.

28-5-29 తే॥ ఉదయం తిరిగి గ్రంథాలయ సభ ప్రారంభింపబడెను. ఈ క్రింది తీర్మానములు సభవారిచే సంగీకరింపబడెను.

(1) భారతీతీర్థమువారు గ్రంథాలయములను తమలో జేర్చుకొని వానిని యభివృద్ధిలోనికి దీసికొను నచ్చుటకు గాను గ్రంథాలయ సభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

ఉపపాదకులు—భ. చి. యజ్ఞ నారాయణశర్మగారు.

ఆనాదకులు—వక్రలంక అచ్చుతరావు, ఆంధ్రచక్ర లక్ష్మణమూర్తిగారు.

(2) స్థానిక సంఘములు తమ పరిపాలనకు లోబడిన సలమలయందలి గ్రంథాలయములకు వార్షిక విరాళము లొసంగవలెనని యీ సభవారు స్థానిక సంఘములను ప్రార్థించుచున్నారు.

ఉ—జయంతి వెంకటనారాయణగారు.

ఆ—వోలేటి నరసింహస్వామిగారు.

(3) భారత తీర్థ సంఘ పక్షమున స్థాపింపబడిన గ్రంథాలయ శాఖలో ప్రవేశించు ప్రతి గ్రంథాలయమువారు రూ 1-0-0 ప్రవేశదండమునకున్న, ప్రచారమునకై విరాళములను మనూలు జేయుటకు గ్రంథాలయముల వారిని గోరవలెనని.

(4) జాతీయ పురోభివృద్ధికి భంగకరమగు వర్తకుల విధించుచు గ్రంథాలయముల కొసంగడి ప్రభుత్వ విరాళముల సంగీకరింపవలదని యీ సభవారు గ్రంథాలయముల వారిని కోరుచున్నారు.

(5) గ్రంథాలయోద్యమమును పునరుద్ధరించుటకు విద్యాధికులకు అభిమానులు సంచారము నొనర్చి ప్రబోధము కలుగజేయవలెనని గోరుచున్నారు.

ఉ—విద్యాకా శ్రీమతి అట్లూరి వెంకటసీతమ్మగారు.

ఆ—కోన వెంకటరాయ శర్మగారు.

(6) ప్రతి గ్రామమునందును గ్రంథాలయముల స్థాపి

చి నాటి యభివృద్ధికి తోడ్పడవలెనని ప్రజల నీ సభవారు హెచ్చరించుచున్నారు.

ఉ—పొలిశెట్టి ఆదినారాయణమూర్తిగారు.

ఆ—కోగరాజు నారాయణమూర్తిగారు.

(7) ఆంధ్రభారత తీర్థమున స్థాపింపబడిన గ్రంథాలయ శాఖాపక్షమున ఆంధ్రదేశములో గ్రంథాలయోద్యమాభివృద్ధికై ప్రచారము చేయించుటకు గాను ఆంధ్రదేశములో గల పంచాయితీలు, యూనియనులు, తాలూకా జిల్లా బోర్డులు తగిన విరాళములొసంగి పోషింపవలెనని యీ సభవారు ఆయా స్థానిక సంఘములను కోరుచున్నారు.

ఉ—భూమిపేటి యజ్ఞ నారాయణ శర్మగారు

ఆ—బ్రజ సుందరచేవుగారు.

(8) గ్రంథాలయపక్షమున ప్రచురింపబడుచున్న గ్రంథాలయ సర్వస్వమును ప్రతిగ్రంథాలయము తెప్పించి ప్రతికాభివృద్ధికి తోడ్పడవలెనని యీ సభవారు గ్రంథాలయములవారిని గోరుచున్నారు.

ఉ—కోన వెంకటరాయ శర్మగారు.

ఆ—పార్శ్వంధి సత్యనారాయణగారు.

(9) గ్రంథాలయ సంఘమునకు రాబోవు సంవత్సరమునకు యాదిత్య సభ్యులు కాగ్రవిర్యాపాక నర్తముగా నెన్నుకొనవలసి.

అధ్యక్షుడు—శ్రీ రాజా మిర్జా నల్లపరాజు అచ్చుత రామరాజు బహద్దరుగారు.

ఉపాధ్యక్షుడు—డాక్టరు బుర్రా కేమగిరిరావుగారు.

కార్యదర్శులు—తి. తి. బలరామయ్యగారు.

కోన వెంకటరాయశర్మగారు

సభ్యులు:—జయంతి వెంకటనారాయణ (బరంపురం)

పుల్లెల శ్యామసుందరం (ఇచ్చాపురం)

భూమిపేటి చినయజ్ఞ నారాయణశర్మ (మాడగుల)

అల్లంకెట్టి అప్పయ్య (సాంమారు)

ఉమార్ ఆలీషా (పిఠాపురం)

శ్రీ కవిరాజ వత్సవాయి వెంకట

నీలాద్రరాజు (తుని)

శివుడు శివరావు (కొత్తూరు)

శేనివారపు మల్లారావు (నిడదవోలు)

అయ్యంకి వెంకటరమణయ్య (బెజవాడ)

నూరి వెంకటనరసింహశాస్త్రి

నడింపల్లి వేంకటలక్ష్మీ నరసింహారావు (గుంటూరు)

తెల్లంకొండ రాఘవరావు

మాగంటి బాపినికు

పొనకా పట్టాభిరామరెడ్డి

గుగ్రం సుబ్బారాయ్య

అట్లూరి వెంకటసీతమ్మ (అంగలూరు)

ఆంధ్రచక్ర లక్ష్మణమూర్తి (హిరమంథలం)

తూలుపాటి నవాబమ్మ (గొల్లం)

పొలిశెట్టి ఆదినారాయణమూర్తిగారు (గుంటూరు)

ఉ—బుర్రా కేమగిరిరావుగారు.

ఆ—దోమా వెంకటస్వామి గుప్తగారు.

10. సంఘకార్యాలయము బారునలో నుండుటకు తీర్మానించడమైనది. (అధ్యక్షుడు.)

11. రాబోవు సభ తునిలో జరుపుటకు అధ్యక్షులచే నాహ్వానింపబడినది.

అధ్యక్షులకు, స్వచ్ఛంద సేవకులకు సభ్యుల తరపున కోన

వేంకటరాయ శర్మగారు వందనము లర్పించిరి.

విజయం కావలెను

19

తలనొప్పి, యికఁపుయంబా, చేయి కాలు పట్టుకొనుట, పంటికొప్ప మొదలగువ్యాధులను ఒక క్షణములో పోగొట్టగల ఖ్యాతిజెందిన “జానా తెలుసునకు” సమయగు మందు వేరేదియు లేదు. చాల యోగ్యతాపత్రములను పొందియున్నది. బుడ్డి 1-క అణాలు 6 ఇచ్చి ఉపయోగించి చూడుడు.

అమర్ చెందు శోభాచెందు

ఇంగ్లీషుమందులు పలనరకులు సల్పూరిక్, నైట్రిక్, మొరంటిక్ ఆసిడ్ల వ్యాపారస్థులు,

63 నెం. వైసవనాయునివీధి, మద్రాసు.

Advertisement for 'Kamath Brothers' (కామామృతము) with contact information and details about their products and services. The ad includes the name 'కామామృతము' and the year '1676'.

ఆంధ్ర దేశమున నానంచారము

నెల్లూరుమండల కాంగ్రెసు సంఘమువారు నానాసగిన స్వాగతపత్రములోని ముఖ్యవిషయములు.

1921 మొదలు మామండలమున జరిగిన పని నీ తరుణమున మీకు విన్నవించుట మా ముఖ్యకర్తవ్యమని మేము భావించితిమి. సైనిక మీరీ పట్టణమునకు వచ్చి కెల్లిన పిమ్మట చాల మార్పులు కలిగినవి గాన వానిని మే మీ సన్మానపత్రమున వివరింప యానితిమి.

సంవత్సరం	కాంగ్రెసు సమాఖ్యలు	సంఘములు	కాంగ్రెసు సభ్యులు	జాతీయ పాఠశాలలు	కాంగ్రెసు నర్తకులు	వారి శీర్షములు
1921	15,798-0-0	538	10,000	18	30	3446-0-0
1922	2055-0-11	28	1000	11	"	637-13-10
1923	8670-14-8	29	150	11	10	959-9-7
1924	1823-15-10	"	(తెలియలేదు)	"	17	* 2500-0-0
1925	690-0-0	"	"	"	7	719-0-0
1926	415-0-0	"	"	"	2	445-0-0
1927	728-0-0	"	"	2	లేదు	"
1928	278-0-0	"	250	2	"	"
1929	150-0-0	"	(తెలియలేదు)	2	"	"

* 2500 లలో రాష్ట్రీయ నిరాకముగూడ చేరియున్నది.

కాంగ్రెసునిధి-వర్కరులు

ఈ దేశిని వివరింపబడిన పట్టికను బట్టి ఆదాయము క్రమముగా తగ్గిపోవుచున్నదను విషయము స్పష్టము కాగలదు. ఆదాయము తగ్గి వారంభించగానే వర్కరులుగూడ తిరోపాతులు కాసాగిరి. ప్రస్తుతము తనకాలమునంతను కాంగ్రెసుపని నిమిత్త మునయోగింపబడినవా రొక్కరును లేరు. వేరైనను వాక్షేపింపకుండు పనిచేయువారి సంఖ్య మొదిటినుండియును తక్కువగానేయుండెను. ఇప్పుడు పట్టికా రివ్వరు ముగ్గురునూత్రమే యున్నారు. వారపురుషులు కొంత పనిచేయుచుండుట. మొదలు చాలకష్టములు కలిగినను కెనడీయకుండు పనించి పని చేసినవారందరను చొల్లకాల ములుబి నేనచేయవలసినవ తీవ సము గడియుదారి లేకపోయినందున వారందరు నేదోయొక వృత్తి నవలంబింపవలసినవారైరి. ఇమక ఆనపోయినవ్యయము ప్రకటించబడినపుడు కాంగ్రెసు మహా సభ వారి ఆక్షాను సారము తమ వృత్తులను వదిలివేసినవారిలో చాల మంది యిప్పుడు ఆవుట్టులనే మరల స్వీకరించిరి. భారత తంతుకారకసంఘమువారి ద్వారా పని చెప్పిరి. ఒకరు నెల్లూరులో జాతీయ పాఠశాలలో పనిచేయుచున్నారు. తక్కినవారు లోకల్ బోర్డుల పాఠశాలలో ఉపాధ్యాయులుగా నున్నారు. ఒకరు ఖద్దరుబట్టలను విధులవెంట తిరిగి విక్రయించుచు బోటాబోటిగా జీవనము జరుపుకొనుచున్నారు. తేలికాంగ్రెసు వర్కరులు తగ్గిపోవుటతో కాంగ్రెసు పని గూడ తగ్గిపోయినది. 1927-28-29 సంవత్సరములో కార్యాలయమును కలకత్తాకు తరలించుటకు కష్టతీకుండుపోయినది. ప్రస్తుత స్థితి యెంతవారమును సంత్పత్తికరముగాలేదు. ఇటువలెనైన చురల బాగుగా పని జరుగునని మేము చెప్పజాలకున్నాము. కాంగ్రెసు పని నిమిత్తము కష్టయపరుచుటకు మా చేతనొక్క కావైననులేదు. కాంగ్రెసు ఉద్యమము బాగుగా కొనసాగన లేనది యావద్భారత విధానము ప్రకారము పనిచేయుటకు జీత గాంధ్రుల వర్కరులు బంతుక తప్పదు.

మద్యపాననిరసనము

1921 లో యావిషయమున చాలాపని జరిగినది. మద్యము మున్నగు వానివలన దోరతనమునకు వచ్చుచుండి, సామాన్య ఆదాయము 187667 రూపాయలనుండి 228 రూపాయలకు తగ్గిపోయినది. అటుపిమ్మట కాంగ్రెసు వర్కరుల నందరిని (52మంది) 1921 సంవత్సరాంతమున కారాగృహములకు పంపిరి. అంతట త్రాగుడువలన ఆదాయము చురల పూర్తిగా పెరిగినది. ఈ యుద్యమమునకు ప్రభుత్వమువారు ప్రతిబలముగా నున్నంత కాలమును యావద్భారత నిర్మూలనము సంత్పత్తికరముగా కొనసాగవలదు.

త్రాగుబోతులకు మనోజయములేదు గాన మద్యపానము ను వారు వసలలేరు. వారసహాయములుగా నున్నారు. కంట్రాక్టురును, చెట్ల యజమానులును దోరతనమువారును గూడ ప్రబలమున స్వార్థ పరత్వము వలన యీ ఆదాయమును వదిలుకొన జాలరు. కాంగ్రెసు ఉద్యమ మిప్పుడు చాల దుర్బలముగా నుండుటచే కాంగ్రెసువారిమాట యిప్పుడు సరిగాచెల్లుబడికాకుండ నున్నది. సిక్కిండునలన కొంతవరకు ఫలితము కనబడునగాని అది తాత్కాలికమే. ఇప్పటికిని మండలములో కొన్ని గ్రామములవారు మన్యపానమును పూర్తిగా వర్జించియే యున్నారు. 1927 లో గాలివాన కట్టుకులన కొన్ని చెట్లన్నియును చాల తాళిచెట్లునుగూడ పడిపోయినవి. అందువలన కల్లు లభింపకుండ నే పోయినదిగాని యీ లోపమును పూర్తి చేయుటకు దోరతనము వారు సారా ఆరకును విస్తారముగ విక్రయింప వారంభించి

స్థానికసంఘముల యెన్నికలు

ఇతర మండలములందునాటి మా మండలమునందు గూడ మేము స్థానికసంఘములను కానన కష్టలను అభ్యర్థుల నిలిపితిమి. కాననకష్ట యెన్నికలలో మేము కృతార్థులము కాలేదు. కాని స్థానికసంఘముల ఎన్నికలలో కొంతవరకు సాఫల్యము కలిగినది. కాంగ్రెసు వారు స్థానిక సంఘములలో పదవులను స్వీకరించి చాల లాభకరములగు మార్పులనుజేసిరి. పాఠశాలలలో నూలువడకుపద్ధతి నేర్పరచిరి. ఖద్దరును కొనిరి. నిమ్మ జాగులను పొలిమిద్యము, విద్య మున్నగు విషయములలో చాల సౌకర్యములను కలిగించిరి. ఎన్నికలవలన మాలో శ్రేష్ఠులనువారుగూడ దుర్మతికి పాల్పడిరి. దుర్వాంధలును, దురుద్దేశులును, కోధ మాత్సర్యములును పెరిగిపోయినవి. ఎన్నికలవ్యామోహమువలన నిర్మాణకార్యక్రమమును కొనసాగించుటకు తీరుబడియే లేకపోయినది. మీరు ప్రారంభించిన మహాద్యమమునకు దౌర్బల్యమును కలిగించుటలో ఎన్నికలు గూడ పాటపంచుకొనినవి.

అస్పృశ్యతా నివారణము

మామండలమున నీప్రచారమువలన కొంతపని జరిగినది. ఇప్పటికిని ఆదిఆంధ్రులు ధనికులను, పలుకుబడి గల వారిని విధిక్రించి నిలువగలిగియుండకపోయినను చెమక సవర్ణులను అవర్ణుల పట్ల నుండేది అగౌరవ భావము యిప్పుడు చాల వరకు తగ్గిపోయినది. కాంగ్రెసు విధానము నిప్పటికిని హెచ్చుచుండి ఆది ఆంధ్రుల సాక్షింపగలిగియుండలేదు. అస్పృశ్యతా నివారణమును ఖద్దరును ఆదిఆంధ్రులకు కొంతవరకు సహాయము చేసెనుగాని వారింకను కాంగ్రెసు యుద్యమమునందు మనఃపూర్వకముగా ప్రవేశింపలేదు. కార్మికోద్యమముపట్ల సభికులను శ్రద్ధబూని కార్మికులలో తగిన కట్టుబాటును కలిగించి వారికిగల పెక్కు-యిబ్బందులను మనము తొలగింపగలిగినచో నిమ్మజాగులను కార్మికులను స్వరాజ్యోద్యమము సభికులుగా నామోదింపగలుగుదురని నమ్ముచున్నాము. ధనవంతులు కాంగ్రెసులో నున్నచో ధనవ్యయ మధికమగునని భీతిచే వారు త్వరగా కాంగ్రెసును వదిలిపోవుచున్నారు. తీవలను విద్యాగంధము లేనివారును కార్మికులు కాంగ్రెసుయొక్క ప్రాముఖ్యతను గ్రహింపజాలియుండలేదు. విద్యాధికులను నిర్ధనులనునవారు కొద్దిమంది యిప్పటివరకును కాంగ్రెసును వదిలకుండు నుండిరిగాని దారిద్ర్యమువలన తుదాగ్ధ గుడ్డుపాములుచే విధితే వారిరకపుట్టల నవలంబింప వలసినవారగుచున్నారు. ఈవిషయమును మీరు ముఖ్యముగా గమనింపవలెనని కోరెదము.

ఖద్దరుబట్టల విక్రయము

1921 మొదలు 1924 వరకు లెక్కలు సరిగానుండలేదు.	
1925	రు 8836
1926	11755
1927	14702
1928	16584

ఈ మొత్తములో 4000 రూపాయల నెలగల బట్టలుతప్ప లెక్కినవన్నియును మామండలమునందే విక్రయింపబడెను. ఈ అభివృద్ధికి భారతతంతుకారకసంఘమువారి సహాయమే ముఖ్య కారణము. మామండలమున ఖద్దరునిర్మాణమునకు అవకాశము చాల హెచ్చుగా నున్నదని మేము నమ్ముచున్నాము.

మిరిపుడిపటికి వచ్చుట ఉద్యమమునకు నూతనవికాసము లభించుట కధికముగా తోడ్పడగలదు. మీదర

చిత్రకళాశాలా ప్రధానోపాధ్యాయుడు

దేశీప్రసారయ చౌదరిగారు, చుదరాను ప్రభుత్వ చిత్రకళాశాలయందు రా. సా., ఎఫ్. ఆర్. బాలకృష్ణ మొదల్యారుగారి స్థానే ప్రధానోపాధ్యాయులుగను, నూపర్నెంటు గను నియమింపబడిరి.

వార్తము కలకొలదిగా విచ్చుచున్న ప్రజల ఉత్సాహము నిష్కపట మైనదేగాని అది స్థిరమైనదియైయు కాదు. ప్రజలు మిమ్ములను దైన్యముగా భావించి పూజించెదరు.మిరొక్కరు తప్ప చురెవ్వరును స్వరాజ్యమును చేపూర్వజాలరనియును మిరొంటిరిగనే స్వరాజ్యము బడయ గలుగుదురనియును గూడ వారు నమ్మెరు. కాని మియుద్యమమును వారుసరిగా గ్రహింపరు. నుడివిన వాక్యముల కన్నిటికిని ఆమోదమును తెలిపెదరేగాని పిమ్మట వానినిగూర్చి వారెయును నాలోచింపరు. కాంగ్రెసు నాయకులలో సవర్ణులను వారిపట్ల వారికిధికులగు గౌరముకలదు గాని కాంగ్రెసుపట్లను కాంగ్రెసు సభ్యులపట్లను సామాన్యముగా వారుదాసీనులుగానే యుండురు. వారు రాజకీయములందేయుర్రేధపుచ్చుకొనరు విధానములు చెప్పినవేసికొనరు. వారికి స్థానికముగా గల యిబ్బందులను తొలగించుట కొక కాంగ్రెసువర్కరు పూనుకొనినపుడు మాత్రము వారు కొంత ఉత్సాహమును చూపెదరుగాని ఆపుడైననువారెనితోపాటు కష్టనష్టముల ననుభవించుటను ముందుకురారు. కాంగ్రెసు వర్కరులలో అపఖ్యాతిని బడసినవారు కొందరు లేకపోలేదుగాని మొత్తముమీద చాలమంది వర్కరులు ప్రజల గౌరవమునకు పాత్రులుగానే యున్నారు." అని యీ నివేదికలో వివరింపబడెను.

ఈస్థితి ఒక్కనెల్లూరుగందు మాత్రమేగాక చాలవోట్ల నిట్టులచేయున్నది. కాంగ్రెసువారు స్థానిక శాసనాధిపతుల ఎన్నికలలో పాల్గొనుట వలన కాంగ్రెసు కట్టుబాటును నైతికబలమును క్షీణించినదను విషయమును నేనుగూడ నామోదించెదను. 1921 బహిష్కరణమును కాంగ్రెసువారు చురల నామోదించుటతప్ప దీనికి సాధనాంతరము నురేదియునుగూడ కనబడుట లేదు. ఇతరసంస్థలందు వలెనే కాంగ్రెసులోగూడ ద్వంద్వపరిపాలనమున కెట్టి అవకాశమును లేదు. ఏమైననీమి నిర్మాణవిధానమునను శాసనసభలకును సొత్తుకుదురలేదు. శాసన స్థానికాధిపతులలో నుండువానికి నిర్మాణ కార్యక్రమమునందాసక్తిలేదు. రెదితరులకు ఆ సభలయందాసక్తిలేదు. కాని నిర్మాణకార్యక్రమమునందు తమకు నమ్మకమున్నదనియే ఎన్నికలముందు ఓట్లకొర కొనరు నుపన్యాసములలో వారు నుడువుచుండురు. కావున కాంగ్రెసుసంఘములు శ్రేష్ఠముగను అతిచురుకుగను పనిచేయుట కొకసాధనమును కనిపెట్టవలసియుండెను భారతతంతుకారక సంఘము వారవసరమైనచో తక్కిన వానినన్నిటిని పరిత్యజించియైనను దీనిని కనిపెట్టుట విధియైయున్నది కాంగ్రెసుసంఘము లన్నియును ధనము లేదనియే తెలుపుచుండును. ఈసంఘములు ప్రజల ఆమోదమును బడయగలిగినచో వానికి ధనలోప మెన్నడునుకలుగదు. నెల్లూరుమండలములోనే 1921 లో 10,000 మంది సభ్యులుండిరి. ప్రతిరాష్ట్రీయసంఘమునకు ను కనీసము 80,000 మంది సభ్యులైన నుండవలెను. అపుడు సాముకు 7500 రూపాయలకు తక్కువ లేని ఆదాయము రూపిగా లభించును. అటుల లభించినచో పనివడి దుడుగులే

కుండ జరుగును. అంతకుండు సభ్యులను చూచి ప్రత్యేకావసరము లకు ధనముకూడ తప్పక లభించుచుండును. నిష్కలముగా పనిచేయునట్టి కాంగ్రెసు సంఘమునకు 60 లక్షలనుండి సభ్యులకు తక్కువయ్యుండగూడదు. కాననసభలకు అభ్యర్థుల నెన్నుకొనుటకు హక్కుగలవారుగూడ 60 లక్షలకు తక్కువగా లేరు. ఇప్పుడు కాంగ్రెసు సంస్కరణములను సంస్కరించి బలపరచుటయే ముఖ్యకర్తవ్యముగా నున్నది. త్వరలో జరుగనున్న కాంగ్రెసు సంఘసభలో నీ విషయమునకు ప్రాధాన్య మియ్యబడునని నమ్మినను. (హా. క. గాంధీ-ఎంగ్ల యిండియా 28-5, 29.)

బహుమాన చీటి

మీ అదృష్టమును పరీక్షింపుడు

500 చందాదారులు 50 నెలలు నెల 1 కి రూ 5 లు చొప్పున చెల్లించవలెను. ప్రతినెల 20 వ తారీఖున చీట్లువేయబడును. చీటిని జయించినవారికి రూ 201 ల నుండి రూ 260 లు వర కిచ్చబడును. బహుమానమును పొందినవారు తరువాత చీటికి చందా చెల్లించ వసరములేదు. బహుమానము పొందనివారికి 50 నెలలైన పిమ్మట రూ 260 (ప్రతిచీటికి చందారూపకముగా చెల్లించి రూ 250 లు, బోనసు రూ 10) యిచ్చబడును. మొదటిసారి 20-5-29 తారీఖున చీట్లు వేయబడును. వైన తెలుపబడిన బహుమానచీటి ఇండియన్ కంపెనీల అక్షుక్రింద రిజిస్టరు చేయబడిన బాంకుచే జరుపబడును. కొన్ని చీట్లు మాత్రమే గలవు. చీట్లు వేయుటకుమునుపే మణియార్డరుద్వారా చందానుపంపి, చందాదారులుగా చేరుడు. ఉత్తరములు ఆంగ్ల భాషయందే వ్రాయవలెను.

Honorary Secretary

THE COIMBATORE PREMIER BANK Ltd.,
114, Raja Street,
Coimbatore.

ఆయాస వ్యవధి

శూలనొప్పి తగ్గిపోవును

చాంబర్లెన్ శూలనొప్పి నివారిణి ఉపయోగించిన ఉత్తరజాతీయునే బాధనండి విముక్తిపొంది పొట్టుము ననుభవించగలవు. ఇది చాలా నమ్మకమైనది. చాలాకాలమునుండి అనేక ఘనవైద్యులచే ఆమోదించబడు చున్నది. మందులంగల్గి న్నిటిలోను దొరకును ప్రపంచమున దంతటను శూలనొప్పిలకు, తిమిరి వాయువులకు, అతిసారమునకు, పొత్తికడుపునకు బంధమైన వ్యాధి లన్నిటికి వాడబడుచున్నది. వెంటనే దాని శుభమును పొందుచున్నార. ఎల్లప్పుడు దగ్గర నుంచు కొనుడు. ఇంక ఆయాసము పొంద నవసరము కనిపించదు.

చాంబర్లెన్ శూలనొప్పి నివారిణి
CHAMBERLAIN MEDICINE Co.,
Des Moines, Iowa U. S. A.

5885 ఇంగ్లీషు మత్తువద్దములు చేరుట లేదు.

CHAMBERLAIN'S

శూలనొప్పి, అతిసారమునకు పూచీయిన నివారిణి.

కొత్తకొప్పి, కడుపునొప్పి.

గజ్జికి తైలము

ఈ తైలమును బాంబే ప్రభుత్వం కాపాడి గజ్జికి తైలము, జింజి, బేల మొదలగునవి నడిపియును. తప్పక గుర్తించుము. ఆమృతాంజనం దువో, బొంబాయి - మదరాసు

దేశీయవార్తలు

భారత వైమానికుని సన్మానము

బొంబాయి, మే 30:—భారత వైమానికుల సంఘమువారు పి. ఎం. కాబి భారత వైమానికుడు ఇండియా వచ్చినపుడు యానగరములో గల వాణిజ్య సంఘములన్నియు గలసి సన్మాన మొసంగుటకు యేర్పాటుచేసిరి. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

17 సంవత్సరములతరువాత ఉత్తరము అందుట

లాహోరు, మే 30:—1912 సంవత్సరము 24 నవంబరు తారీఖున నూర్ అహమ్మత్ అను నొకడు జమిందారు పత్రికకు చందాదారు కాగోరుడు ఉత్తరము వ్రాసెను. ఆ ఉత్తరము నిన్న జమిందారు ఆఫీసులో నియ్యబడెను. దానిమీద 5 ముద్రలున్నవి. ఎడ్వర్డు చక్రవర్తి కాలమునాటి కానికాట్లపై అది వ్రాయబడినది. అది కానికాట్లగల వలన నింక ఆర్థికా యిచ్చ ఉత్తరమును తీసికొనవలసి వచ్చెను. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

కాలినడకను ప్రపంచయాత్ర

జర్మనుకన్య సాహసము

కలకత్తా, మే 30:—మిస్ సి.వి.జి. బిట్టో రో జను క్రాజు ఆరికు నిర్మించిన అను ముప్పురు జర్మను దేశీయులు అక్టోబరులో తూర్పుజర్మనీయందు విజయము అను పురమును విడిచి ఆస్ట్రీయా హంగరీ, జుగోస్లావియా, బల్గేరియా, టర్కీ, సిరియా, పాలస్తైను, ఇరాకుదేశములద్వారా నడచినప్పి కలకత్తాలో నిన్నును చేరిరి. బయలుదేరినపుడు వీరినద్ద రూ 30 మాత్రముం డెను. వీరు బొమ్మల నమ్మియు, పత్రికలకు వ్యాసములు వ్రాసియు, డబ్బు ఆర్జించి కాలము గడపుచుండిరి. వివిధ దేశములందలి ప్రజలగుర్చి తెలిసికొనుటయే వీరి ముఖ్యోద్దేశము. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

“హమర్లీ ఆఫ్ గన్”

పత్రికా కార్యాలయము సోదా

నిషేధింపబడిన పత్రికను ఇంకను రెండు గ్రంథములను పోలీసులు తీసికొనివెళ్లుట పెహావర్, మే 30:—నిన్న సాయంత్రము పంజాబు పోలీసులు “హమర్లీ ఆఫ్ గన్” అను పత్రికా కార్యాలయమును, తత్ పత్రికాధిపతి గృహమును సోదాచేసి నిషేధింపబడిన హమర్లీ ఆఫ్ గన్ పత్రికయొక్క ప్రతిని, “టుఫాన్ ఆఫ్ లయల్ పూరు” అను పత్రికయొక్క రెండు ప్రతులను తీసికొని వెళ్లిరి. ఈ పత్రికపై లేబడిన ఆభియోగసందర్భముననే యీ సోదా జరిగినది. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

డిల్లీలో తరచు ఇండ్లుకాలుట

ఇకముందు జరుగకుండుటకు ఏర్పాటులు డిల్లీ, మే 30:—డిల్లీలో గంజియందు మరల అగ్ని ప్రమాదము తలపించి రూ 10,000 నష్టము కలిగెను. మే 24 వ తేదీన యిదివర కొకసారి యిట్లే సంభవించి చాల నష్టము కలిగెను. ఈ స్థలమునందే తరుచుగ అగ్ని ప్రమాదము సంభవించుచున్నందున అచ్చటి నివాసులు కొందరు చీఫ్ కమిషనరువద్దకు బోయి విన్నవించుకొనిరి. డిల్లీలో గంజియందు ఊకపొట్టు మున్నగు వస్తువులు కుప్పలుగా నుంచుచున్నందున అవి త్వరగ అంటుకొనుచున్నవనియు, రంపపుపొట్టు ఊక యిట్టివచ్చార్థములు అచ్చట చేరకుండు యేర్పాటుచేయవలెననియు వారు కోరిరి. ఘనీనిపాటిబేవారు మంటూరుకు తగినంత సిబ్బందిని యంత్రములు ఉంచవలెననియు, వాటిని యెక్కువ చేయవలెననియు కమిషనరుగారు చెప్పిరి. పొట్టు, ఊక, అచ్చటినుండి తొలగించవలెనని జిల్లామేజిస్ట్రేటుగారిని కోరిరి. కమిషనరుగారు, రాయబారవర్గము, అచ్చటికిబోయి చూచి తన ఏర్పాటులు చేయుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

బాల్యవివాహనిషేధము

పాంచాల విశ్వవిద్యాలయమువారి ప్రశంసనీయమగు తీర్మానము

లాహోర్, మే 29:—1930 సంవత్సరమునకు పూర్వము వివాహమైనవారును, వివాహసమయమున 18 ఏండ్లకు తక్కువ లేనివారుతప్ప యితరవివాహితవిద్యార్థులెవ్వరును మెట్రిక్యులేషన్, స్కూల్ ట్రైనల్ పరీక్షలకు రానివ్వబడరని పాంచాల విశ్వవిద్యాలయ స్కూల్ బోర్డువారు తీర్మానము గావించిరి. 1931 సంవత్సరము పరీక్షలైనతరువాత నట్టివిద్యార్థులు 1932 సంవత్సరమున జరుగు పరీక్షలకు ప్రవేశముగా మాత్ర మే రావలెదరు. (అ. ప్రెస్.)

రైలుబండ్లను తగులబెట్టుట

రైల్వే నౌఖరు వింతచర్య

లాహోరు, మే 30:—పశ్చిమాత్తర పరగణాల రైల్వేపై ను నందు మొగల్పూరు స్టేషనులో ఈనెల మొదటిలో అనేకసార్లు రైలుబండ్ల కర్మాగారములు తగులబడినవి. బండ్లకర్మాగారమునందు పనిచేయు చుండిన ఒకనౌఖరు అరెస్టు చేయబడెను. అతడు మేజిస్ట్రేటుగారియెదుట నేర మంగీకరించెను. మొగల్పూరు యార్డునందు బండ్లు తగులబడుటకును ముందు తగులబడునని గోడలపై కరపత్రములు అంటించియుండుటకును తానే కారణమని చెప్పెను.

ఒక రైల్వే జవానుగూడ అరెస్టుచేయబడెను. లాహోరు స్టేషను ప్లాట్ఫార్ముమీద ఇట్టి బెదిరింపుప్రకటన అంటించబడుట కిట్టి కారణము. ఏమిజరుగునో చూచుటకై అట్లుచేసె నట. నష్టానికిబట్టి యితడు పట్టువడెను. (అ. ప్రె.)

రైలులో దొంగతనము

రూ 1500 బహుమానము

కలకత్తా, మే 31:—నడచుచున్న రైలుబండిలో ఒక యూరోపియను మొగమున మునుగువేసుకొని పొట్టులుబండిలో తొరబడి రూ 10,000 కరెన్సీనోట్లు ఎత్తుకపోయెను. అవిషయమున కలకత్తా రైల్వే పోలీసువారేమయిన సహాయముచేయవలసినదిగా గోరబడిరి. ఈ దొంగను పట్టియిచ్చినచో మదరాసు పోస్టుమాస్టరు జనరలుగారు రూ 1,000 బహుమతి నిత్తుమనిరి. మెనుారు ప్రభుత్వమువారు రూ 500 అధికముగ యిత్తుమనియు ప్రకటించిరి. ఈ దొంగతనము మెనుారు రైల్వేలో విరూరు-షిమోగాల మధ్య జరిగినది. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

పంజాబు శాసనసభ

1930 జనవరివరకు ఎన్నికలు జరుగనిమాట

నిజము

ప్రభుత్వ ప్రకటన

లాహోరు, మే 30:—నేడు వెలువడిన పంజాబు ప్రభుత్వ గెజెటు ప్రత్యేకసంచిక నిన్నటి వార్తను ఖాయపరచుచున్నది. మామూలుగ జరుగునట్లు అక్టోబరు లేక నవంబరులో ఎన్నికలు జరుగవు. ప్రస్తుత శాసనసభ ముగియవలసిన లేదీ 1930 జనవరి 4 లోపున యీ సభా జీవితమును పెంచుట వసరమా లేదా, ఎంతకాలము పెంచవచ్చు ననువిషయము నిర్ణయించబడును. (అ. ప్రె.)

మీరటు అస్పృశ్యుల సభ

వీడ్కోలు విందులో అల్లరి

మీరటు, మే 30:—దక్షిణాఫ్రికాలో ఇండియా ఏ జంటునకు కార్యదర్శిగ నియమింపబడిన ఎఫ్. బేరింగ్ బాయింటు మేజిస్ట్రేటుగారికి చామరలు (అస్పృశ్యులు) వీడ్కోలు విందుచేసి ప్రశంసాపత్ర మొసంగిరి. ఆసభలో అల్లర జరిగెను. వినతిప్రకారము చదివిన పిదప ప్రతిపూలముగ నున్నవారు కొందరు ప్రభుత్వమువారు అస్పృశ్యులకు ప్రతిపూలముగ నున్నందున యీవిందు బహిష్కరించవలెనని గోరుచు ఎర్రకరకరములు సభలో పంపిరి. బేరింగ్ గారు తరువాత జరిగిన పండుకలకు లేదు. (ఫ్రీ ప్రెస్.)

ఎ. ఎ. నారాయణయ్యరు,
సహాయవాతావరణకా ప్రజ్ఞాడు.

మహాత్మా గాంధీ

గుంటూరు కళావంతుల సందర్శనభాగ్యము

మహాత్మాగాంధీగారు గుంటూరు పురమునకు విచ్చేసినపుడు కార్యక్రమమునందు కళావంతుల స్త్రీ పురుషులకు ప్రత్యేకము ఉదయము 8 గంటలకు ముగిసిపోతే లైబ్రరీ హాలునందు యేర్పాటు చేయబడియుండెను. కళావంతుల సాంఘిక లెల్లరు సర్వకార్యములు కట్టిబెట్టి సకాలమునకు లైబ్రరీహాలు నద్దను అత్యుత్సాహముతో చేరిరి. గాంధీమహాత్ముడు కారుపై వచ్చి బైట నున్న అస్థులజనబహుసముదాయ మంతయు లోనికి వత్తురనియు, గోల జరుగు ననియు కారు దిగకనే మిగతా కార్యక్రమము ముగించుకొనుటకు వెల్లిపోయిరి. కళావంతులెల్లరు నిరుత్సాహమునకులై దైన్యముతో యెవరి గృహములకు వారు జనిరి. కాని శ్రీయుత నడింపల్లి వెంకటలక్ష్మీ నరసింహారావు పంతులుగారును, సన్మాన సంఘ కార్యదర్శి శీలం. సుబ్బారావునాయుడుగారును, మహాత్మునకు బసగానేర్పాటు చేయబడిన రహదారి బంగాళాపద్ద వేదియుండి కళావంతులకు గల్గిన నిరుత్సాహమును, తమ కార్యక్రమము ముగించుకొని వచ్చిన గాంధీమహాత్మునకు నివేదించగా శ్రీ వారు కళావంతుల యెడ తమకు గల కనికరభావమును తెలుపుచు కళావంతులకు ప్రత్యేకము తమ వసతి గృహమునందే దర్శన మిచ్చెదమనియు 11 గంటలకు వారి నందరిని వచ్చునట్లు చేయమనియు ఆజ్ఞాపించిరి. ఈసంగతి శ్రీ పంతులవారు గాంధీగారి ఆజ్ఞకై వేదియున్న కళావంతులకు తెలుపగా వారందరు తక్షణము ప్రతిగృహమునకు వెళ్లి మహాత్ముల దర్శన భాగ్యము లభించు ననియు వెంటనే అందరు రహదారి బంగాళాపద్ద వేదిని దివియు చెప్పిరి. ఈ వార్త కళావంతులెల్లరుకు అమృతధార కాగా మహాత్ముని దర్శనమునకై పరితపించుచున్న హృదయములందు గల విషాదమెల్ల నొక్కసారి సంతోషతరంగములుగ నుప్పొంగి తమ తమ గృహకృత్యములెల్ల విడిచి శ్రీకృష్ణ వేణుగానామృతమునకు గోపగోపిక లెల్ల మైచుచి పరుగిడి నట్లు వందేవండని శాకపాకములెల్ల విడచి రాధారి బంగాళాపద్ద సరిగా 11 1/2 గంటలకు చేరిరి.

మహాత్ముడును భక్త పరాధీనుడగు పరమేశ్వరుని భంగిరాట్నము నడుకుచు కళావంతుల నెల్లరను "రా" నాజ్ఞాపించి పురుషులను నొకవైపునను స్త్రీలను నొకవైపునను తమకు యిరుపార్శ్వముల కూర్చొననియమించిరి. అంతట శ్రీయుత జనంగల రాజగోపాలంగారు మహాత్ముని కంఠమునందు ఖడ్గదనులుతో అమర్చబడిన దండను సమర్పించిరి. మరియు చిత్తజల్లు వెంకటాచలపతి రావుగారు ఖడ్గద సంబితో వేయబడిన 200 రూపాయల కానుకయును, ఖడ్గదగుడ్డపైనున్న అచ్చొత్తించిన వివతిపత్రమును సమర్పించిరి, మహాత్ముడు చిటునగవుతో వీనినెల్ల స్వీకరించి తాను కొన్ని సంగతుల నడిగినవనియు, సత్యమే పలుకుడనియు చెప్పుచు కొన్ని ప్రశ్నలు స్త్రీలను సంబోధించుచు నడిగిరి. వారు ఆంగ్లమున అడుగు ప్రశ్నలను శ్రీనరసింహారావు పంతులుగారు ఆంధ్రీకరించిరి. అంత శ్రీమహాత్ములు నేను స్నేహభావముతో మాట్లాడుచున్నాను, మీరు భయపడవలదు. నన్ను యేదేవుఁడైనా మోసము చేయలేదు. మీరును మోసపుచ్చవలదు. మీరందఱును సంస్కరణమును పొందిన వారలేనా? అని అడిగిరి. అందుకు వారెల్లరు సంస్కరణము సంపూర్ణముగా మీ జీవితమునందు పొందజాలక పోయినను మే సెల్లరము మేళతాళములను విస్తరించి మాపుత్రిక లెల్లరుకు వివాహముల చేయ దీక్షపూనితిమనియు, అట్లు అవరించుచున్నామనియు నుడివినారు. శ్రీమహాత్ముడు హర్ష మొంది మీరీతిభరణము లన్నియు యెందులకని అడిగిరి. అందులకు స్త్రీలుచెప్పినదేమన మాభావిజీవితకాలమునందు ఉదరపోషణమునకై వీనినెల్ల సమీపణ్ణికి వేసిగాని, స్థిరాస్థిగొనిగాని జీవనము గడుపు కొందుమని చెప్పిరి. గాంధీగారు తమవెంట ఒకరిద్దరు పిల్లలను పంపిన యెడల తమ ఆశ్రమనందుంచుకొని వారికి నేతపనులు, తివాచి నేనుట, మొదలైన వృత్తులు నేర్పించెదమనియు వారు తరిగిదు పొందివచ్చిన పిమ్మట వారినుండి తక్కిన వారలెల్లరు నేర్చుకొనవచ్చుననియు, ఒక్కొక్కరునెల 1 కి 40 రూపాయలు సంపాదించుటకు వీలుగననియు చెప్పిరి. కాని యెవరును తమ బిడ్డలను ఆశ్రమమునకు పంపుటకు సమ్మతింపజాలమనియు, గుంటూరు నందలి శారదానికేతనములో తమ పిల్లలను చేర్చుకొనుటకు యేర్పాటుచేయమనియుగోరిరి. స్త్రీలలో రాట్నమునకుగలవారు మీలోగలరాయనిన, వడుకగలవారెల్లరును మహాత్మునిదగ్గర కూర్చొనిరి.

షహరాన్ పూరు అరెస్టు

ముద్దాయితో మాట్లాడి ఆత్మనికి యింటిలోనుండి భోజనము, గుడ్డలు తెచ్చుటకు బంధువులు కోరుట లాహోర్, మే 30:—జయపండు అను యువకుడు షహరాన్ పూరులో అరెస్టుచేయబడెను. అతనితో జైలులో ముచ్చటించి, యింటినుండి భోజనము, గుడ్డలు నిచ్చుటకు షాకర్యము లేర్పరచవలసినదని జయపండు బంధువులు మేజిస్ట్రేటును ప్రార్థించిరి. తేపు మేజిస్ట్రేటు ఉత్తరువు నివ్వగలడు. (ప్రీ ప్రెస్.)

చెరసాల విచారణసంఘము

అజమాయిషీ సరిగా లేదు. యవకులకు శిక్షణ సరిగా లేదు. జాతిపక్షపాతము హెచ్చుగానున్నది అలహాబాదు, మే 30:—సంయుక్త రాష్ట్రములలో చెరసాలస్థితిగతులను విచారించుటకు నియోగింపబడిన సర్ లూయీ బ్రూనర్ట్ పండిత జగత్ నారాయణ, హాదియ్ హుస్సేన్ గారలు నివేదికను ప్రయోగించిరి. ఈసంఘమువారు విచారించగా, ఇన్ స్పెక్టరుజనరలుకు తీరనిపనియుండెననియు, అందువలన చెరసాల అజమాయిషీ చేయుట కతనికి వీలు లేక పోయెననియు వారికి తెలిసెను. సెంట్రల్ జైలుల్ల శూపరిం పెం డెంట్లగుడ విధివిధానము లేకపోవుటవలన జిల్లాజైలుల్లను తనిఖీచేయుటకు వారికి అవకాశము చాలకున్నది. వారు ఈ పనిని సివిల్ సర్జనులకు వదిలిపెట్టుచుండిరి. కాని వారుమాడ యీపనిని తృప్తికరముగా నిర్వహించజాలక పోయిరి. జైల్లుటి జెయిలరు, ఫిఫ్ వార్డురు మొదలగు ఉన్నతోద్యోగిలకును, వార్డర్లకును ప్రాధుననుండి రాత్రినకు పనియున్నను జీతములు చాల స్వల్పముగా నున్నవి. దీరు తమపనిలో చాలవరకు కాన్ఫిడెన్స్ వార్డర్లమీద వడలుచుండిరి. నివేదికను ముగించుచు తనిఖీదారు లీ క్రిందివిధముగా చెప్పుచున్నారు. తనిఖీ చాలినంతగా లేదు. జెయిలుశాఖ సరియైన కట్టుదిట్టములు కలిగియుండలేదు. ఖైదీల జీవితము నియమయుక్తముగా లేదు ఖైదీలు బాగుపడుటకేమియు నవకాశములు లేవు. యువకులగు ఖైదీలవిద్యకు సరియైన ప్రోత్సాహము లేదు. చేతి పనులకు ప్రోత్సాహము లేదు. ఈ లోపములను సవరించుటకై శాఖను పునర్నిర్మించువలెననియు, కాన్ఫిడెన్స్ వార్డర్ల ఉద్యోగము (ఖైదీలలో నేకొండరు ఉద్యోగిలగుట) రద్దుచేయబడవలెననియు, ఖైదీలను విభజించుటలో మంచిపద్ధతి యవలంబింపవలెననియు, పనివిషయమై గూడ సంస్కరణయుండవలెననియు, ఖైదీలు యిడిచరకుంట్లె గౌరవముగా చూడబడవలెననియు, ఖైదీని బాగుపరచుటకు చాల హెచ్చుప్రయత్నములు చేయవలసియున్నవనియు వారు వ్రాయుచున్నారు. భారతీయ సభ్యులు జాతి భేదమును ఖండించుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

వారినిచూచి చిటునగవుతో ఖడ్గదనిధికి ఆభరణములు యెవరైనా నివ్వగలిగినచో యివ్వవలసినదిగా గోరిరి. స్త్రీలలో కొందరు గాజులు, వుంగరములు మహాత్ముల హస్తములనందుచి సాష్టాంగ నమస్కృతు లొనర్చిరి. మహాత్ముని దర్శనమే గాక స్వల్పించు భాగ్యముమాడ లభించినందులకు స్త్రీలెల్ల ఆనందపరచునటైరి. శ్రీమతి ఇనుకొల్లు రాజరత్నమ్మగారు తన చేతిగాజు రాసందన చింతించుచుండగా గాంధీమహాత్ముడు స్వయముగా తాను దీయప్రయత్నించిరిగాని వారికి స్వాధీనముగాక కత్తెర తెప్పించి కత్తిరించి మహాత్మునికి సమర్పించినారు. ఏమి యీమెభాగ్యము? మహాత్ముని కరస్పర్శచే పాపపుంజములెల్ల చెల్లాచెదలై పవిత్రత గాంచినది. ధన్యతనొందినది.

ఈవిధముగా గుంటూరులో యేసంఘమువారికి లభించిన భాగ్యము కళావంతులకు లభించుట శ్రీయుతనడింపల్లి వెంకటలక్ష్మీ నరసింహారావుగారియొక్కయు శీలం సుబ్బారావు నాయుడుగారియొక్కయు కృషిచేత గాక దైన్యచందన్న యీసంఘీయులకు యెట్లులభించగలదు?

అంత శ్రీ గాంధీగారు తమ మధ్యాహ్నపు కార్యక్రమము నిర్వహించుకొనుటకు లేచిరి. కళావంతులు స్త్రీపురుషులెల్లరు తమకులభించిన అప్రార్యభాగ్యమునకు సంతసించుచు తామెల్లరము ధన్యతనొందితి మని తెలందుచు తమతో నింత విశ్రాంతిగా సుమారు 2 గంటలకాలము శ్రీ గాంధీగారు గడిపినందుకు వారికి యీ ఉద్యమమునందు గల గాఢాభిమానమునకు నెంతయు నందనశతంబు లర్పించుచు శ్రీవారిని విడువలేక విడువలేక తమ తమ గృహములకువెరిరి.

మద్దెల ముక్కంటి.

లాహోరు డివిషన్ కమిషనర్ రాజీనామా

రెవెన్యూ పరిపాలనమునందు భేదములవలన అభిమానించిన జిల్లాల నియోజకమునందు భేదములవలన

లాహోరు, మే 29—పంజాబు ప్రభుత్వములో రెవెన్యూ సభ్యుడుగానున్న సర్ ఫజల్ హుస్సేన్ గారు ఒకదర్బారు చేయ నుండగా దానిలో పాల్గొనవలెక లాహోరు డివిషన్ కమిషనరుగ కెన్నవేగారు రాజీనామానిచ్చినసంగతి ట్రిబ్యూన్ పత్రిక ప్రకటించుచున్నది. ఈ రాజీనామాకు కారణములు రెండు. పరిపాలనమునందు ప్రభుత్వ సభ్యుని కెన్నవేగారికిని గలిగిన భేదాభిప్రాయ మొకటి. ఈ పద్ధతి ప్రకారము కష్టపడజిల్లాలను నిర్ణయించు పద్ధతిలో భేదాభిప్రాయము లుండును. దర్బారు ప్రభుత్వ సభ్యుని యభిప్రాయములను ప్రోత్సహించున గనుక ఆవిధానముతో నేకీభవింపజాలక కెన్నవేగారు రాజీనామా నిచ్చిరి. ఇటీవల హైదరాబాద్ కమిషనరు పవని ఖాన్ యొనప్పుకు ఆపదవికి కెన్నవేగారిని నియోగించక యిరుదులను పెట్టినందుకు కారణముగూడ యీ భేదమే యని పత్రిక వ్రాయుచున్నది. (అ. ప్రె.)

రైతాంగము

తిరునల్లిక్కేణి, మదరాసు 1929 మేనెలలో వెలువడిన వ్యవసాయ వివరము గునీ ఆంగ్రహసప్తత్రిక మొదటి సంపుటము 8 వ సంవికను స్వీకరించితిమి. దీనియందు 34 పుటలును 10 వ్యాసములును కలవు. జంతువులనుండి మనుష్యులకు సంక్రమించు వ్యాధులు, మామిడి పండ్లను నిలువచేయుట, చెరువపంట వేరుశనగపైరు, ఎరువుల ఎగుమతులు, రిసెటిల్మెంటు-రైతులు బడ్జెట్ రిసెటిల్మెంటు విచారణ నివేదిక మున్నగువ్యాసము లిందు కలవు. వ్యవసాయ శాఖ అసిస్టెంటు డైరెక్టరు శ్రీయుత దువ్వూరి బాలకృష్ణమూర్తిగారు వేరుశనగ పైరును గూర్చియు, శ్రీయుత నల్లభాయి పటేలుగారు రిసెటిల్మెంటును గూర్చియును వ్రాసిరి. శ్రీయుత నిమ్మల కృష్ణమూర్తిగారు వ్రాసిన ద్వారాల చంద్రయ్య, యను అపరాధ పరిశోధక నవలలో 3-4 ప్రకరణములు గూడ నిందు కలవు. వ్యవసాయ శాస్త్రవేత్త లగు సి. ఏ. రామయ్యర, కే. కృష్ణమూర్తిరావుగార్లు మామిడి పండ్లను, చెరువు, పంటను గూర్చిన వ్యాసములను వ్రాసిరి. సాలుచందా రు. 2-4-0.

Advertisement for COBRA BOOT CREAMS. It features an image of a bottle of cream and text in English and Telugu. The English text says: 'Make your shoes last longer use COBRA', 'add life to shoes', 'Made in Black, Brown, White, etc.', 'Agents: విల్సన్ అండ్ కో, మద్రాస్'. The Telugu text says: 'ప్రకాశమైన మెటుగు నిచ్చి, చర్మమును మృదువుగా నుంచును. క్రీము నువయోగించుట సులభము. త్వరలో మెటుగును గలిగించును.'

కథలు

తంతుకార సంఘమువారు ప్రచురించిన “కాదీ నైడు” అను గ్రంథము కద్దరును ఉత్పత్తి యొక్క యవసరమును చక్కగ నిరూపించినది. రాటము ప్రధానపరిశ్రమగ ఊపకరించు నని, తదభి మానులు తెలుపుటలేదు. జనసామాన్యమున కిది అనుబంధపరిశ్రమగ ఊపకరించు నని మాత్రమే వారు చాటుచున్నారు. వీరి వాదమును డాక్టరు మానుగారు ఆమోదించియుండిరి. ఇప్పుడు ప్రభుత్వపు రిపోర్టులు గూడ అంగీకరించుచున్నవి. దీనితో తులదూగ గల అనుబంధపరిశ్రమ నింతవర కెవ రును సూచించి యుండలేదు. హిందూదేశదారిద్ర్య నమస్యయొక్క మూలాధారమును, గాంధీ మహాత్ముడు కనుగొన గలిగెను. హిందూదేశదారిద్ర్య మును తొలగించుటకును, జన సామాన్యమునకు పనిలేక దిరుగు కాలములో వారికి పని గలిగించుట కును, మహాత్ముడు రాటమును సూచించెను. వ్యవ సాయపు పనుల గావించువారికి, ఏమాత్రము రాబడి ఇతరత్ర లభించినను, వారి కది అమూల్యమగు లాభము నొసగుచున్నది. ఇంతియగాక, దేశ మిప్పుడు తలపెట్టిన విదేశవస్తుబహిష్కారమున కిది తోడ్పడి స్వరాజ్యసిద్ధికి మూలాధారము గాగలదు. ప్రజలలో పలువురు వ్యవసాయము వలననే జీవించువారు. మిల్లు పరిశ్రమవలన నూటి కొక్కరును, వర్తకము వలన నార్గురును, ఉద్యోగములవలన ఇరువురును మాత్రమే జీవించుచున్నారు. జనసామాన్యమునం దధిక సంఖ్యాకుల కుపశాంతి గల్గించు సదుపాయ మేది యయినను, అదియే వాంఛనీయ మయినది.

పని లేనికాలములో ఏమాత్రము పని గలిగి నను, ప్రజలకు ఎనలేనిలాభము గలుగును. గాంధీ మహాత్ముడు చూపిన ప్రక్రియ అసంభవమని తెలి పినవారుగలరు. కాని, అనుభవము గలిగినకొలదియు ఇది ఆచరణయోగ్య మని తెల్లమగుచున్నది. ఏల నన, రాటపు పరిశ్రమకు పెట్టుబడి యంతగ నవసర ములేదు. ఖరీదు గల యంత్రములతో బనిలేదు. నూలువడుకుటకు విశేషవైపుణ్యము గూడ నవ సరములేదు. ప్రతివారును దీనిని నిర్వహింపగలరు. విశేషశ్రమ గూడ నవసర ముండదు. బాలురును, బాలికలును, వృద్ధులును గూడ ఈ పనిని సాధింప గలరు. రాటమును ప్రజలు చిరకాలమునుండియు ఉపయోగించుటచే, ప్రాచీన సాంప్రదాయము లిం కను అడుగంటలేదు. ఆహారమునకు బిమ్మట, వస్త్ర మే ఎల్లరకును కావలసియుండుటచే, రాటము సార్వ జనికవాంఛను దీర్చగలదు. కార్మికులు దూరము బోకుండ, తమ పరిశ్రమఫలమును స్వగ్రామము నందే వినియోగింపగల్గుదురు. ఏ ఋతువునం దయినను యిక్కార్యమును నిర్వహింప వీలగును. ఏ

మతమువారి కయినను, ఏ సంఘమువారి కయి నను, దీని నవలంబించుట కాక్షేపణ యుండజాలదు. ఔమనివారణ కిది అమూల్యసాధన మని సర్వత్ర గుర్తింపబడుచున్నది. కుటుంబమంతయు కలసి ఈ పనిని సాగింప వీలగుటచే, అందరును నొక్క ప్రదేశే శమున నుండ వీలగును. నేతపనివారల కిది విశేష ముగ లాభించును. ఇతర చేతిపనులు దీనివలన పున రుద్ధారణ యగుటకు వీలగును.

రాటపు పరిశ్రమను చేపట్టినప్రజ లెవరును దానిని విడువకుండుటయే, దీనియొక్కలాభమునకు నిదర్శనము. విశేషదూరములనుండి, కద్దరు కేంద్ర ములకు నూలు దీసికొని వచ్చువారి సంఖ్య తగ్గుట లేదు. కుటుంబపురాబడి నిది విశేషముగ పెంచెనని దెలుపు అంకెలు వివరింపబడెను. కద్దరు ప్రియ మను సాకు నిలువజాలదు. కద్దరు ఉత్పత్తి యధికమయిన కొలదియు, దీనిఖరీదు దానియంతట యదియే తగ్గి పోవుచున్నది. ఇంకను తగ్గుటకు వీలుగలదని, యూ హింపబడుచున్నది. నూలునాణెము పెరిగినకొలదియు, నేతఖర్చులు తగ్గిపోవును. ఎవరికి గావలసిన వస్త్రాని వారు నిలువజేసికొనుట యవసరము. అనుభవము గలిగినకొలదియు, కద్దరు చౌకగ తయారగుననుటకు సందియము లేదు. కొంచెముప్రియముగ నున్నను, ఇయ్యది చాలకాలము నిలుచుటచే, ప్రజలు దీని నభి మానించుట సహజము. ఇంతియగాక, కద్దరును కొ నువారు దీనిలాభములు ప్రజలకే చేరునని గ్రహిం చుచో, వగనజాలరు. కద్దరువలె, మిల్లువస్త్రములు జనసామాన్యమున కుపశాంతి గలిగింపజాలవు. మిల్లు లు కొలదిమంది కార్మికులకుమాత్రమే ఉపకరించు చున్నవి. కద్దరుటలుగాక, జనసామాన్యమునకంతకును ఉపశాంతి నొసగగలదు. మిల్లువస్త్రములలో విదేశ వస్త్రబహిష్కారము కొనసాగదని, రూఢియగు చున్నది. కద్దరునిర్మాణము తిన్నగ జరుగుచో, ప్రజ లెల్లరకును పని గల్పింపగలదు.

మిల్లులవలన, యంత్రములు మున్నగువానిని, విదేశములనుండి తెప్పించవలసిన యవసరము గలదు. రాటములను గ్రామపు వడంగి, తయారుజేయ గలుగును. రాటములకొరకు అన్యులపై నాధార పడియుండ నక్కరలేదు. పెక్కు రాష్ట్రములలో చిరకాలమునుండియు తిరుగుచున్న రాటములు గలవు. మూలబడిన రాటములు పెక్కులు గలవు. ఇవియన్నియు పనిజేయుచో, పెట్టుబడితో పనిలేకనే నూలు నెంతయినను తయారుజేయగలవు. ఇప్పు డున్న రాటములును, మగ్గములును చాలును. ఎక్కువ కావలసియున్నను, వీనినిమిత్త మెంత సొమ్మో ఖర్చుగాదు. విద్యాధికులును, ధనికులును కద్దరును విభిగ ధరించుటకు దీక్షబూనుచో, జన సామాన్యము వీరి ననుకరించెదరనుటకు సందియము లేదు. కద్దరు తయారగుచున్న పలుతావులలో, గ్రామ విద్యాభివృద్ధియు, మద్యపానముపట్ల నిరు త్సాహమును, వ్యాపించుచున్నవి. అస్పృశ్యత తొ లగుచున్నది. అందుచే కద్దరు సంచలనము, మిగిలిన యంశములవిషయమున చలనము గలిగించు నని సూచింపబడినది. ఇందుకు బాఠ్యోలీయే నిదర్శనము. తంతుకారసంఘము జవించిననాటినుండియు, కద్దరు పై వీరు తమదృష్టిని కేంద్రీకరించుచున్నారు. వివిధ రాష్ట్రములలో సత్వరాభివృద్ధి గలుగుచున్నది. కాం గ్రసుసంఘమువారు పదునాల్గులక్షల నీ సంఘమున కిచ్చిరి. పిమ్మట మహాత్ముని పర్యటనము మూల

మున ఏడులక్షలు చేకూరెను. 21 లక్షలతో నీ సం ఘము తన పనిని ప్రారంభించెను.

ఈ సంఘమువారు వివిధరాష్ట్రములలోను గత సంవత్సరము సెప్టెంబరు చివరకు 2157160 రూపాయిల ధనమును కద్దరనిమిత్తమై పెట్టుబడి పెట్టిరి. వేయిమంది ప్రచారకు లీ సంఘముక్రింద పని చేయుచున్నారు. వీరియాజమాన్యముక్రింద అయిదు వందల పదునొండుప్రతిష్ఠాపనలు పనిచేయుచున్నవి. వీరిసహాయము పొందుచున్న ప్రతిష్ఠాపనలు రెండు వందల ముప్పది గలవు. మొత్తముమీద 741 సంఘ ములు పని చేయుచున్నవి. వీనిలో 110 ఉత్పత్తికేంద్రములు గలవు. నూటయేబది విక్రయకేంద్రములు గలవు. ఒక్క కేంద్రము పెక్కుగ్రామములకు సం బంధించియున్నది. తిరువూరు కేంద్రము నూరుగ్రామ ములనుండి నూలును గ్రహించుచున్నది. ఉత్పత్తి కేంద్రములు, 2198 గ్రామముల కుపయోగపడుచు న్నవి. 703 గ్గురు ఏకులజేసెడివారికిని, 90272 మం ది నూలువడుకువారికిని, 4672 గురు నేతపనివార లకును, లాభించుచున్నది. 1927-28 సంవత్సరము న 2416382 రూపాయిల కద్దరు ఉత్పత్తియయ్యెను. 3308634 రూపాయిల కద్దరు విక్రయ మయ్యెను. ఇంటింటికిబోయి కద్దరు నమ్ముటకుగాను కమిషను పద్ధతి ఏర్పరుపబడెను. దీనిక్రింద 143 గ్గురు నియ మింపబడిరి. 1927-28 సంవత్సరమున 1250000 రూపాయిల కద్దరు ఈ రీతిని విక్రయింపబడెను. 14306 రూపాయిల కమిషను చెల్లింపబడెను.

ప్రైవేటుసంస్థలకు ప్రోత్సాహ మొసగు టకుగాను, తంతుకార సంఘమువారు కొంత గ్రాంటు నిచ్చుచున్నారు. కద్దరు సర్వీసులో జేరు వారి శిక్షణకై నబర్మతిలో సాంకేతిక పాఠశాల యొకటి నిర్వహింపబడుచున్నది. వీరు రెండు సం వత్సరములు శిక్షణ బడయవలయును. పిమ్మట తొమ్మిది మాసములు పనిచేయ వలయును. ఇప్పుడు ఇరువదిమంది పాఠశాలలో శిక్షణ బొందుచున్నారు. నలుగురు వారి స్వంతరాష్ట్రములలో ప్రాబేషను క్రింద నున్నారు. ఏడుగురు శిక్షణ పూర్తియైనపిమ్మట, పని జేయుచున్నారు. రెండు సంవత్సరములలో విత్తుల రీయుట, ఏకులజేయుట, నూలువడుకుట, నేత వడ్రంగము, రంగులు, హిందీలో శిక్షణ గజత బడును. దీనినిబట్టి తంతుకారకసంఘమువారు కద్ద రును, వ్యాపారపద్ధతుల ననుసరించి ఎట్లు నిర్వ హించుచున్నారో గ్రహింపవచ్చును. వివిధరాష్ట్ర ములలో జరిగిన అభివృద్ధి గాంచవచ్చును. ఆంధ్ర రాష్ట్రము 1921 సంవత్సరమునందే కద్దరు ఉద్యమ మును ఉత్సాహముతో చేపట్టినట్లుల కనుపించును. చాలరోజులవరకు హిందూదేశమున కంతకును ఆంధ్రదేశమే కద్దరును గడ్డయి జేసి యుండెను. ప్రస్తుత సమయమున తంతుకారక సంఘముక్రింద నలువది ప్రతిష్ఠాపనలు పనిచేయుచున్నవి. ఆంధ్రదేశ మున పలువిధములగు కద్దరు తయారగుచున్నది. ముతకకద్దరు అన్నిజిల్లాలలోను దొరకును. మధ్య రకపుకద్దరు గుంటూరు తూర్పుకృష్ణా మండలము లలో తయారగుచున్నది. సున్నితమగు కద్దరు వస్త్రములు గంజాము, విశాఖపట్టణములలో తయారగుచున్నది.

సున్నితమగు కద్దరువస్త్రములను వివిధరాష్ట్ర ములవారును కోరుచున్నారు. తంతుకారక సం ఘమువారే సన్నని వస్త్రముల నిమిత్తము తమ

స్వంతపు అంగడిని శ్రీకాకుళమునందు స్థాపించిరి. హిందూదేశమునందు మరియొక చోట నెక్కడను ఇట్టి సన్నని కద్దరు లభించుచున్నది. నూరు నూట యిరువది నంబరులవరకు ఇక్కడ నూలు వడుకబడుచున్నది. వీనితో తయారయిన వస్త్రములు సన్నమయినను, చాలకాలము నిలుచునని కనుగొనబడినది. శ్రీకాకుళపు అంగడి గాక, ఆంధ్రశాఖ వారు గుంటూరులో కేంద్ర సంఘమును నిర్వహించుచున్నారు. శ్రీకాకుళమునందుగాక, మరి మూడు ప్రదేశములలో ఉత్పత్తిస్థానములు కలవు. పదుమూడు విక్రయ సంఘములు గలవు. కేంద్ర సంఘమున కన్నిస్థానముల నుండియు సరకు చేరుచున్నది. వీరు ఇతర విక్రయపు అంగడులకు సరకును సప్లయ చేయుచున్నారు. రామకృష్ణాశ్రమము నాల్గువేలఖరీదుగల వస్త్రములను కేంద్రసంఘము నకు సమకూర్చుచున్నది. పల్నాడు సంస్థ రెండు వేలరూపాయల సరకును సమకూర్చుచున్నది. ఈ సంస్థ మామూలు కద్దరునే గాక, కుప్పడము బట్టలను గూడ చేకూర్చును. ఈరకపు బట్టలు ఆంధ్రదేశమునందే గాక, తమిళనాడులో గూడ తెప్పించబడుచున్నవి. గురువారెడ్డిపాలెము వేయి రూపాయలవస్త్రములను సప్లయచేయును. కేంద్ర సంఘమునందు రంగులద్దకముగూడ జరుగుచున్నది.

తంతుకారకసంఘము నిర్వహించు చున్న ఇతరశాఖలలో, తునిలో రెండువేల రూపాయల కద్దరు ప్రతిమాసమునను తయారగుచున్నది. తునిలో ప్రైవేటు సంఘములు రెండు గలవు. ఇవి రెండును గలసి వేయి అయిదువందల రూపాయల విలువగల కద్దరును తయారుజేయుచున్నట్లు దెలుపబడినది. సీతానగరమునందలి శాతమీ సత్యాగ్రహశ్రమము మాసమునకు రెండువేలరూపాయల కద్దరును తయారుజేయును. కైలాసపల్లిపు కేంద్రము వేయిరూపాయలసరకును తయారుచేయును. ఇక్కడ చౌక కద్దరు తయారగుచున్నది. పనివారల కిచ్చు వేతనములు తగ్గుగ నుండుటయే, దీనికి కారణము. అనకాపల్లి కద్దరు ప్రతిష్ఠాపన, కద్దరును తయారుచేయుచున్నది. నెల్లూరు జిల్లాలోని కానుపూరు కేంద్రము వేయిరూపాయల ఖరీదు గల వస్త్రమును తయారుజేయుచున్నది. ఈ మండలము నందు నాల్గు ప్రైవేటుప్రతిష్ఠాపనలు గలవు. తూర్పు కృష్ణామండలమునందును, పశ్చిమగోదావరి మండలమునందును, చిన్న ప్రతిష్ఠాపనలు గలవు. బందరులో కద్దరు ఉద్యమము రంగుల అద్దకపు పరిశ్రమకు ప్రోత్సాహ మొనగెను.

పశ్చిమగోదావరిజిల్లాలో పండ్రెండు సర్పివైడు ప్రతిష్ఠాపనలు గలవు. ఆంధ్రరాష్ట్రమునందు, తంతుకారకసంఘమువారు 161412 రూపాయలను పెట్టుబడి పెట్టియున్నారు. 362 గ్రామములకును, 260 ఏకరలజేయువారికిని, 1111 నేతనివారలకును, ఈ సంఘము లాభించుచున్నది. 1927-28 సంవత్సరమున, 294083 రూపాయల ఖరీదు గల కద్దరు తయారు చేయబడెను. 371698 రూపాయల కద్దరు విక్రయింపబడెను. సలువదియారుమంది ప్రచారకులు ఆంధ్రశాఖకింద పనిచేయుచున్నారు. వీహరునందు కద్దరువ్యాప్తి కవకాశములు చాలగలవు. కాని, ఇందుకు తగినకద్ద రింకను ఉత్పత్తియగుటలేదు. వీహరు శాఖకు అయిదు ఉత్పత్తిసంఘములు గలవు. మూడు నూలు తయారుచేయు కేంద్రములు గలవు. పదునారు వికయాంగణములు గలవు. ఈ రాష్ట్రమున

212441 రూపాయల కద్దరు 1927-28 సంవత్సరమున ఉత్పత్తి యయ్యెను. 243354 రూపాయలకద్దరు విక్రయింపబడెను. ఈ రాష్ట్రమునందు తంతుకారక సంఘమువారు 342751 రూపాయలను వినియోగించిరి. 1923 సంవత్సరమువరకు పంగదేశమునందు కద్దరు ఉత్పత్తి లేకుండెను. కాని, ఇప్పు డీరాష్ట్రము ద్వితీయస్థాన మాక్రమించుచున్నది. ఇందుకు మూలకారకులు సతీశచంద్రదాసు గుప్తగారు. వీరు ఖాదీ ప్రతిష్ఠాపన ను నెలకొల్పి, తద్వారా అద్భుతమగు సేవజేసిరి. ఇంతియ గాక ఈ ప్రతిష్ఠాపన, నాణ్యమైన రంగుబట్టలను తయారుజేయు చున్నది. కలకత్తా కార్పరేషనువారు, వీరియొద్దనుండి తమకు గావలసిన సరకులను గొనుట కంగీకరించిరి. అభయారామము, ప్రవర్తక సంఘము, విద్యాశ్రమము, కాదీ మండలము, కాలిసుపురపు ఆశ్రమము కద్దరు ఉత్పత్తికి విశేషముగ తోడ్పడుచున్నవి. బాంబాయికి రాష్ట్రీయశాఖ లేకున్నది. కాదీ భండారమువారు, వివిధ రకముల కద్దరును తెప్పించి అమ్ముచున్నారు. రాష్ట్రీయ స్త్రీసభవారును, దాదారు భండారము వారును, కద్దరును విక్రయించుచున్నారు. బర్మాలో తంతుకార సంఘమువారిొక్క భండారమును రంగూనులో భరించుచున్నారు. డిల్లీ రాష్ట్రము నందు మిరటులోని గాంధీ ఆశ్రమమువారు, కద్దరు ఉత్పత్తికిని, విక్రయమునకును తోడ్పడుచున్నారు. కూల్పహారు కేంద్రమువారు రెండువేల రూపాయల కద్దరును మిసమున కొకటికి తయారుచేయుచున్నారు. గుజరాతునందు స్వోయోగమునకై నూలునడుకువారు పలువురు గలరు. 1927-28 సంవత్సరములో 711 కుటుంబములు తమకు గావలసిన కద్దరును తామే తయారుజేసికొను చుండెను. కర్నాటరాష్ట్రమునందు, ప్రాచీన కాలమునుండియు నూలువడుకు ఆచారము గలదు. మైసూరునందలి బద్నవేలులో, కద్దరు పరిశ్రమను ఆ ప్రభుత్వము వారు పోషించుచున్నారు. కద్దరు సహకార సంఘము లీ రాష్ట్రమున పదునైదు స్థాపింపబడెను. కర్నాట రాష్ట్రమున, 1927-28 సంవత్సరమున 112,193 రూపాయల కద్దరు విక్రయమయ్యెను. తంతుకార సంఘమువారు 105821 రూపాయల పెట్టుబడిపెట్టిరి.

మహారాష్ట్రమునందు రెండు ఉత్పత్తిజేయు కేంద్రములు గలవు. 1927-28 సంవత్సరమునందు 195590 రూపాయల కద్దర యిక్కడ విక్రయింపబడెను. పంజాబునందు, నూలువడుకుట ఆచారముగ వచ్చుచున్నది. ప్రతిగ్రామమునందును, రాటుములు కొన్ని తిరుగుచుండును. తమకు సరిపోవు నూలును ఆరూకుటుంబముల వారు తయారుజేసికొనుచుందురు. ఇక్కడ ద్రవ్యసహాయ మున్నచో, నూలును కొనుటకు వీలగును. 84692 రూపాయల కద్దరు 1927-28 సంవత్సరమునందు తయారు చేయబడెను. 107538 రూపాయల కద్దరు విక్రయింపబడెను. రాజస్థానమునందు గూడ నూలువడుకుట ఆచారముగ నున్నది. దీనియందు అయిదు ఉత్పత్తిస్థానములును మూడు విక్రయసంఘములును గలవు. ప్రస్తుత సమయమున తమిళనాడు ఉత్పత్తియు విక్రయమును గూడ అత్యధికముగ నున్నవి. హిందూదేశమున తయారగు కద్దరులో నూటికి నలువది వంతున తమిళనాడులోనే తయారగునని సూచింపబడినది. త్రిపురారు ప్రధానకేంద్రముగ నున్నది. ఇక్కడ

తంతుకారకసంఘమే గాక, ప్రైవేటు సంస్థలుగూడ పనిజేయుచున్నవి. తిరుప్పురుకు పిమ్మట, పుదుపాలయం గొప్ప కేంద్రముగ నున్నది. ఈ రాష్ట్రము నందు, తంతుకారకసంఘమువారు 547675 రూపాయలను పెట్టుబడిపెట్టిరి. పదుమూడు ఉత్పత్తికేంద్రములును, 24 విక్రయపు డిపోలును, గలవు. 144 మంది ప్రచారకులు తమిళనాడు శాఖకింద పనిచేయుచున్నారు. 925 గ్రామములకును 18225 నూలు వడుకువారికిని, 1424 మంది నేతనివారలకును, ఈ శాఖ ఉపకరించుచున్నది. తొమ్మభూయిష్టమగు ఉత్కళరాష్ట్రమునకు కద్దరు ఉద్యమము మిగుల నుపకరించెను. ఇకముందు, వివిధరాష్ట్రములవారును కద్దరు ఉత్పత్తి విషయమునను, విక్రయమువిషయమునను, సత్వరాభివృద్ధిని కనబఱచెద రనియు, కద్దరుద్వారా విదేశవస్త్ర బహిష్కారము త్వరలో పరిపూర్తి యగుననియు నమ్మెదము.

కారాగృహపరిపాలనము

జయిలు కమిషను రిపోర్టు వెలువడిననాటినుండి నేటివరకు కారాగృహపరిపాలనమున, ఎంచదగిన మార్పు గనుపించదు. వివిధరాష్ట్రములలో జయిలు పరిపాలన మధ్యాన్నముగ నున్నట్లులే వార్తలు దెలుపుచున్నవి. సంయుక్తరాష్ట్ర కారాగృహ విచారణసంఘపు రిపోర్టు వెలువడినది. దీనిప్రకారము, జయిలు సూపరింటెండెంటుగారికి మండల కారాగృహములయెడ శ్రద్ధవహించుటకు తీరిక లేకున్నది. సివిలుసర్జనులు ఈ పనులను తృప్తికరముగ నిర్వహించుటకు, వారికి సావకాశము గలుగుటలేదు. క్రింది ఉద్యోగులకును వార్డరులకును పని ఎక్కువ. జీతము తక్కువ. వీరియాజమాన్యమును అసంతృప్తికరముగనున్నది. ఇక పరిపాలనమంతయు కన్విక్టు వార్డరులచేతులలో నున్నది. వీరు నేరస్థులే యగుటచే, వీరు ఇతరనేరస్థులయెడ ఎటుల ప్రవర్తితురో దెలుపనక్కరలేదు. ఇతర రాష్ట్రములలో గూడ నిట్టి యవస్థయే ప్రబలియున్నది. నేరస్థులు సచ్చీలురగుట కేమాత్ర మవకాశములేదని, నివేదిక దెలుపుచున్నది. బాలనేరస్థుల విషయమున తగినశ్రద్ధ వహింపబడుటలేదు. కన్విక్టు వార్డరులను తీసివైచి, ఖయిదీల పట్ల ఎక్కుడు సామ్యముగ ప్రవర్తించుచు, వారి శీలమును చక్కబఱచుట యవసరమని, సూచింపబడెను. కారాగృహములలో జూపబడు రంగుభేదమును, కమిటీయందలి భారతీయసభ్యులు నిరసించుచున్నారు. హైందవ కారాగృహము లేనాటికి చక్కబడునో యూహింప వీలులేకున్నది.

మదరాసు శాసనసభా జీవితము

మదరాసు శాసనసభా జీవితమును గవర్నరు గారు పెంచినట్లు, ప్రభుత్వరకటనము దెలుపుచున్నది. రాజప్రతినిధిగారు దెలిపిన హేతువులనే, వీరును సూచించిరి. ఇంతకు పూర్వము ఏప్రిలునెలవరకు ఎన్నికలు జరుగవని వార్త చేరెను. ప్రభుత్వరకటన ముప్రకారము, ఎప్పుడు ఎన్నికలు జరుగునో గవర్నరుగారు నిర్ణయింప రయిరి. ఈ విషయమున గూడ గవర్నరుగారు రాజప్రతినిధిగారి మార్గమునే అవలంబించిరి. మద్రాసు రాజధాని ప్రజలు, తమ హక్కులకు గలుగుచున్న భంగపాటును గుర్తించి, స్వరాజ్యమును శీఘ్రముగ బడచు కృషిసల్పుట ధర్మము.

విదేశవార్తలు

బ్రిటిషు ఎన్నికలు

దొమ్మిదవగుట-నక్కకూతలు కుక్కకూతలు

(బీము సర్వీస్)

లండన్, మే 30:—పెబర్లీలో కన్సర్వేటివు యభ్యర్థి సర్ రియోనాల్డ్ బ్రాస్లీగారు నిన్న సభలో మాట్లాడుచుండగా రాజనీతిని బరిగెను. నక్కకూతలు కుక్కకూతలు అరంభమైనవి. యువనాగములు అందరకును గట్టిగా వినిపించుట కేర్పాటుచేయబడిన యంత్రములలో నల్ల చుట్టినివేసిరి. ఆసమయమున బొట్టిపూగారు మాట్లాడుచున్నారు. ఆమాటలు విని పించుకుండ ఇట్లుజేసిరి.

అపశకునము

(బీము సర్వీస్)

లండన్, మే 30:—ఎన్నికల తేదీ నేడు ప్రారంభమైనది. పెంటు లెయోనార్డునియోజకవర్గపు టెన్నికలలో ఓటులను లెక్కించు యధికారి ఓటుల పెట్టెను తెరచినవెంటనే క్రొందపడి చనిపోయెను.

ట్వీకెహం ఎన్నికల సభలు

సర్ జోయిన్స్ హిక్కుగారిని త్రోసివేయుట

(బీము సర్వీస్)

లండన్, మే 30:—ట్వీకెహం ఎన్నికలలో నియోజకవర్గమువారు సర్ జోయిన్స్ హిక్కుగారిని త్రోసి వేసిరి. ఇట్లుగనని ఎన్నడును అనుకొనలేదట. సభకు పూర్వమే ఆతనికి కొన్ని ప్రశ్నల బంధి సభలో జవాబీయ వలెననిరి. తనకు ప్రశ్నలు తేరలేదని హిక్కుగారనగా గోల బయలుదేరెను. సభ్యు లాతనిని అబద్ధాలకోరని అరచిరి. అల్లరి మితిమీరిపోవుటచే సభ జరుగుటకు పీలులేకపోయెను.

గ్రేటుబ్రిటను ఉత్తర విభాగం అంతటను ఎన్నికలు సాగుచున్నది. ఎక్కువమంది ఓటుజేతలను గెలుచుచున్నారు. యజమానులు తమ పనివాండ్లు ఓటుల నిచ్చి వచ్చుటకు సదుపాయములను జేసిరి. ఓటుజేయుట ప్రభుత్వము పట్ల తమధర్మమును నిర్వహించుటయని అన్ని పక్ష ములవారును ఓటరులకు వచ్చుజేసిరి. మొత్తము 28000000 ఎన్నికదారులున్నారు. ఇందులో కొంతగా 7000000 ఓటరులు చేర్చబడిరి. ఇందులో 5000000 మేగా స్త్రీలున్నారు. 1719 యభ్యర్థులు 607 స్థానములకు పోటీపట్టుచున్నారు. 585 కన్సర్వేటివులు, 561 కార్మికులు, 512 లిబరల్స్, 25 కమ్యూనిస్టులు, 29 స్వాతంత్రవాదులు. క్రిందటిపార్లమెంటు రద్దునాటికి 396 కన్సర్వేటివులు, కార్మికపక్షము 180, లిబరల్స్ 45, స్వాతంత్ర్యులు 7, అరుస్తానములు ఖాళీ.

కన్సర్వేటివులు తమబలమే ఎక్కువగనుండునని ఆశించుచున్నారు. కార్మిక లిబరల్ పక్షమువారు గూడ తాముకొన్నటుల జరిగెనేని కన్సర్వేటివుల ఆశలు అడియాశలే. నేడు రేపు తెల్ల వారమున 200 నియోజకవర్గముల ఫలితములు దెలియును.

ఎన్నిక ప్రచారములో బాల్బీనుగారు దేశములోను, విదేశములందును శాంతినిసాపించుటయే తమ సంకల్పమనియు, గృహపనతిని గల్పించితిమనియు, గూడెములను ఆర్యముగ జేసితిమనియు, ఆర్యమును పెంపొందజేసితిమనియు, ఇంకను ఎంతయో చేయవలసియున్నదనియు, పాఠశాలలను కొత్తగ మరల ఏర్పాటుజేయుచున్నారమనియు, పారిశ్రామికతీక్షణుల సంతరింపజేసి శాంతిని సమహర్షగల్గితిమనియు నుడివిరి. ముందునిర్మాణకార్యక్రమమును ఇప్పుడే తయారుజేసితిమనిరి. దానిని అమలుజరుపుటకు అవకాశము నీయవలెననిరి.

పురుషులకంటె స్త్రీలు 1,510,800 మంది ఎక్కువ ఓటుగన్నారు. స్త్రీలఓటు ఎటులపరిణమించునో దెలియకున్నది. యువకులు తమ నియోజకాధికారమును సరిగ్గా గ్రహించినిర్వహించుచున్నారనియు, తాము ఓటు చేయుట

కర్తవ్యమనే జాపునున్నారనియు, వారెట్లు ఓటు చేయుచున్నదీ రహస్యముగ నుండుననియు వారు కటుంబాచారమునే అనుసరించుచున్నారని తెలియుచున్నదనియు తెలిపిరి. ఓటు చేయునటులే పాలికలు ఓటు చేయుచున్నారని సర్ జోయిన్స్ హిక్కుగారు రనిరి.

కమ్యూనిస్టులు తమ ఎన్నిక ప్రచారమును గావించుచుండ ఆల్బరు సాటులో నుంపు వచ్చి వారిపై బడి వక్రము పడద్రోసి సార్వరకము లేకుండ జేసిరి. ఇతనిని అప్పత్రికి గొంపొయిరి.

అధికోత్సాహము ప్రబలుట

(రూటరు)

లండన్, మే 31:—ఎన్నికలు గురువార ముదయమున ప్రారంభమైనవి. అధికోత్సాహము ప్రబలుచున్నది. స్త్రీలు చుటుకుగ కార్యభారమును నిర్వహించుచున్నారు.

బలాబలములు

రాత్రి 12-25 గంటలు కన్సర్వేటివులు 21, కార్మిక పక్షము 25, లిబరల్స్ 2. ఇండిపెండెంట్లు 4. కార్మికపక్షము వారు కన్సర్వేటివులనుండి 11 స్థానములను గెల్చిరి. లిబరల్స్ నుండి రెండింటిని గెల్చిరి. లిబరల్స్ కన్సర్వేటివుల నుండి రెండు స్థానములను గెల్చిరి. ఇండిపెండెంట్లు కన్సర్వేటివుల స్థానములను రెంటిని గెల్చిరి.

ఎవ్వరు పెర్సన్ ప్రభువు (యంత్ర) పూర్వము మంత్రిగ నున్న ఆర్థర్ హెండర్సన్ గారును తమ స్థానములను నిలబెట్టుకొనిరి. లిబరల్ పక్షమున సర్ హెర్బర్ట్ కామ్యూలు గల్చెను. వక్రసంఘమునకు పార్లమెంటు తరపున కార్యదర్శి యగు డార్విను విలియంసు, హోముడిపార్లమెంటు సహాయమంత్రి సర్ విలియం హెండర్సన్ గారు ఓడిపోయిరి. కార్మికులు గెల్చిరి. సర్ కామ్యూలు హోరు, సర్ ల్యామింగు వక్రీంద్రునగారు మరల ఎన్నుకొనబడిరి.

లండన్, మే 31:—నేటి యుదయము 3/30 గంటలు కన్సర్వేటివులు 74, కార్మిక పక్షము 115, లిబరల్స్ 14, ఇండిపెండెంట్లు 5. కన్సర్వేటివులు 1, కార్మికులు 52, లిబరల్స్, 8 ఇండిపెండెంట్లు 2 స్థానములను గెల్చిరి.

అంతర్జాతీయ కార్మిక మహాసభ

(రూటరు)

లండన్, మే 31:—12 వ అంతర్జాతీయ కార్మిక మహాసభ గురువారము ప్రారంభమైనది. 55 రాజ్యములకును 50 రాజ్యములనుండి ప్రతినిధులు వచ్చిరి. పూర్వము జర్మనీలో కార్మిక మంత్రిగ నున్న డాక్టరు బ్రాస్సు గారు అధ్యక్షులు గ ని య మిం ప బ డి రి. నిర్బంధముగ పనిచేయుచుట, జీతము పుచ్చుకొని పనిచేయు వారెన్నిగంటులు పనిచేయవలసినది పనిలేనివారిసమస్యనుగూర్చి అంతర్జాతీయ కార్మిక కార్యాలయమువారు తయారుజేసిన నివేదికను ఆలోచించుటనుగూర్చి చర్చించెదరు.

స్నో డనుగారు -

“మార్సింగుపోస్టు” విలేఖరి

(బీము సర్వీస్)

లండన్, మే 30:—స్నో డనుగారు రన్నటుల భారతీయుల జీవితప్రమాణమును హెచ్చించినచో లంకామైదు సరకులను కొనెదరన్న మాట యబద్ధమనియు భారతీయులు స్వదేశీయోద్యమములో మునిగియున్నారనియు, వారెంతమాత్రము బ్రిటిషు వస్త్రములనుగాని నాగళ్లనుగాని ఎరువులనుగాని తీసికొనరని ఒక విలేఖరి మార్సింగుపోస్టు పత్రికలో వ్రాసెను. భారతీయులు స్నో డనుగారి మాటలను విని నవ్వెదరనియు ఆతనిమాటలు ఉత్త అర్థములేనిమాటలనియు వ్రాసెను.

బ్యాంజివారు సుల్తానును లండనుకు నేడు (శుక్రవారము) బ్రిటిషు అధికారులు ఆహ్వానించెదరు.

రాజుగారికి బ్యరముతగులుట

ప్రక్కమీదనే యున్నారు

(వై లెన్)

రుగ్బీ, మే 30:—రాజుగారికి బ్యరము తగిలెను. ప్రక్కమీదనే యున్నారు.

యునైటెడ్ స్టేట్సు

సీగ్రోల నికను గొట్టి జంపుచున్నారు

(బీము సర్వీస్)

న్యూయార్కు, మే 30:—యునైటెడ్ స్టేట్సులో ఇంకను సీగ్రోలను గొట్టి జంపుచున్నారు. టన్నా సీగ్రో ప్రజలు చెఱసాలపై బడి అందున్న సీగ్రోబంధి శ్వేతస్త్రీని గొట్టెనని తామే నిర్ణయించి దగ్గరనున్న చెట్టున కురిదీసి ప్రాణములను దీసిరట.

ష్యాంగుహేలో భారతీయులు

రాజద్రోహ నేరము ఒనర్చిరట?

(బీము సర్వీస్)

లండన్, మే 30:—ష్యాంగుహేలో 10 భారతీయులు రాజద్రోహముగ ప్రవర్తించుచున్నారని, బ్రిటిషు అధికారులు అరెస్టుజేసిరి. వీరు (భారతీయులు) బాధితులగు ప్రాచ్య దేశ సంఘమునకు జేరినవారట. ప్రాచ్యభాతులకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునకై ష్యాంగుహేలో ప్రచారమును పట్టుచున్నారట.

బహుమతి ఇనాం

ఒక రూపాయ మణియార్జురచేసి మాకు ఈ వార్తాపత్రిక వేరును, తేదిని తెలుపుడు. మీ పైకమునకు 4 బహుమతి టికెట్లు పంపబడును. వాటిని 1 క అ 5 లు చొప్పున మీ మిత్రులకు విక్రయించి మీరు మాకు పంపిన రూ 1 యు తిరిగి పుచ్చుకొనుడు. దీనితో సహా అందమైన “ఒక బంగారపు ముంతేలిగడియారము” లేక మా కంపెనీవారిచే ఏర్పరచబడి యుండు 26 బహుమతులలో నొకటి పంపబడును. మీవద్ద నుండి టికెట్లను కొనువారుకూడ అట్లనేచేసి, వారి కిష్టమైన బహుమతిని పొందనిండు.

బహుమతులు:—ముంతేలిగడియారము, అలాభం టైంపీసు, ఫోన్ టెను కలము, పట్టు అంగవస్త్రము, చర్మపు నూటోకేసు వగైరాలు.

The Free Order Distributors
47/3 Sankar Halder Lane, Calcutta.

సిల్కు-వస్త్రముల అభివృద్ధి

మా శ్రీ లక్ష్మీశిల్కు పేర్కరిలో ఇప్పుడు కొత్తరకము శిల్కుచీరలు చేయుచున్నాము. రు 300 మొదలు రు 1000 వరకు విలువగల చీరలు కావలసినవారు వెంటనే మాపేర వ్రాసికొనఁజేయును.

ఇంతేగాక మాశిల్కు ఖండువాలు, పర్చింగులు కోటింగులు. నార్మడిపంచలు, బ్రిక్కుపేట్రాచీరలు, కళావరు పేటుచీరలు, తలగుడ్డలు కొనువారు వానిమీద మాత్రేడుమార్కులు ఉన్నచో లేచో చూచి మఱి కొనవలెను.

మార్కముల నాణెముచూచి అందఱును మా శిల్కువస్త్రములనే కొనుటవలన ఇతరులు కొందఱు మాపేరు చెప్పుకొని తమతమ నాణెము తక్కువ అయిన బట్టలు అమ్ముకొనుచున్నారు. కావున మోసమునకు చిక్కవద్దు. సాంపుల్సు కావలసినవారికి పంపెదము.

ముప్పన సోమరాజు & వీర్రాజు.

ప్రాప్రయిటర్సు, శ్రీ లక్ష్మీశిల్కు ఫ్యాక్టరీ పెడచురం

ఆప్తనుయుద్ధము

అమానుల్లాగారు స్వయముగా చెప్పిన విషయములు

బాచ్చాసాహుగారికి మరణగండము తప్పినది
పెహారు, మే, 30:—గత 26 తేదీన బాచ్చాసాహు
గారు తమ పటాలములను తనిఖీచేయుచుండగా బాంబుఒకటి
ప్రేలేను. ఒకడు చనిపోయెను. చాలమందికి గాయములు తగి
లెను. ఇందువిషయమై జాగ్రత్తగా సోదాచేయగా భూమిలో
కొన్ని బాంబు లింకను గుప్తముగా నుంచబడియున్న కనుగొనబడె
ను. ఇంతంతయు కొందరు కుట్రదారులవల్ల చేయబడుచున్న పని
యని తేలినది. బాచ్చా సాహుగారికి మాత్రము పెద్దమరణగండము
తప్పెను. బాచ్చాసాహుగారి నేనాని సయ్యముహమ్మన్ను చంపి
వేయబడినమాట నిజమేయని తెలియుచున్నది. కాని ఇంకను
అధికార పూర్వకముగా ధ్రువపడలేదు.

నాదిరుఖానుగారు తాను ఆఫీసరు ప్రభువుగా
ప్రకటించుటకు కారణమేమి?

పెహారు, మే 30:—ఆఫీసరు రాజ్యములోని తూర్పు
పరగణాల ఖానుగారును లాల్పూరా ఖానులును కలసింపుచున్నా
రు. చాకనూరులోని ముల్లాగారు రాజీవదుర్బవలెనని యత్నింపు
చున్నారు.

నాదిరుఖానుగారు కొన్ని ఉత్తరువులను జారీచేయుటకై
యత్నించగా రాజపదవిగలవాడే జాబుదలగు జారీచేయ నర్హు
డని ఉలేమా లందరును చెప్పుటవల్ల నాదిరు ఖా ను గా రు
తాత్కాలికముగా రాజ్యాధికారము వహించినట్లుగా ప్రకటించు
టవలెనవారై యట్లుచేసిరి. అంతయేగాని, వారికి స్వలాభాపే
క్షయేమియు నిందులేదు.

అమానుల్లాఖానుగారు ఆప్తనురాజ్యమునుండి వచ్చిన
తర్వాత కొన్ని తెగలవారు నాదిరుఖానుగారికి ఇప్పుడిప్పుడు
తోడ్పడుచున్నారు. నులేమాను ఖేలుగిల్లాయీల నాయకుడగు
ఫీరు అమాగారి సహాయసంపత్తినిగూడ సంపాదించుటకు
నాదిరుఖానుగారు ప్రయత్నములు చేయుచున్నారు.

మొట్టమొదట ఆప్తనురాజ్యములో విప్లవమును బయలు
దేరదీసిన షిన్వారీతెగవారు తమ పరగణాలో పరిపాలనము
తామే చేసికొనుచున్నట్లులు పన్నులు తాము
నియమించుకొనిన అధికారుల ద్వారా
వసూలు చేసికొనుచు స్వతంత్రాధికారము వహించియున్నారు.

అమానుల్లాగారు స్వయముగా చెప్పిన
విషయములు

బొంబాయి, మే 30:—బొంబాయిలో వేంచేయున్న
అమానుల్లాగారు అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ నిధితో యీ క్రింది వి
షయములను అమానుల్లాగారు నెలవిచ్చిరి:—నాయొక్క పటా
లములు ఓడిపోవుటచేత నేను ఆప్తనురాజ్యమునుండి పారిపోయి
రాలేదు. ఈ వార్త సర్వాబద్ధము. అంధేరిలును, తరకాలును,
బటాకులును, టాఫీలును నాయొడల మొట్టమొదట విశ్వాస
పాత్రులైనందున సర్వాతనన్ను మోసముచేసి నాకు ప్రతిఘటనలై
వర్తించుటవల్ల వారు చేసిన ద్రోహమే నా దురదృష్టమునియు
అపజయమునియు భావించుచున్నాను.

షిన్వారీలు మొట్టమొదట తిరుగుబాటు చేసియుండిన
దాడిగా యీ మహాసమరము సంభవించినంతవరకును నాపటా
లములెవరును ఎవరితోడను ఎదిరించి పోరాడవలదని యుత్త
రువు చేసెదని. నేను యుద్ధముచేయుటకు మారుగ నావీజంట్లకు
ఘనతావులకు బంపి విప్లవకారులతో సంప్రతించి సమాధానము
స్వీకృత్యవలెనని యత్నించితిని. నాకు వ్యతిరేకముగా తిరుగుబా
టుచేసినవారందరును నాయొక్క సంస్కరణభావము లన్నియు
తమ నైతిక సాంప్రదాయములకు విరుద్ధమని భావించిరి.
లాలుచంద్రజరిగిన మహాసభయందు యీ విషయ
ములన్నియు ఆయా తెగల ప్రతినిధులతో
చర్చింపబడెను. ఆనాడు 1107 ప్రతినిధులు సమావేశమైరి. ఆ
నాటి సమాధానపు మరతులన్నియు అందరిచే ఏకగ్రీవముగా ఆ
మోదించబడెను. కాని మొట్టమొదటినుండియు తమ స్వలాభము
ను, దుర్వ్యాపారములను నాయొక్క సంస్కరణములవల్ల
నష్టముకలిగి దుర్భేరితులై కుతంత్రములను జేయుచున్నవారు తమ
కుతంత్రములు బయటపరచునని భయముచే నా సమాధానమరతులకు
ప్రజలంగీకరింపకుండుటవల్లగా జేయుటకై తమ విప్లవప్రచారము
ను తిరిగి సాగించి సమాధానపడిన తెగలవారినందరిని తిరిగి విప్లవ
మునకు పురికొల్పిరి. అందువల్ల అవసరరక్తపాతము దేశములోని
అంతఃకలహములవల్ల కలకలకేయ

కుండుటకై రాజ్యపదవిని వీడి నా సోదరు
డగు ఇనయతుల్లాగారిని రాజ్యసంహారముపై అధిష్ఠించితిని.
నాయొడల రాజభక్తిపరాయణులై యున్న కొన్ని తెగలవా
రు కాంధహారములో నుండుటచే వారి తోడ్పాటును సంపాదిం
చుటకై కాంధహారమునకు వెడలితిని. తూర్పు పరగణాలోని
కొన్ని తెగలవారు పశ్చాత్తాపము నొంది నాయొడల అనుకూల
భావముతో వర్తించిరి. అంతట నేను తిరిగి నాయకత్వము వ
హించి బాచ్చాసాహుగారి దొంగల గుంపును తరిమివేయుటకై
కాబూలునకు దండయాత్ర సాగించ బూనితిని. కాబూలు,
కాంధహారముల మధ్య నున్న తెగల వారందరును నాకు తోడ్ప
డుటకు అనుకూలభావముతో నుండిరి. అందువల్లనే కొన్ని నుఖ
క్షితపటాలములను నడిపించితిని. నిజముగా బాచ్చా సాహుగారిని
ఓడించుటకు నాపటాలములు సుసమర్థమై యుండెను. బాచ్చా
సాహుగారి పటాలములలోనివారు చాలమంది నాతండ్రిగారి
పరిపాలనకాలముందు పటాలములలోని నైనికులై యుండిరి.
అట్టివారు తిరిగి సమయము లభించగానే నాపక్షమునకు తిరిగి
పోరాడుటకు సిద్ధముగా నుండిరి. వా రావిధముగా అనేకప
ర్యాయము లిదివరకు చేసియుండిరి. వార్తాకు తెగవారు నా
పక్షమున పోరాడుచుండగా బాచ్చాసాహుగారి పటాలములలో
ని నైనికులు తమ ఆయుధములను వార్తాకులకు ఇచ్చివేసిరి.
నా పటాలములు ముక్కురుకు వచ్చినతోడనే అదివరకే ఆచట
నుండిన బాచ్చాగారి నైనికులు తమ కత్తులు కటారులను మా
నైనికులకు ఒప్పగించి మాపక్షమున పోరాడుటకు ఆయత్తవడిరి.
కాంధహారమునకును గజనీకిని మధ్యనున్న ఆయా తెగలవారి
రాజభక్తివిశ్వాసములను చేయుతగా గొని, బాచ్చాసాహుగారి
నైన్యము గజనీగరములో వేయకన్న నెక్కుడు లేదని తెలిసి
కొని నేను గజనీపై దండెత్తితిని. కాని, గజనీ చేరినతోడనే,
అంధేరిలును, తరకను, టాఫీను, టాఫీతెగలవారు తిరుగుబాటు
సాగించిరి. వీరు తిరుగుబాటు చేయుటను చూచి అనుకొన్న
దానికి వ్యతిరేకముగ చూచి గజనీలో యుద్ధము చేయకయే
ముక్కురుకు మరలితిని. నాయొడల తిరుగుబాటు చేసిన ఆ
తెగలవారికిగల దుర్భేరిపును తొలగించవలయునని నేను యత్నిం
చితిని. కాని ఆ విప్లవోద్యమము కలాతీగిల్లాయీవరకుగూడ
త్వరితముగా వ్యాపించెను. అంతట నేను కలాతీగిల్లాయీకి వచ్చి
తిని. ఇచటగూడ నాయొక్క సదుపదేశములు నిరర్థకము
లయ్యెను. గిల్లాయీ తెగవారికిని దురా నీ తెగ వారికిని
పాసగిన కలహమువల్ల రక్తపాతము సంభవించుటజూచి, యి
యంతఃకలహములను పురస్కరించుకొని నాస్వలాభములను నేను
సాధింప దలంచుకోలేదు. ఆప్తనురాజ్యక్రేయమునకై నేను
రాజ్యపాలనాధికారము సంపాదించవలయునేగాని ఆప్తనుప్రజల
వివాళమునకు నేనుగూడ కారణభూతుడనై నా స్వలాభమును
నేను సాధింపదలంచుకోలేదు. అందువల్ల యుద్ధప్రయత్నము
లనే పూర్తిగా మానుకొని ఆప్తని స్థానమునే వదలి వచ్చితిని.

నా పటాలములకు తనెయుజ్జేగలబాచ్చాగారిపటాలములను
నేను ఇంతవరకును ఎదిరించి పోరాడలేదు. నామహాపూర్వకము
గా నేనుంట్రించిన యభిప్రాయనియముప్రకారము యీఅం
తఃకలహములను ప్రేరేపించుటకు నేనిచ్చగింపలేదు. అందువల్ల
నే నేను ఆకస్మికముగా యిటుకు రా గారణమైనది. నేను రా
జ్యపదవిని తిరిగి రాబట్టుకొనజాలక పరాభవమునందినను, నా
యుద్దేశములు తప్పక యీధేరగలవు. ఆప్తనురాజ్యములో మ
తాభిమానులను నియు, మతసంరక్షకులనియు
వేర్వేరుపొంది స్వలాభములకై ప్రజలను పీడించుచున్న
వారినందరిని మతాధికార పదచ్యుతులను జేయవలెనని నేను సం
కల్పించితిని. ఆప్తనుదేశము వెనుకబడియుండుటకు గూడ యీ
దొంగమతగురువులేకారకులు. వీరందరును దొంగలని ప్రజలకు త
ప్పక తెలియగలదు. అట్లు తెలియుటయే నాసంకల్పసిద్ధి. స్వలాభ
నష్టములకు కోపోద్రేకములు కానియొడల ఆప్తనురాజ్యమునకు
యీవిధముగా విప్లవకారులు దుర్గతి కల్పింపరు. (అ. ప్రె.)

రాజపాలు హత్యకేసు

ముద్దాయి హైకోర్టులో అపీలుచేయుట
లాహోర్, మే, 30:—రంగీలా రనూజీ అను గ్రంథ
మును ప్రకటించిన రాజపాలును హత్యకావించెనని నెవ్వను
కోర్టులో నేరము మోపబడి ఉరిశిక్ష విధింపబడిన ఇలామద్దీన్
అనువరెడు నెవ్వను తీర్పునుండి హైకోర్టుకు అపీలుచేసెను.
జూలైలో వెకేషను న్యాయమూర్తులయొద్దకు కేసుపూయిరిం
గు జరుగునని తెలియుచున్నది. (ప్రెస్సు.)

18 ఏండ్ల ఐరోపీయదాడికిశిక్ష

మోటారుకారును నిర్లక్ష్యముగాను, అజాగ్రత్తగాను
నడిపించుటకు

బొంబాయి, మే 20:—18 ఏండ్ల ఐరోపీయదాడియగు
రగ్నీ రోజున్నకన్య కింగు ఎడ్వర్డు ఆసుపత్రిగర్ల మోటారుకా
రును నిర్లక్ష్యముగాను, అజాగ్రత్తగాను నడిపి ఫిబ్రవరి 26 తా
రిఖున డిసేజా సతికి మరణము కలిగించినందులకు కేసు లేబడెను.
3 వ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు ఆమె దోషియని నిర్ధారణచేసి
ఒక్కరోజు విడిచిపెట్టెను. విధించినపుడు ఆమె దీనముగా నేను
నైదుకు పోవలెనా, నేను నైదుకు పోవలెనా? ఎట్లుపోగలను అని
యేడ్చెను. అంతట దండనాధికారి యామెపై జాలినిని ఆశి
క్షమార్చి 450 రూపాయలు జరిమానా వేసి విడిచిపెట్టెను.
(అ. ప్రె.)

(మహాత్ముడు కడపమండలమును బ్రశంసించుట)

(ఆదోనినుండి)

గాంధీమహాత్ముడు మాపురమన ఆరగంటవేపు ప్రసన్న
నేర్పరము తెరుగకుండ మాట్లాడెను. మహాత్ముడు వేసినక్షువు
లన్నియు ఏలములో బాగుగా అమృతమునకుపోయెను. రాయల
సీమపారు లిచ్చిన స్వాగతమునకు మహాత్ముడు చాల సంతసించెను.
“కడపమండలమున ఆర్ధరాత్రమున చేసిన సంచారము
నందే రెండువేల రూపాయలు వసూలయ్యెను. ఇదిగాక ఒక
ప్రాద్దుటూరు పురమే రెండువేల రూపాయలను వారికి నొసగఁ
బడిన స్వల్పవకాశములోనే నా కొసంగెను. ప్రాద్దుటూరు
వాసులకు మేముసంగిన అవకాశములనుబట్టి చూచినను మఱియు
మేముచునుండిన కొలదిగంటలకాలమునుబట్టి చూచినను రా
యలసీమలో నెల్ల ప్రాద్దుటూరుపురమే అగ్రస్థానము ననించు
చున్నదని తప్పక చెప్పదగినది. కడపమండలమునకు మేము
చాలినంత యవకాశము నొసంగియుండిన పక్షమున నామండల
మన్ని మండలములకంటె నెక్కుడుగ మమ్ముల నాదరించి యుం
డెడిది.”

అని మహాత్ముడు కట్టకడపట నెలవిచ్చెను. ఈవాక్య
ములు కడపమండలవాస్తవ్యుల కెంతయు నానంద మొసగునని
తమవత్తిక కంపుచున్నాను.

కళావంతుల విద్యాసంఘము కార్యస్థానము-గుంటూరు

ఆంధ్రదేశమందలి కళావంతుల బీదవిద్యార్థులకు ఈ సం
ఘమువారు 1929 సం॥జులై నెలనుండి పాఠశాల శీతములు ము
న్నగువానికి సహాయము జేయుదురు. ఈ సంఘమునుండి ఇదివర
కే సహాయము పొందుచున్న వాడును క్రొత్తవారును తమదరఖా
స్తులను ఈ దిగువవివరములతో గుంటూరుకు కార్యదర్శిగా రగు
ను. రా. శ్రీ మద్దైల ముక్కంటిగారి కేర 25-6-29 తేదీలో
పున పంపుకొనవలయును.

- 1. విద్యార్థి కేర. 2. నివాసపలము. 3. తండ్రి లేకతల్లి
యొక్క కేర. 4. ఏనుగులలో చదువుచున్నది. 5. ఏతరగతి
ప్ర్యాసు అయినది. 6. ప్రస్తుత మేతరగతి చదువుచున్నది. 7. యో
గ్యతను గూర్చియు తెలిపి లేటలను గూర్చియు పాఠశాల ప్రభా
నోపాధ్యాయుల సర్టిఫికేట్లు 8. తెలిపి లేటలను గూర్చియు, యో
గ్యతనుగూర్చియు, బీదతనమును గూర్చియు, కళావంతుల ప్రము
ఖుల సర్టిఫికేట్లును దరఖాస్తుతో నుండవలయును.

గుడినేవ సుబ్బయ్య.
అధ్యక్షుడు.

మో హి నీ తైలము

5 తు॥ నూనెగల నీసా 1-కి 0-12-0

ప్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్య మైనది.

ఇది మహాపరిశ్రమము జేయు విద్యార్థులు, షీడర్లు,
ఉద్యోగిగ్గులు మొదలగువారికి గుఖనిద్ర, విశ్రాంతి నిచ్చును.
జందరల మోహలావ్యములకు ప్రావగుగురులను మనోహరముగ
జెంచి కాపాడును. ఈతైలమునందుగల రమణీయముగ నువాసన
చెప్ప నలవి గాదు. తలకు రాచి దువ్వుకొనిన ఇరుగుపొరుగు
వారలకుగూడ పరిమళము వ్యాపించును. తలలో చుండును పుట్టు
వియ్యదు. దీనియందు మనోహరముగ నువాసనద్రవ్యములను చేర్చి
కయారచేయుచి నెలకొలది నీసాల వికరయించి మెత్త జడకి
యొప్పును. కేయలకసారి పరిశీలించిన నిజముతెలియగలదు.
అమృతాంశనదిహి, బొంబాయి - మదరాసు

రామజోగరావుగారి యోగవ్యాయము కలాశాల

ప్రథమసాంవత్సరికోత్సవము

దేశోద్ధారకు డధ్యక్షతవహించుట

మదరాసు, మే 31:—ప్రాశస్త్యము బులుసు రామజోగరావుగారి గీతగరమున స్థాపించి నిర్వహించుచున్న యోగవ్యాయము కలాశాలయొక్క ప్రథమ సాంవత్సరికోత్సవ మిడిన ముదయము 7 X 01 30 నిలకు “కెల్లటూపాళి” (తిరునల్లి కేల్లటూ) నందు కడునుత్సాహముతో ప్రారంభమయ్యెను. దేశోద్ధారక బాళివాడుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి డధ్యక్షత వహించిరి. వింజమూరి భావనాచార్యులుగారు, మామిడిపూడి వెంకటరంగయ్యగారు, వి. ఎల్. శాస్త్రిగారు, అవుటపల్లి నారాయణగారు, మొదలగు ప్రముఖులును, చాలమంది పురజనులును సభ కరుడెంచి పాల్గొనిరి. దేశమాతృస్థనముతో కార్యక్రమము ప్రారంభమయ్యెను.

పరిపాలనా నివేదికము

పిమ్మట ఆధ్యక్షుని కోరికపై సంస్థాపకులగు ప్రాశస్త్య రామజోగరావుగారు గతసంవత్సరమునందు కళాశాల యధి వృద్ధిని వివరించుచు పరిపాలనా నివేదికను చదివిరి. అం దిట్లు నుడివిరి. “భారతయువకులను, యువతులను, ఆరోగ్యవంతులు గనోనర్చి బాహుబల సంపన్నులగు నోనర్చుటకుగాను 22-3-28 న (తెలుగు సంవత్సరాదిరోజున) ఆగ్రురు బాలరతో “తెల్ల రోడ్డు” నం దీక్షాశాల ప్రారంభింపబడెను. ఏప్రిలు మాసాంత్యమున కళాశాలయందు శిక్షణమునందుచున్న బాలర సంఖ్య 47 వరకు పెరిగెను. వీరిసంఖ్య, మే మాసాంత్యమున 50 వరకును, జూనుమాసాంత్యమున 60 వరకును పెరిగెను. వేసంగి నెలవుల యనంతరము బ్రీటిష్ కేజ్ హిందూ హైస్కూలు వారి నడుగగా, వారు తమకళాశాల యావరణయందు, వ్యాయముతరగతుల నేర్పరుచుటకు అనుమతి నొసగిరి. అప్పటినుండి యు నీక్షాశాల ఆయావరణయందే యుండెను. వ్యాయముతరగతులు ఉదయము 4 X 0- 30 నిలకు ప్రారంభమై 7 X 30 నిలకు ముగియుచుండును. (1) సూర్య నమస్కారములు (2) ప్రాణాయామము (3) పలువిధములగు డండేములు, బస్మీలు (4) కత్తిసాము, కుస్తీ మొదలగువిద్యలుం దివట ప్రస్తుతము శిక్షణమొనగబడుచు న్నుడి.

ఉపకాఖలు:—శరీరవ్యాయమాభిమాను లగు ఓరుగంటి కన్నయ్యగారి కోరికపై ఈ కళాశాల కుపకాఖలుగ, టాకర్ను ఆగ్రహరమునందు ఒక యోగవ్యాయము కళాశాల గతసం బరుమాసమున నేర్పరుపబడెను. ఇందు ప్రస్తుతము 25 గరు విద్యార్థులుగలరు. ఆగ్రహరమున పరశువాకమునందు మరి యొకకాఖ ఏర్పరుపబడెను. గరిమెళ్ళ కోడండరామయ్య, శివుడు రామమూర్తు ఇచ్చట ప్రతిదినమును విద్యార్థులకు శిక్షణ మొనరుచున్నారు. ప్రాశస్త్య రామజోగరావుగారు వారమున కొకసారి ప్రాణాయామాభాసమున శిక్షణమొన గుచుండురు. ఇచ్చట వ్యాయమునెప్పుడూ రందరును, భారతవైద్యపాఠశాలయందలి విద్యార్థులే.

తిరునల్లి కేల్లటూనందలి వ్యాయమునందలిలో సభ్యులుగాని, విద్యార్థులుగాని మొత్తము నూరుమందిగలరు. ఇందు చాలమంది విద్యార్థులు, వ్యాయవాదులు, ఉపాధ్యాయులునుగలరు. ఈ కళాశాలయందు చేరుటకు ప్రవేశపరీక్షము ఎనిమిదిజా లు మాత్రమే. మరెట్టి జీతమునుగాని, చందానుగాని ఇచ్చ నక్కరలేదు.

బాణా, ధశీ, కత్తిసాము, కుస్తీ, ప్రాణాయామము, యోగాసనములు, సూర్యనమస్కారములు మొదలగు అనేకవిధములగు యోగవ్యాయమువిధములందు విద్యార్థులకిచట శిక్షణమొనగబడును. ఈ వ్యాయముకాల ఇంకను తైశవావధియందున్నది. అయినచు ముందుముందు ఎంతయో మహోత్సాహమును కార్యముల సాధింపజేసిన గంపెడతతో నున్నది. జాతీయారోగ్యముపైనుబాహు బాళివృద్ధిపైనే భారతదేశముయొక్క భవిష్యత్తయోధారపడియున్నది. ప్రతిభారతీయుడును చునుతీయును యోగవ్యాయమును గడంగి, ఆరోగ్యవంతులై బాహుబలసంపన్నులై జాతీయభ్యున్నతికి తోడ్పడెను. జాతీయ సామ్రాజ్యంధక అనిక ప్రజలకీరాహోగ్యమే అని యెప్పుడును, ఈ కళాశాల ఇంకవరకు విరాళముల సోపనమును చేయుటకు రామజోగరావుగారు కృతజ్ఞతానందము లర్పించిరి.

వ్యాయము ప్రదర్శనము

కళాశాలాచార్యులు నివేదికను చదివి వినిపించిన యనంతరము, వేర్వేరు వ్యాయము విధములందు పోటీ పరీక్షలును, వ్యాయము ప్రదర్శనము జరిగెను. వ్యాయము కళాశాల విద్యార్థులలో చాలమంది, సడరు పోటీలలో పాల్గొని కడుమనోహరముగ వేర్వేరు వ్యాయమువిధముల ప్రదర్శించిరి.

అధ్యక్షుని హెచ్చరిక

అనంతరమధ్యక్షులు ప్రసంగించుచు, తాము, రామజోగరావుగారిని 22 వత్సరములుగా నెరులగుచునియు, వారు మొదటినుండియు నొకేరీతిని, భారతయువకులయందు, శరీరవ్యాయమాభిలాషను కలుగజేయుటకు, మిక్కిలి షట్టుదలతో పాటుబడుచుండిరనియు నుడివిరి. వారు ఏదోవిధముగ, ఈ యోగవ్యాయము కళాశాలను ప్రారంభించిరి. ఇప్పుడు షూమారు 80 మంది విద్యార్థులు దానిలో వ్యాయమును నభ్యసించుచున్నారు. వారీసంస్థను ప్రారంభించి, చేయుచున్న పనికి మనమెంతయు కృతజ్ఞులముగ నుండవలెను. సాధారణముగా వారి ప్రయత్నములను గురించి అపోహలు గలిగియుండెడివాడను. వారు ప్రారంభించిన యత్నములు చివరవరకు సాగవని వా కనుమానముగనుండెడిది. కాని ఈదినమున జూచిన విషయములబట్టి నాయపోహలు తొలగినవి. ఈకళాశాలపనిని చూడగా నిజంగా వారిసంకల్పము కొంతవరకు నెగ్గించుకొనినటులే, అంగీకరింపవలెను. ఈకళాశాలను ప్రారంభించుటతో వారి భర్తమును వారు నిర్వహించిరి. ఇక దానికి సహాయమొనర్చి పోషించుట ప్రజలకర్తవ్యము.

ఈకళాశాలయందు నేర్పబడు వ్యాయము సాధారణమైనదిగాదు. ఇతరవిధములగు వ్యాయముములకును, యోగవ్యాయమునుకను చాల భేదముగలదు. దీనిలక్ష్యము కేవలము, శరీరకండరముల పుష్టిజేయుటమాత్రమే గాదు. అతి ప్రాచీనకాలమునుండియు, అంతకుపై చాల యుత్సాహమును యాదర్శమును, మన మహాత్ములు గుర్తించి, దానినిసాధించుటకనేకయోగమార్గముల నూచించియుండిరి. వర్తమానకాలములో ప్రపంచమందంతటను, పరదేశాక్రమాభిలాష అధికమై బాహుబలముందుకు ముఖ్యము సాధనముగా భావించి, కేవలము శరీరబలమునకే ఆగ్రహణ మొనగి దానినే యారాధించుచున్నారు. కాని రసాయనిక శాస్త్రపరిశోధనలచే కనుగొనబడిన నూతన మారణయంత్రములు, బాహుబలముకంటె, బలవత్తరమునకెక్కి మరియొకటి గలదని, ప్రపంచమునకు ఎరుకపరచెను. నిజంగా, మనుష్యుని కర్తవ్యమేమనగా మనుష్యుడు తనబుద్ధిబలమును, బాహుబలమును గూడ, ప్రపంచకార్యమునకు వినియోగింపవలెను గాని పరపీడనకును మారణకార్యములకును ఉపయోగింపరాదు.

యోగవ్యాయము-శరీరమునందలి పంచేంద్రియములను, శరీరమును బలవంతములుగ నొనర్చి వానికి తోడు బుద్ధికి గూడ మంచి పరిశ్రమయొనగి, దాని బలమును అభివృద్ధిపరచి, కర్మేంద్రియముల నన్నిటిని తన వశమం దుంచుకొని, చేప్పినటుల విని ప్రవర్తించునటు లొనర్చును. యోగవ్యాయముపద్ధతి శరీరమునందలి, జ్ఞానేంద్రియములకును కర్మేంద్రియములకును

వికృత యుండవలెను. దశేంద్రియముల సమానముగ వికసించజేసి, వానినన్నిటిని బలియముగా నుంచుటకు, యోగవ్యాయమును ఉత్సాహమును సాధనము. శరీరారోగ్యము బాగుగ లేనపుడు, మనుష్యుడు ప్రపంచములో నేమియు చేయజాలడు. దుర్బల శరీరుడగు మనుష్యుడు తాను సుఖింపజాలడు. ఇతరులకు నేవయినర్పజాలడు. ప్రపంచములో ఏకార్యము చేయవలెననినను, దేహబలము మొట్టమొదట యుండవలెను. “శరీర మాద్యం ఖలుధర్మసాధనం” ఈసిద్ధాంతమును నిర్లక్ష్య మొనర్చుటనలననే, మనము ప్రస్తుత మిట్టి అధోగతికి వచ్చితిమి. ఇతర దేశములలో 70, 80 వత్సరముల వయస్సుగల వ్యక్తులు, రాజ్య పరిపాలనాభారములను, వహించి మంత్రిపదవుల జేయుచుండగా మనదేశములో 50 వత్సరముల దాటిన యువోగ్యమునందుండరాదని నిబంధనలు గావించబడుచున్నవి.

50 వత్సరముల యనంతరము జీవించువారే బహుస్వల్పము. అనేకమంది అదృష్టమేధావులు మనలో అకాలమరణమునకు గురియగుచున్నారు. మనశరీర దౌర్బల్యసిద్ధి దాచి పెట్టుకొని లాభములేదు. ఒకయూరపియనునుగాని సోల్లరునుగాని జూచినపుడు, అతని సనిాపించుటకే యవసారు భయపడుచుండురు. ప్రతిదిన మిట్టివిషయములనేకములను చైల్డలోను, మరి ఇతరప్రదేశములలోను మనము చూచుచేయుచున్నాము. మనలో ఆత్మవిశ్వాసం నశించినది. ఆత్మవిశ్వాసము లేనివాడు ప్రపంచములో ఏమియు సాధింపజాలడు. తిరిగి భారతీయులు శరీర బలమును, ఆత్మవిశ్వాసమును సాధింపనిది, స్వ్యాజ్యమునుగాని, మరి దేనినిగాని సాధింపజాలరు. సాధించిన పిదప నిలబెట్టుకొనుటకూడ దుస్సాధ్యము. కనుక, భాదేశాభ్యుదయమును, తన జీవితసామ్రాజ్యమును వాంఛించు ప్రవృత్తియును ప్రతిదినమును అధ్యయము 2 గంటలైనను, శరీరవ్యాయమునకు వినియోగింపవలెను. ప్రతివారును జట్టిగావలెనని చెప్పుటలేదు. అధ్యయము, తమ శరీరారోగ్యముపైను ప్రతివారును కాపాడుకొనవలెను.

యోగవ్యాయము పద్ధతులు, కేవలము, శరీరపుష్టివిజృంభణమునకే, మనహృదయాడ నిగహించి, సర్వేంద్రియముల బుద్ధికి వశీకరణ మొనర్చును. ఇట్టి ఇంద్రియనిగ్రహము అభ్యసించినవారు, ప్రపంచమున నేవనినైన సాధింపగల అనిమదువును, నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు, తన నీపథకధ్యక్షునిగ నొనర్చి గౌరవించినందులకు కృతజ్ఞతను చెలిపిరి.

బులుసు రామజోగరావుగారు పిమ్మట యోగవ్యాయమును మాత్రముల గురించి వివరించుచు యువస్వస్థిని, సడరావ్యాయముకళాశాలకు స్వంతభవనము లేకపోవుటచే ఇబ్బంది నున్నదనియు ఈలోపమును పూరిచేయుటకు ఉదారులగు ప్రముఖులు పూనుకొనవలెనని విజ్ఞప్తి యొనర్చిరి.

వి. ఎల్. శాస్త్రిగారు, ఆధ్యక్షునకు కృతజ్ఞతా నందనములర్పించుచు ప్రసంగించినపిదప, నాసయయునకు సభ ముగిసెను.

మోహినితైలము

5 తుల నూనెగల సీసా 1-కి రూ. 0-12-0.

పురుషులు వాటుటకు యోగ్యమైనది.

అమ్మతాంజనం డిపో, బాంబాయి-మదరాసు

కృష్ణా జిల్లాలోని మోటారు బస్సులు

ఈ జిల్లాలో యిప్పటివరకు షూమారు 215 మోటారుబస్సులు గలవు. 1928—1929 సంవత్సరములలో మొదలైన కృష్ణా రోడ్డుకు బస్సు 1 కి రామపోతు మైలు 1 కి రు 0-0-6 లు చొప్పునయున్నా. పల్లపుర్రుదేశపు రోడ్డుకు బస్సు 1 కి రామపోతు మైలుకు రు 0-0-9 లు చొప్పునయున్నా District Board License fees యుండెడిది. ఈ సంవత్సరము అది అక్రమముగా బస్సుల యజమానులు ఎన్ని మొరలు పెట్టుకొనినను అధికారులు యజమానుల లాభములనుగాని, మందు ప్రయాణీకులకు జరుగజోవు నష్టములనుగాని గురించక యీక్రిందిప్రకారముగా లైసెన్సుఫీజును హెచ్చించియున్నారు. 1928, 1929 సంవత్సరములలో ఒక్క మోటారుబస్సుకు ఒక్కసంవత్సరమునకు డిప్రెక్టివ్ టైలైసెన్సుఫీజు. రు 750-0-0 లు యుండెడిది. సడరు బస్సుకు యీలా అన్యాయముగా హెచ్చించినరేట్ల ప్రకారము యీ సంవత్సరము యివ్వవలసిన డిల్లీ బోర్డ్ లైసెన్సుఫీజు రు 1624-15-4 లు అయి వున్నది. అక్రమముగా హెచ్చించి లైసెన్సు ఫీజువిషయములో అడ్డంకిలు జనరలుగారివద్ద సలహా తీసికొనుటకు బస్సు యజమానుల కేట్రలరీగారగు చామర్తి మల్లిభార్జనరావు పంతులుగారు మద్రాసు వెచ్చియున్నారు. సలహాలు అనుకూలముగానే యున్నది. బస్సు యజమానుల కష్టములు నష్టములు కొద్దికోజాలలోనే తొలగిపోగలవని తలంచుచున్నాను. బెజవాడలోగాని బందరులోగాని బస్సు యజమానుల జనరలుబాడీ మీటింగు 10 దినములలో జరుగగలదు. తాగి ముందు తెలియగలదు. 7 యేడునీట్ల కారులకు నిలిటి సంవత్సరము రు 250-0-0 లు యుండగా యీ సంవత్సరము రు 750-0-0 లకు హెచ్చినది.

క్రిందటి సంవత్సరములో 70 డెబ్బది చిన్న కారులు లైసెన్సు అయివుండగా యీసంవత్సరములో అక్రమపు రేట్లవల్ల డెబ్బును కట్టలేక 14 చిన్న కారులమాత్రమే లైసెన్సు అయివె. అధికారులు ప్రస్తుతపు లాభమును జూచిరిగాని వచ్చే సంవత్సరము యీలైసెన్సుఫీజును భరించజాలక బస్సులను డెల్టివేయదురని పూహించజాలక పోయిరి. హిందూదేశములో యేభాగమందుగాని యింత హెచ్చయినసమ్మెను మోటార్ల యజమానులు డెబ్బదికిని యిచ్చి యుండుటలేదు. మన దేశములో కృష్ణా జిల్లాబోర్డు మాత్రమే యింత హెచ్చయినసమ్మెను నిధించినది. క్రింద వివరములను ముందు వ్యాసములో ప్రాసెస్ చేసెను.

ఇట్లు

పి. నీతారామ చౌదరి.

వృత్తాంతలేఖలు

మచిలీపట్టణము

(స్వకీయవిలేఖరి)

హిందూకళాశాల

మే 30:— హిందూకళాశాలయందు ఇంగ్లీషు తెచ్చెరదపదవికి, శ్రీయుర పి. కృష్ణస్వామి బి. ఏ. (ఆనర్సు) గారు నియమింపబడిరినియు, (కామర్షులు సబ్ కలెక్టరు బోధించుటకు) వాణిజ్య కాబోపాధ్యాయులుగ, శ్రీయుత ఆర్. దత్తారావుగారు (బి. ఏ. డి. కాం) ఏర్పాటుచేయబడిరినియు తెలియచున్నది.

చయన క్రతువు

బ్రాహ్మణ యజ్ఞుల సామయజ్ఞులుగారు, బండరుల జాను నెల 3 వ తేదీ మొదలుకొని, బకచయన క్రతువును యజ్ఞుల నిర్వహించిరి. ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి.

ఎండలు

ఎండల తీవ్రత కొద్దిదనముల నుండి బాగుగ కనుపించుచున్నవి. నిన్నటి యెండమాత్రము మిక్కిలి సహించ శక్య గానట్లుండెను. రాత్రి 11 గంటలవరకు చల్లనిగాలి తిరుగ లేదు.

గుంటూరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

ప్రత్యేకతదండతి పూజాసహిత సీతాకృత్యాణము గుంటూరు, మే 28:—గుంటూరులో తిలకు పేటలో ఆవైభవముగ 24, 25, 26 తేదీలలో కీర్తిశేఖరైన పురాణం గకట్రామయ్యగారి కుమారుడు శ్రీ రామలింగశాస్త్రిగారి స్థానమున పుట్టె ఆంధ్ర ప్రత్యేకతదండతి పూజాసహిత సీతాకృత్యాణమును జరిపిరి. విశాలపండిరి నిర్వహించి దానిలో సీతారాముల నలంకరించి పూజాదికములనుగొనించిరి. 108 మంది భంపతులకు నూతనవస్త్రముల నిచ్చి, ఆభరణములతోయిచ్చి పూజచేసిరి. ముస్లాముల హరికథాకాలక్షేములు, భజనలు, తరంగకాలక్షేపములు జరుపబడెను. ఒంగోలునుండి హరిదాసులు తరంగకాలక్షేపమున కరుదెంచిరి. భక్తసమాజమున కార్యదర్శియు, అఖండ పండితులను, మహావక్త్రులను అగు ములకుట్ల లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రిగారు భక్తినిగూర్చి యుపన్యాసముజేసి శోభిత భక్తిపారవశ్యుల జేసిరి. పంతు వాసుదేవశాస్త్రిగారి మునుపు డగు చిరుతెడు, పసిపాన ప్రతాపగిరి రామకృష్ణమూర్తి తరంగకాలక్షేపము జేయుచు, నృత్యముజేసి మహాదానందమును గలుగజేసెను. నవుదూరి విశ్వనాథశాస్త్రిగారి యొక్కయు, అంబడిపూడి రామనాథముగారి హరికథాకాలక్షేపములు శ్రద్ధగానుండెను. అందులో విశ్వనాథశాస్త్రిగారి కాలక్షేపము బహుజనామోదమును బడసెను. కాలక్షేపము లన్నిటిలోను వేమూరి రామమూర్తిగారి మృందగము గణింప దగినది. రామమూర్తిగారు, ఆనందభక్తుల రంగములు, అధ్యాత్మము పాడగల కీర్తిగలవాడు మిరుమిక్కిలి మృదంగమునం దసాధారణ ప్రజ్ఞను ప్రకటించెను. అనుదినము వేలకొలది వ్రాహ్మణులకు అన్నదానముజరిగి మూడుదినములు సతి వైభవము గను, సలక్షణముగను జరిగెను. భక్తులెందరో నచ్చిరి. ఇందలి భక్తుల నొకచోట జూడగలుగు భాగ్యము మాపురవాసులకు గలిగెను.

గుంటూరు మండల కాంగ్రెసు

ప్రచారము

(స్వకీయవిలేఖరి)

బాపట్ల, మే 30:—గుంటూరు మండలమున కాంగ్రెసు సంఘములస్థాపన, యితర పనులు చురుకుగను, కడు యుత్సాహముగను ప్రారంభింపబడినవి. జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులును, శాసనసభాసభ్యులును అగు శ్రీయుత పిల్లలమర్రి ఆగజ సేయులు పంతులుగారు ఉత్సాహపంతులగు కొలనె మంది యువకులతో సహా మండల సంచారముకు గాను నిన్న బాపట్ల నుండి బయలుదేరిరి. వారు యిటు శ్రీయుత మల్లాది యజ్ఞనారాయణగారిని గలసికొని కాంగ్రెసు సంఘముల స్థాపన విషయము సంప్రతించిరి. శ్రీ యజ్ఞనారాయణగారు కాంగ్రెసు విషయమై నెలవులలో శ్రేయశక్తి తీవ్రప్రచారము జేయుచున్నారు. న్యాయవాది సోదరు లీతీరన వారి విరామకాలములో సేకముఖమున ప్రచారము జేసిన కాంగ్రెసు చీవకళతో ప్రకాశింపగలదు. వారు 17 వ తేదీనుండి బాపట్ల తాలూకాలో చాల గ్రామములకు జనిరి. మర్రిపూడి, అప్పికట్ల, గుడిపూడి, పేటపాలెం, కారంచేడు, కుంకలమర్రి, పరుమూరు, పెదనందిపాడు, కొమ్మూరు, నల్లూరు, వంగిపురం, ఒంగోలు మున్నగు ప్రదేశములలో వారు సంచారముజేసి కాంగ్రెసు సంఘముల చాల ప్రదేశములందు స్థాపించిరి. ఈనెలవులలో వారింక నెక్కువగ పనిజేయుటకు నుమ్మిట్టలై యుండినటుల దెల్పిరి. కాని యిదేవల అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘములో తీర్మానింపబడిన మహాత్ములవారి తీర్మానమును పురస్కరించుకొని ప్రజలు వారి వారికేర్పల వారి వారి ప్రదేశములలో కాంగ్రెసుసంస్థల పునరుద్ధరణ జేసికొనుటలో వినియోగించుకొనవలయునని దలచుచున్నారు. వారి సంచారమునుగూర్చి యడుగగా ప్రజలలో కాంగ్రెసు అనిన గాఢాభిమానము గలదని జెప్పినారు. కాంగ్రెస్ పని పూర్తిగా మండలమందు విజృంభింపవలెనన్న నోచేంబర్చుయొక్క తోడ్పాట త్వరపరమని చెప్పిరి. అదియునుగాక ప్రతితాలూకాకు కనీస మొక జీవితముగ వేర్వేరుచిన ప్రచారకు డుండవలయుననియు, అట్లుండిన నరకు తనకాలమునంతయు కాంగ్రెసుపనిలోనే వినియోగింపగలవలయు దెల్పిరి. మ:చిత్తియందున్న వారును, ఉద్యోగములందున్న వారును వారి నరమానములలో కనీసము నూటి కొకరూపాయచొప్పున కాంగ్రెసుకుర్పించిన కాంగ్రెసు యింకనెంతో చురుకుగ సాగగలదనియుగూడ జెప్పిరి. ప్రజలు వారి విశ్రామకాలము నికముం దితరవిషయములలో వృధాబరచక కాంగ్రెసుసేవయందే వినియోగించిన మండలములలో నూతనోత్సాహము బయలుదేరగలదనియు అందుచే స్నేహితులందరు తమ విశ్రామకాలమును, తమ మిగిలినదన్నియు కాంగ్రెసుకుర్పింపవలయునని గోరుచున్నారు. జిల్లాకాంగ్రెసుసంఘము వారి పనులను జేయవలయునని గోరుచున్నారు.

1. మండలములోని ప్రచారకులపట్టి తయారుచేయుట, అందు వారి చిరునామాలు, వారి స్థితిగతులను దెల్పుచు కరపత్రములు ప్రచురింపబడవలెను.
2. మండలములోని కాంగ్రెస్ సంఘములు, వారి ఆధ్యక్షులయొక్కయు, కార్యదర్శుల పేర్లను తెలియచేయుటకు ప్రచురింపబడవలెను.
3. ప్రవృత్తి మనూలుచేయుట.
4. ఖిద్దుప్రచారమునకై తీవ్రముగ కృషిపల్పుట.

దంత చూర్ణము

డబ్బీ 1-కి వెల 0-2-0; 12-కి 1-4-0

ఈ దంతచూర్ణము డి. డు. కో. ముల లక విశిష్టగణితుడు చిన్ననంది రత్నముకావలెను. నోలగ్నంబు తేకయండును. పండ్లు పుత్తములవలె తెలుగా అంకుట. అమ్మ తాంబూలము దీని మృదాను, బొంబాయి.

ప్రకటన

గార్డన్ ఉడ్ రాఫ్ (మోటార్సు)

లిమిటెడ్ వారు

తమ ప్రదర్శన గదిని, పరిశ్రమములను

వి శా ఖి పట్టణము నందు

(రైల్వేస్టేషనుకు దగ్గరనే) తెఱచియున్నారు

తూర్పుగోదావరి, విశాఖపట్టణము

గంజాం జిల్లాలకు

ఫోర్డు కారులు

బస్సులు ట్రక్కులు వగైరాలకు

అమ్మక, సర్వీసు దారులు.

మా ప్రదర్శనగదిలో నున్న స్టాకునుండి పలువిధములగు మాదిరీలు తక్షణమే యివ్వబడును.

గుడ్ ఇయర్ టైరులు ప్రత్యేక పరత్తులపై

ఇ య్య బ డు ను

కోహ్లా ఎలెక్ట్రిక్ ట్రాటింగు ప్లాంటులు గలవు

నవయాత్ర

25 మార్చి నీసా రు 2-8-0.

నిరై పోయిన కుక్లము గట్టిపరచుటకు శుభ్రనిదమైనది. మనలితనమును, నపుంసకత్వమును తొలగించి, నవయాత్రనమిచ్చును. నరములకు జలము కలిగించి, సంతోషమును సుఖభింప నటుల జేయును.

మిశ్రుతైర్లు రహస్యముగా నుంచెదము.

కా మె ప క ర డి

చెడిన సకములను బాగుచేయుటకు ప్రైవేట్ మందు గ్యాంగంటిగా పనిచేయుటలో, ప్రసిద్ధిపొందినది.

వి. పి. చార్జి శిక్ష. నీసా 1 కి రు 1-0-0.

ఆనందబావాజీ ఆశ్రమం,

4856

గవర్నరుపేట, బెజవాడ.

దుర్గామెడికల్ హాల్

గవర్నరుపేట, బెజవాడ

గనేరియా మిక్చర్

గ్యారంటీగా 3 రోజులలో కుదురును

(1) ఈమందు నెగరోగములను నివారించి మాత్రము నిడుచునప్పుడు గలుగు పోటు, మంట, చురుకును యింజక్షను లతోను పిచ్చికారీలతోను నిమిత్తం చేకుండ తప్పక కుదుర్చును. నీసా 1-కి రు 3-0-0.

మూర్ఖార్థము

(2) ఈమందు యెటువంటి మూర్ఖత్వమును యెన్నిసంపత్తనముననుండియున్న మూర్ఖులైనను గ్యారంటీగా, కుదుర్చునెలకు సరిపావుయందు రు 3-0-0.

పాడలకు తెలము

131

(3) ఈతెలము తెల్లపాడలనేగాక యితరవిధములైన పాడలనుగూడ పోగొట్టును. ఇంకను తామర, గజ్జి, కర్పాశి మొదలుగాగల అన్ని విధములైన చర్మనాధులన్ని పోగొట్టి చర్మమును మామూలుస్థితికి మార్చును. డబ్బీ 1 కి రు 1-0-0

వజంట్లుకాలెను.

సరస్వతీపవరేంద్రేనేరాజమండ్రీ

అన్ని విధములగు అచ్చుపనులు, బైండు పనులు చేయబడును.

జాబులు

శ్రీ గోదావరీమండల వర్ణాశ్రమ

ధర్మరక్షక మహాసభ

స్వస్తి శ్రీ శుక్లశంఖ రైశాఖ బ ౧౧ సోమవారం
 ౧ ౩-6-29 తేదీన ఉదయం 7 గం|| లు మొ|| 10 నరకున్న
 సుధ్యాహ్నం ౩ గం|| లు మొ|| 6 నరకున్న అమలాపురం తా||
 పాలనమ్మిగ్రామమునందు బ్రహ్మశ్రీ హరినాగభూషణం పం
 తులుగారి యధ్యక్షత్వక్రియ జరుపబడును. వర్ణాశ్రమస్థాభి
 మానులవార లండరును పండితులును కృష్ణక నయచేసి సభను
 జయప్రదముగ జరుప బ్రార్థింతులు.

వేరి సూర్యనారాయణమూర్తి,
 తాతా కామేశ్వరశర్మ,
 ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు.

స్కూల్ ఫయివల్ లెక్కల పరీక్ష - బందరు

పరీక్షా పత్రములు ముందుగ బాలురకు తెలిసిననని తల
 చి యీనెల 25 వ తేదీన కృష్ణా గుంటూరు పశ్చిమ గోదావరి
 జిల్లాలలో స్కూలుఫయివల్ లెక్కల పరీక్ష తీరుగ జరిపిరి.
 కాని ఏకాగ్రమునతో పరీక్షా పత్రములు జూడగనే బాలుర
 కొకవిధమున భయము తోచినది. ఏదెన్ని చూచినను ఏదియో
 యొక చిన్న కిటుకుతో గూడియుండెను. ఆస్సరులు ఎక్కడి
 కక్కడ తేగ్గడ పెద్దప్రక్కనులు వచ్చుటచే తాము తప్పు
 చేయుచుంటిమని బాలురు తలచుట సంభవించెను. ప్రతిలెక్క
 లో ను వేసిన గాని ఆ స్సరు రానే రాదు. పూర్వపు
 మెట్రిక్యులేషన్ పద్ధతి మార్పుగ లెక్కలుండి నటులగాన్నిం
 చుచున్నవి. లెక్కల గ్రూపులోని బాలురుహడ కెండు మా
 దు లెక్కలకంటె ఎక్కువచేసెట్లు గనబడును. ఇకపిమ్మరి
 గ్రూపు బాలురసంగతి చెప్పనవసరమేలేదు. కావున పరీక్షాధి
 కారులు చాలా లిబరల్ గా నుడిచిగాని నూటికి 70, 80 మంది
 బాలురు లెప్పెదరనుటకు సందియములేదు. కృష్ణా, గుంటూరు,
 పశ్చిమ గోదావరిజిల్లాలలోని బాలురకే యిట్టి యవస్థవర్తినది.
 స్కూలుఫయివల్ బోర్డుగారు ఈ బాలుర విషయమై జౌ
 దార్యము జూపవలెను. లేనిచో బాలురకు చాల యన్యాయము
 జేసినవారగుదురు.

విడుమెంట సీతారామయ్య సంతలు

కళావంతుల విద్యాసంఘము

కార్యస్థానము - గుంటూరు

గుంటూరు పురపాలక సంఘమువారు ఆంగ్లదేశ కళావం
 తుల బీదవిద్యార్థుల విద్యాభివృద్ధికై స్థాపింపబడి రిజిస్టరు చేయ
 బడియున్న కళావంతుల విద్యాసంఘమునకు ప్రతిసంవత్సరము
 రు 150-0-0 ఇచ్చుటకు తీర్మానించిరి. ఈతీర్మానము గుంటూ
 రుజిల్లా కలెక్టరుగారిను మ-రా-శ్రీ ఎఫ్. పద్మియు. పూర్వాద్య
 దేశగారి అంగీకారము మ్యునిసిపాలిటీవారు పంపిరి. శ్రీకలె
 క్టరుగారు విద్యాసంఘముయొక్క లెక్కలు, వసైరాలు తమ
 క్రింది యుద్వోగలవల్ల తనిఖీచేయించి సంత్వృష్టిజేంది మ్యునిసి
 పలికొన్నిలువారి తీర్మానమును గంగీకరించిరి.

ఈసంఘముద్వారా కళావంతుల సంస్కరణమునకు తో
 డ్డుచున్న మ్యునిసిపలు చైరుమను మ-రా-శ్రీ సదీంపల్లి వెం
 కటనరసంహారపు పంతులుగారికిని మ్యునిసిపలు కాన్సిలరుల
 కును, జిల్లా కలెక్టరుగారికిని మా కృతజ్ఞతాపూర్వకనందనము
 లభించుచున్నాము.

ఇట్లు ఆంగ్లదేశమంతుల పురపాలక సంఘములును, జిల్లాతా
 లాకామోర్డు సంఘములను, కోఆపరేటివు సొసైటీలును తో
 వృద్ధ బ్రాథింతులు. ఆజ్ఞానాంధకారమున నున్న నీజాతిని సంస్క
 రించుటకు విద్యాశోధిని నొసంగుటే ముఖ్యకర్తవ్యమని ప్రాజ్ఞ
 యు తెలియని విషయము కాదు.

మద్దెల ముక్కంటి,
 ధరణికోట వెంకటదాసు
 కార్యదర్శులు.

WANTED.

Candidates for Telegraph and Station
 Master's Classes. Full particulars and Railway
 Fare Certificate on 2 annas stamp.
 Apply to:-IMPERIAL TELEGRAPH COLLEGE
 Nai Sarak, Del

శ్రీ కస్తూరీ దేవీవిద్యాలయము - నెల్లూరు

మావిద్యాలయము పోషణమునకు ఈదిన నుదహరించిన
 గ్రామములవారు ధాన్యముచందాలు ననూళ్లు యిచ్చినందుకు
 వారికి మాకృతజ్ఞతావందనములు.

పెనుబర్తి గ్రామము

శ్రీ. సా. బలరామిరెడ్డిగారు	రూ 2
చింతలపల్లి వెంకటరెడ్డిగారు	" 1
అత్తివరపు రామలింగారెడ్డిగారు	" 2
పున్నలపల్లి రాఘవరెడ్డిగారు	" 1
పున్నమాడి వెంకట్రామారెడ్డిగారు	" 1
చిక్రేటు వెంకటసుబ్బారెడ్డిగారు	" 1/2
చిట్టమూరు వరదారెడ్డిగారు	" 1/2
అత్తిలూరు పిచ్చిరెడ్డిగారు	2-0-0
పల్ల రెడ్డి రామలింగారెడ్డిగారు	" 1/2
యీ బలరామరెడ్డిగారు	" 1/2
వెదననర్తి ఆదిశేషారెడ్డిగారు	" 1/2
కోలగోట్ల శేషరెడ్డిగారు	" 1/2
పెనుబర్తి వరదారెడ్డిగారు	" 1
నల్లపరెడ్డి సుందరరెడ్డిగారు	" 1
తలమంచి వీరరాఘవరెడ్డిగారు	" 1
బండలంబు సుబ్బారామయ్యగారు	2-0-0
పెనుబర్తి వెంకటకృష్ణయ్యగారు	" 1

మొత్తము 14 4-0-0

పై ధాన్యం నమూనాచేసి అమ్మగా వచ్చిన మొత్తము
 50 రూపాయలు.

కాకుపల్లి గ్రామము

1. ఆరుగుంట బలరామరెడ్డిగారు	రూ 1
2. ,, పిచ్చిరెడ్డిగారు	" 1
3. యీదల శేషరెడ్డిగారు	" 1

మొత్తము 3

యీ ధాన్యం నమూనా అమ్మకం మొత్తము రూ 17-0-0

మొత్తము పై వెంతుగ్రామములలోను ,, 71-0-0

పాణికా కనకమ్మ,
 కార్యదర్శిని.

చంద్రా నర్సరితోటలు - నేలం జంక్షన్

మామిడిపండ్లు, ఇంగ్లీ షు మారగాయలు మార్కెటుధర
 ప్రకారము పంపబడును. మామిడిచెట్లు, ఇతర ఫలవృక్షములు,
 క్రోతులు, ఇంగ్లీ షు, స్వదేశీ మారకాయల పూలవిత్తనములు
 కొత్తవిగా ఉన్నవి. క్యాటలాగు పంపుదుము.
 Chandra Nursery P O Salem Junction

ఆంగ్లరత్న దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు

హూవిద్యాలయకారము, సంస్కృతాంధ్ర సాహితీ
 సరిష్కర్త, మాతృదేశభిమాని, జాతీయోద్యమకు నగు ఆం
 ద్రుల దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారి కేర విని యాంధ్రు
 లుండరు. ఆ మహనీయుడు దివంబలంకరించి యిప్పటికి సంవత్స
 రమైనది. కాని, యా యాంగ్లరత్నముయొక్క సరసవాక్య
 పూరితములగు నుపన్యాసాలు మనకు ముఖ్యపరకావు! ఆ
 మూర్తి మన కన్నులపడుట గట్టిపట్టులే యుండును. తన స్వార్థ
 త్యాగము, దేశభక్తి, ధైర్య సాహసములు మొదలగు
 సద్గుణములు లోకుల కాదర్శములుగాజేసి, తమపు చాలించిన
 యాగోపాలకృష్ణుని నాంధ్రులు మఱచినందుల కెంతయు
 విచారకరము. కావున నాంధ్రులెల్లరు నిప్పుడైన ఈసుగజా
 కరుని నామము చిరస్థాయిగ నుండుటకు దగిన మార్గ మేదియైన
 యోచించురగాకయని కోరుచున్నాము.

ఈ విషయమున మేము ఆరునెల "గోపాలకృష్ణ
 శ్రమ"మును మాతృదేశభిమానుల సహాయముతో స్థాపింప
 బ్రయత్నించుచున్నాము. ఇందు కాంగ్రెసు నిర్మాణకార్య
 క్రమమే జరుగును కాని యిట్టిపని కేవలము మావలననే జరుగు
 నదికాదు. ఉదారహృదయులగు నాంధ్రమహాజనులు ఇక్కార్య
 మున దోడ్పడ బ్రార్థింతులు.

ఆశ్రమస్థాపనవిధానము ముందు తెలియపరచబడును.

ఆంగ్లరత్నముయొక్క స్మారకదినోత్సవము రాగల
 10 జూన్ తారీఖున ఏలూరునందే పురవాసుల తోడ్పాటున
 జరుపబడును. నాడు వారి కేర నెలకొల్పదలచిన యాశ్రమవిధా
 నముగూర్చి చర్చించి నిర్ధారణచేయబడును. కావున నాశ్రమముం
 దు బాల్గానవలించిన విహసీయులు ఆ సమయమునకు రా
 ప్రార్థింతులు.

ఏలూరు,
 29-5-29.

వంక సూరిశాస్త్రి,
 దుగ్గిరాల కృష్ణమూర్తి,
 బసవరాజు శ్రీరంగశాయి.

సిల్క్ ఖద్దరు

లేక జేస్తు సిల్క్ నూటింగులు నాణ్యమైనవి. చౌకధర
 లో పొందనగును. ఉత్తీకనను బాగుగానుండును. అందమైన
 సుపు పచ్చరంగుగా లేలును.

7 గజములు x 27 అం. 1 నూట్, 2 కోట్లకు సరిపో
 వును. ధర రు 6/2 పాష్టాఖర్చులు ఉచితము నచ్చనియెడల సా
 మ్యు వాపసుచేయబడును. ఉత్తరములు ఇంగ్లీ షులోనే వ్రా
 యును.

Jagannath Chanauram,
 Choura Bazaar, Ludhiana,
 Upper India.

FLY-TOX

దోమలను ధ్వంసమొనర్చుచున్నది
 సేదే ఒక డబ్బీని కొనుడు - స్ట్రైటాపునే పట్టు
 దలతో వాడుడు. డబ్బీలోపల బ్లూచీటియుండును.

ది ఆంధ్రవేపర్ మిల్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

రాజమండ్రి

ఆధరైజుడు కేపిటలు

రూ 10, 00, 000.

వాటా 1-కి రు 100-0-0 లు చొ||న 10, 000 వాటాలుక్రింద విభజించబడినది.
 లేటుకర్నాటిక్ పేషరు మిల్సు లిమిటెడ్, వాటాదార్లకు మాత్రం యీ నెలఖరువరకు వా
 టాలు ఇవ్వబడును. కర్నాటిక్ పేషరుమిల్సులో పూర్తిగా చెల్లించిన లేక కొంతమట్టుకే చెల్లించిన
 వాటాలపైన చెల్లించిన ప్రతి రు 10 లకు రు 4 లు చొ||న కమీషను యివ్వబడును. యిప్పటికి సగము
 వైగా వాటాదార్లు యాకంపెనీలో వాటాలను కొనియున్నారు. వాటాలు కొననివారికి యాకంపెనీతో
 సంబంధము ఏమియు నుండదు. మేము పని ప్రారంభించినాము. ఘమారు ఒక నెలరోజులలో కాగితము
 తయారు చేయుదుమని నమ్ముచున్నాము.

వివరముల నిమిత్తము మేనేజింగు ఏజెంట్లగు

మోతె, వైడా అండు కంపెనీ వారికి

ప్రాసుకొనవలెను.

మదరాసు మార్కెట్ రిపోర్టు

(31-5-29)

జవ్వలి దినుసులు

ఇరువది గజముల పీస్ ధరలు	రు.అ.పై
కాకిండులు—22 X 22 ముంగిసమార్కు (బి)	8-5-0
" సరాసరికము	7-6-0
కాకిండులు—22 X 22 రాబీ "లయ్" (బి) రు	8-0-6
తెలుపులు—1703 (నెట్) రు 12-4-0 గ్లాస్ 9000	
రు 12-5-0 ఎల్. ఎల్. 73, రు 8-8-0 88/888	
రు 11-10-0; 1702 రు 11-0-0 9041 (నెట్)	
రు 10-6-0, 80 (నెట్) రు 8-8-0 వైట్ వర్మింగులు	
బి. బి. బి. రు 15-8-0 సి. 40000 రు 21-0-0	
గుల్లు—53 "స్వీనుమార్కు" 2424 రు 12-8-0; 2222	
రు 11-4-0; బంగారు దుప్పి 22 X 22 (బి) రు 8-4-0;	
సామాన్యరకం రు 7-4-0	

కాలు

40 నెంబరు (సీమ 5 పా కట్టులు)—ట్రాక్ రు 5-9-6 చలువ (కొంగ) రు 7-8-0; చలువ (ఎనిటిక్స్) రు 6-11-0 చలువ (నాగకన్యక) రు 6-12-6 చలువ (గుప్తి) రు 6-12-6 చలువ (గడ్డకెండా) రు 6-13-6 పచ్చగుర్రము (ఎర్ర) రు 7-8-0

40 జపాక్ (పదిపానులకట్టు) అయిదు నక్షత్రములు రు 11-11-0 కలర్ బాల్ రు 11-8-0.

60 సీమ (5 పానులకట్టులు)—అడకతైర రు 14-12-0 టి. (ఎర్ర) "పాట్టెలుతల" మార్కు—రు 11-10-0 రాట్టము (ఎర్ర) రు 11-0-0; ఏ రుదుకారము రు 8-12-6 ఎరుగి సీమారము రు 8-0-0; కంగారూ మార్కు—రు 8-13-6

హబ్బుజ్జు	రు 8-10-0
గడ్డిబండి మార్కు	రు 8-11-0
పెన్నిల్లు	రు 8-5-0
సిరాబుడ్డి	రు 8-6-0
తెల్ల "కంగారు"	10-6-0
ఇండియా బ్రూనియామార్కు తెల్ల రు	10-6-0
ఇత్తడిరేకులు—(డిబ్ మేన్) రు 257	
డిబ్ (క్రాసాయర్) రు 254	
రాగిరేకు రు 290	

సిమెంటుపిపా వెల:-

గో-హేమ్ ("చెయ్యి") రు 11-4-0 జర్మన్ "ప్లాగ్" రు 9-12-0 జర్మన్ "టవర్" రు 9-8-0

చక్కెరములు యొక్క ధర:-

జావా "రెడి" రు 26-4-0 జావా రు 26-6-0 జావా రు 25-8-0 ఆగస్టు సెప్టెంబరు రు 25-6-0.

వేరుసెనగ నూనె

పీపాలలో రు 96-0-0

ముదము

(మిల్ డెలివరీ) రు 101-0-0.

పదునుచేసినతోలు రతి 1-కి ధరలు

పుత్తూలు (7 టు 9) "అఫ్ కంట్రిస్" రు 0-13-0 టు 0-15-3	
" (తేలిక) " రు 1-1-0 టు 1-1-8	
" (7-9) బెంగుళూరు రు 0-14-0 టు 0-15-6	
" (తేలిక) " రు 1-1-3 టు 1-1-5	
" 6 1/2 టు 8 1/2 బెజవాడ్ రు 0-14-0 టు 0-15-4	
" (6 1/2 టు 7 1/2) బెజవాడ్ గరము రు 0-15-0 టు 0-15-6	
" (7 టు 7 1/2) ఏలూరు రు 0-15-0 టు 0-15-8	

కెటోలు	రు 0-9-9 టు 0-10-1
కెమూడతోలు	రు 1-0-8 టు 1-0-9
అభిమాడతోలు	రు 1-10-6 టు 1-11-8

మొగుల జీవితం

కో. ఆయి. వెండుకల్లు శాశ్వతముగా మొలవకుండ గించును. రు 8-0-0. మి. వెండుకల్లు రు 2-0-0 మాత్రమే. వ్యవసాయం, నాయనివల్లి, వేటపాలెంపాడు.

ఫోర్టు సెంటుజార్జి గెజిటు

28-5-29 తేదీ

జ్యోషియల్

కెప్టెను టి. ఎ. రాజరత్నంపిల్లెగారు మద్రాసు పోలీసు స్టేషను నియమింపబడిరి.

ఆర్మీ కళాఖ

ఎ. ఎస్. బి. థెయిల్ గారు ఎం. ఎస్. ఎమ్. రైల్వే తక్కులను ఆడిటుచేయుటకు ప్రభుత్వస్థాపనరుగ నియమింపబడిరి.

కె. ఆర్. పద్మనాభ అయ్యంగారు ఇండియన్ ఆడిటు అకౌంట్స్ సర్వీసునందు పాఠశాలనరుగ నియమింపబడిరి. వీరు ట్రేయినింగు కోర్సు మద్రాసు అకౌంట్స్ జనరలు ఆఫీసునందు నియమింపబడిరి.

పి. సి. చెట్టిగారు మద్రాసు డిప్యూటీ అకౌంట్స్ జనరలుగ నియమింపబడిరి.

జి. సఖారామ్ గారు ఆడిటు అకౌంట్స్ సర్వీసునందు ప్రొవైడెన్సుగ నియమింపబడిరి.

జి. నారాయణస్వామి అయ్యంగారు అసిస్టెంట్ అకౌంట్స్ ఆఫీసరుగ పోస్ట్ డిప్యూటీ అకౌంట్స్ జనరల్ ఆఫీసునందు నియమింపబడిరి.

మరణము

ఎం. జాన్ బి. ఏ. ఎల్. టి. గారు గుంటూరు సెంటు జాన్ హాస్పిటల్ లో లేట్లీగ నియమింపబడిరి.

న్యాయశాఖ

వి. రంగనాథులు నాయుడుగారు అనకాపల్లిలో ప్రత్యేక మేజిస్ట్రేటుగ నియమింపబడిరి.

డి. యెడియప్ప, ఎ. హనుమాన్ సింగు / గార్లు బర్సారి జిల్లాలో కమలాపురమునందు ప్రత్యేక మేజిస్ట్రేటులుగ నియమింపబడిరి.

ఇదివరకు మావద్ద బేరము చేసిన

గౌరవరు తృప్తికెండులు మాత్రమే గాక, పదేపదే అర్జులను పంపుటయే మానముక్కుము కున ప్రబలినిదర్శనము. మేలైన అసలు పుష్కరాములు నగలు కావలసినవా రందరును ఈదిను విలసమునకు దయచేయ గోరెదము, లేక ఉత్తరము వ్రాసిన పంపబడును.

సరిశ్రమశాల:-

96, వరదాముత్తియప్పక వీధి, మద్రాసు; షోరూం:-చైనాబజారురోడ్డు (పూలలంగడికి ఎదుట) మద్రాసు.

జలగం సుబ్రహ్మణ్యం నాయుడు అందుకో.

భారత ఇన్సురెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్, (లాహారు)

స్థాపితము 1896.

చైర్ మన్ లాలా హరికిషనులాలుగారు.

గత 1923 లో 1,000/-కి సొలినకు రు 20/-ల చొ॥ లాభముక్రింద

మొట్టమొదట పంచిపెట్ట గలిగిన పూర్ణముగ న్వదేశీ భీమా కంపెనీ.

హిందూ దేశ మంతటను సభాసీలు, బ్రాంచి ఆఫీసులు, ఛీఫ్ ఏజెన్సీలును గలవు.

ఆస్తి మొత్తం	సుమారు	95 లక్షలు
చెల్లించిన భీమాల	"	60 "
మొత్తం	"	150 "
1928 స॥లో యిచ్చిన	"	
క్రొత్తపట్టాల మొత్తం	"	

సమర్థులగు

ఏజెంట్లు కావలెను

పి. కుప్పస్వామి అయ్యర్,

బ్రాంచి కెక్రటరీ,

81 తిరుచెట్టి వీధి, మద్రాసు.

వివరములకు

వెంటనే వ్రాయుడు.

దంతు ర్తి శాంతయ్య,

అర్గనైజింగు ఇన్ స్పెక్టరు, సామర్ల కోట.

బొంబాయి లైఫ్ అన్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

(స్థాపితము 1908)

సభాధ్యక్షుడు, సర్ లాలాభాయ్ నూల్ దాస్ Kt.C 1 E., J.P. మేనేజరు యెస్. బి. శాస్త్రిమాస్టర్ ఇండియా దేశపు భీమాకంపెనీలలో కెల్ల అన్నివిధముల పాలీసీకర్మముల నివ్వగలదియే. ప్రత్యేక పదునాయముల తక్కువ ప్రీమియములు. ఎక్కువ పోనస్ లు. స్వల్పవరణము.

(మంచి మేనేజ్మెంటు.)

ఆటోమోటో కాన్ ఫర్ కీచరు. పాలీసీదారు హక్కులను వెంటనే చెల్లించుట. వివరములకు వ్రాయుడు.

K. PADMANABHAPAI B. A. Secretary Madras Branch, P. B. No. 3

Mount Road MADRAS.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1929 సం॥ మే నెల 31-వ తేది శుక్రవారము

1. ధాన్యములు

బియ్యముబస్తాలు		
మనుసు తెనాలిది ,, ప 42 కలవి రు	18 0 0	18 8 0
నెల్లూరిది ,, డిటో ,,	18 8 0	14 8 0
ధీలి ,, డిటో ,,	15 8 0	17 0 0
రాగులు త. 164 బస్తా 1-కి	11 0 0	12 0 0
సువ్వులు ,,	21 0 0	24 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-కి ర:205	16 0 0	17 0 0
సెనగలు ,, డిటో ,,	16 8 0	18 0 0
పెసలు ,, డిటో ,,	16 0 0	17 8 0
మినుములు ,, డిటో ,,	17 8 0	18 0 0
ఉలలు ,, ర 195	9 8 0	10 0 0

3. నూనెవస్తువులు

సువ్వులనూనె బా 1-కి	140 0 0	150 0 0
నెయ్యి మ 1-కి	14 0 0	19 0 0
వేరు సెనగపప్పు బా 1-కి	46 0 0	47-0-0
వేరు సెనగనూనె గాసుగ బా 1-కి రు.104 మిమకనూనె 96		
అముదము బా 1-కి	101 0 0	108 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి	100 0 0	105 0 0
కూరపసుపు ,,	55 0 0	65 0 0
మిరపకాయలు (గుంటూరుది) బా 1-కి	91 0 0	94 0 0
దవియాలు ,, బా 1-కి	42 0 0	49 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి రు 40	50	
బెల్లము బా 1-కి	28 8 0	49 0 0
అస్కాచక్కెర బస్తా 1-కి	26 4 0	26 8 0
చింతపండు బా 1-కి	85 0 0	50 0 0

5. ఇనుము

పట్టారకం బా 1-కి	88 0 0	84 0 0
చదరం ,,	27 0 0	84 0 0
రవుండు ,,	82 8 0	85 0 0

6. నూలు

నెం 20 బెన్ని సింహంయాలే	రు 7 15 0	
నెం 6 ,, కటారి	5 0 0	
నెం 24 ,, లాకి	5 10 0	
నెం 40 జమ్మకు 10 పా	11 4 0	
నెం 44 సాండా	5 18 0	
నెం 40 రాణి	10 9 6	
నెం 4 బెన్ని మసీదు	4 12 8	

7. లోహములు

వండి 100 కులం 1-కి	రు 58 4 0	రు 62 8 0
బంగారుకులం 1-కి	21 0 0	21 2 0
సవరం 1-కి	18 8 9	
ఇత్తడి బా 1-కి	260 0 0	
రాగి బా 1-కి	290	300 0 0

8. రంగులు

అతిమేలు స్విట్జరులాండు అలిజరయిక్ సింహంమార్కు		
పిపా 1-డిగ్రీలు 200 కి రు	47 0 0	
,, నీలిరంగు 1 రతి	1 10 0	
,, 14 రతులు	1 10 0	
,, 28 రతులు	1 9 0	
,, 56 రతులు	1 8 9	
,, 1 అందరు	1 8 0	
చక్కెరలు పాన్సుపాన్సు-బోలెట్ ఆనగా (బర్ని-రెడ్డు)	8 4 0	
కాంగో 8 రి	1 0 0	
నదరు 4 రి	1 2 0	

1930 లోగా

గత సంవత్సరం కలకత్తాలో జాతీయమహాసభ కూడెను. అందు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము లేక అధినివేశన స్వాతంత్ర్యము నునకు కావలసినదని తగాదా బయలుదేరినది. రెండుపక్షములు ఏర్పడెను. పోరాటము ప్రబలమయ్యెను. పక్షజయం కోసము యిరుపక్షములవారు సన్నద్ధులయిరి. మహాత్ముడు పరిసితిని బాగుగా గుర్తించెను. జాతీయసంస్థలో పోరాటము అకారణము, నాశకారణముని గ్రహించెను. ఇరుపక్షములకు రాజీ కుదిర్చెను. అన్నికక్షల వారికిని యీరాజీ అనుకరణీయమే. కాంగ్రెసు వారికేకాక, కాంగ్రెసు బయటఉన్న వారికి యాతీర్మానానుసారము 1930 లో పనిచేయుట విధిక్యము. పనిచేయుట ధర్మమువిన ఆధారపడి ఉన్నది. ఇతరులెట్లు ప్రవర్తించెదరో తెలియదు. కాంగ్రెసు యీమట్టుకు ఆతీర్మానానికి ప్రతిపూలముగా పనిచేయుటఅన్న ఘోరపాపమునకు లాగ్లలే. ఈమధ్య తమిళనాడు కాంగ్రెసువారు నడిచిననడక చాలా ద్రోహపూరితమైనదే! అట్లు జరుగుటకు శ్రీనివాసఅయ్యంగారు ఆత్మకౌర్వల్యమే కారణము. ఆయన కలకత్తా రాజీ తీర్మానాన్ని ఒప్పుకొని మరల యీలా ప్రవర్తించాడంటే, ఆయన ఆత్మకౌర్వల్యము ప్రకటమైందన్నమాట!

కలకత్తా కాంగ్రెసులో 1930 లో అధినివేశన స్వరాజ్యం యివ్వకపోతే, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యం ప్రకటించి అసహాయోద్యమాధ్యాయాన్ని ప్రారంభించాలని తేలింది. అందరు చాలా సంతోషించారు. ఈమధ్యజరిగిన సర్కారు వారి చర్యలవలన సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యం కోసం పనిచేయాలనే కాని అధినివేశ స్వరాజ్యం వస్తుందనే ఆశ భగ్నమయింది. ఈలా జరుగుతుందని ప్రతిభారతీయునకు తెలుసు. వెనుకటి సర్కారువారి చర్యలు తెలియటానికి కారణం వాస్తవంగా ఆలోచిస్తే 1930 లో కావాల్సిన సంసిద్ధతకు యీ లోగానే సన్నాహాలు జరగాల్సిఉంది. ఆలా జరగలేదు. అందరికీ బొత్తుగా యీ గొడవేలేదు. మహాత్ముడు మట్టుకు మధ్యమధ్య 80 సంవత్సరాన్ని గురించి ఎత్తువాడు. మొన్న 16 వ తారీఖు యం గు యిండియాలో 1930 జనవరి ఒకటన తేదీని ఎట్టి విడ్డూర్యము ఆకస్మికంగా జరుగబోదు. 1929 లో మనకుగలఅవకాశము చక్కగా నువ్వొగించుటకీ దీక్షతో పనిచేస్తేనే 1930, లో తగిన ఫలితము చేహారున అని వ్రాశాడు. ఇప్పుడైనా కాంగ్రెసువారు (స్వరాజ్య పక్షీయులు సహా) 80 సంవత్సర ఎదుర్కొంటు కు సిద్ధులు కావాలి. ఆనాడు పని ప్రారంభిస్తే అధిక కాలయాపన అవుతుంది గాన యీ సంవత్సరంలోగానే మహాత్ముడు విధించిన నిర్మాణ కార్యం కొనసాగించుట విధి. ఆలాచేయక మూకీభానం వహించుట చాలా ఘోరపాపం. స్వరాజ్యపక్షం వారికి ఎన్నికల హడావుడి చేయవద్దని రాజప్రతినిధి స్పష్టిచెప్పాడు. వారుహడా వృధా మోటార్లకు, ఎన్నికల ఎత్తులకు అవకాశం యివ్వక నిర్మాణ కార్యదీక్ష మున్నులవుతారని నామనవి. మల్లి మనమంతా 1921 నుంచీ పన్నులు ఎగబెట్టిన అధ్యాయవరకు చేసిన దీక్షతో పనిచేయాల్సిన అవసరం వచ్చింది. యీ అవకాశాన్ని పోగొట్టుకోటం అంటే మాత్రుక్రోధము చేయుటే. ఆంగ్రులు, మహాత్ముడు మనవైమోసిన బలహీనతకు జవాబుగా 80 లోగానే చేయవలసిన పని పూర్తిగా నిర్వర్తించుట విధి.

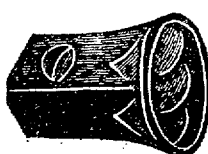
జిల్లా కాంగ్రెసులు, తాలూకా, ఫిర్కా సంఘాలు ఏర్పరచి పన్నుల హడావిడికి పూర్వం దీక్షతో పనిచేసినవారి పరంపరే మహాత్ముని నిర్దిష్టకార్యం ప్రారంభిస్తారని నా ప్రార్థన. కాంగ్రెసులు, దేశభక్తులు యీ అవసరం చేతునుంది పోగొట్టుకుందురని పదే పదే వేడుకొనుచున్నాను.

పులిపాక గురునాథశర్మ

డిటెక్టును లేక రహస్యమును

కనుగొను యంత్రము

దీని యంత్రయోగము :—ఉన్నచోటనుండియే నీ

యొక్క ప్రియమాలిని ఆమె చేసిది కనుగొను ఆమెక తేలియకనే ఈ యంత్రమును గొని నీవు తెలిసికొనవచ్చును. నీ వెనకను చూచుచు నీకు తెలియకనే జరిగిన విషయములను నీకు తెలియకుండ నీన్ను వెంటి వచ్చు వారిని నీవు తిరిగి చూడకనే దీనిని గొని తెలిసికొనవచ్చును. దీనితో పడకటింటి ఫోటోగ్రాఫు చటుటలు అందమైనవి గావగు సంపదము. దీని ధర 1-4-0 లు

యం. ఎస్. నరసయ్య అందు కంపెనీ,

మ.2249-1

నెం 11 ఆరుమగంకిది, దరాక.

శుక్ల ప్రమోదాత వత్సరముల

ఫలితము

(ది రిజిస్ట్రు ఆఫ్ శుక్ల-ప్రమోదాత)

గ్రంథకర్త శ్రీయుర బెంగుళూరి

సూర్యనారాయణరావుగారు

(బి. ఏ. ఎఫ్. ఆర్. హెచ్. ఎస్. ఎం. ఏ. ఎస్. బి. ఎం. ఆర్. ఏ. ఎస్. ఎం. ఎం. ఎల్. ఎస్. హెచ్. డి. బి. సి. వగైరా, బెంగుళూరులో అప్రెంటిజులు మాగజను పత్రికకు సంపాదకుడు.)

ఆంగ్ల భాషలో ప్రకటింపబడిన యీ గ్రంథము నందు కొంటిమి. బృహజ్జాతము, జాతకవంశిక, జాతక కళానిధి, ప్రశ్నోత్తరము, మున్నగు గ్రంథములను వీరు భాషాంతరికరించుటయేగాక స్వతంత్రముగా పెక్కు జ్యోతిష గ్రంథములను ఇతర గ్రంథములు గూడ వ్రాసియున్నాడు. వీరిదివరకు అత్యుత్తమ వత్సరముల ఫలితమునుగూర్చి యొక గ్రంథమును ప్రకటించిరి. ఇపుడు శుక్ల ప్రమోదాత వత్సరముల ఫలితము నీగ్రంథమున వివరించిరి. “శుక్ల సంవత్సరమున చాల యుద్ధములు జరుగును. వ్యాధు లధికముగను, కఠిన శాసనములు మొదలగును. ప్రజలు తులీ. పాదలచే పీడింపబడుదురు. వివిధ దేశములకు విరోధములు ప్రబలును. ప్రజలకును పాలకులకును గూడ సంఘర్షణములు కలుగును. పశువులలోను స్త్రీలలోను శిశువులలోను మరణము లధికమగును. పంటలు పాడగును. 14-4-21 ప్రాంతమున చాల సంక్షోభములు కలుగును. ప్రపంచమున చాల ప్రసిద్ధినించినవారిలో యిద్దరు ముగ్గురికి వ్రాణాపాయస్థితి కలుగును. దివాలా లధికమగును. ఒకటి రెండు గొప్ప కంపెనీలుగూడ దివాలా తీయును. స్త్రీల స్వాతంత్ర్యము చాల మొదలగును. పాశ్చాత్య దేశముల సమరసన్నద్ధము లగును. ఆంగ్ల దేశమున సమైక్యములు ఆ దేశమునకును విదేశములకును సంఘర్షణములు మొదలగును. ఆంగ్ల దేశమున యిద్దరు ప్రముఖులు నష్టపడెదరు. ఈ విప్లవాదులవలన భారతదేశమునకు చాల మేలుకలుగును. ఇంగ్లండు అమెరికా దేశములకు విరోధమేర్పడును. దక్షిణ ఆఫ్రికాలోను అమెరికాలోను చిక్కులు కలుగును. అనామక దేశములకు ప్రాంతభ్యుత్త కలుగును. ఆంగ్ల దేశమున రాజకుటుంబమువారు జాగ్రత్తగా నుండవలెను. దుర్మితీ ప్రజలును ధనికులకు నష్టకష్టములును వీడలకు ధనపౌఖ్యములును కలుగును. ఆఫ్ఘను ఇటలీ ఫ్రాన్సు దేశములలో చిక్కులు కలుగును. చీనా జపాను దేశములు యుద్ధములో చిక్కుకొనును. ఆఫ్ఘను దేశమున ప్రారంభమున యుద్ధమువలననే యితర దేశములలోగూడ యుద్ధములు కలుగును. భారతదేశమున రాజకీయములలో చాల చిక్కులుకలుగును. ఆంగ్ల దేశమున మంత్రివర్గము మారిపోవును. విద్యాలయమును ఉపాధ్యాయులకును అనుకూల్య ముండదు. భారతదేశమున కొన్ని సంస్థానములలో చాల చిక్కులుకలుగును. వానిలో యిద్దరు ప్రముఖులు మృతినించెదరు. హిందూమహాత్ముడియ కలహము లధికమగును. చాలమంది వాయకులు కారాగృహముల కేగెదరు. రాజప్రతినిధి మారును. ఉత్తరహిందూస్తానమునందు మైసూరు లోను హైదరాబాదులోను చిక్కులుకలుగువు. గ్రాముములలో ప్రజలు సుఖముగానుండురు అని యిందు వ్రాయబడెను. బోయరు యుద్ధమునుగూర్చి అంతకు ఆరు నెలలకుముందుగానే వీరు వ్రాసిరి. జర్మను యుద్ధమును గూర్చి 1914 మార్చి నెలలోనే ప్రకటించిరి. ఆయుద్ధము 1914 పెప్టెంబరులో ప్రారంభమగుననిగూడ స్పష్టముగా వ్రాసిరి. విజ్ఞోరియా మహా రాణి ఎడ్వర్డు సార్వభౌముడు మున్నగురాజుల మరణకాలమును గూడ వీరు సరిగా నూచించిరి. జ్యోతిష శాస్త్రమునందు ఫలదేశములవారిచే నంగీకరింపబడిన ప్రామాణికలలో సూర్య నారాయణరావుగా రొకరు. ఈ గ్రంథమునం దింకను ముఖ్య విషయములు చాల కలవు. మొత్తము 55 పేజీ లున్నవి. క ఎనిమిది అణాలు (రు 0-8-0)

అడ్రెసు:—బి. సూర్యనారాయణరావు అందు సన గారు, సూర్యాలయ, బెత్తలూరు పోస్టు, బెంగుళూరు.

ప్రకటన

(204)

రోగులు స్వయముగ వచ్చిగాని, జాబుల ద్వారా రోగలక్షణములను తెలుపుదు చేరినచో రోగస్వరూపుచ్యుకొనవలసిన మందు, పథ్యము, వగైరాలు విపులముగా వ్రాసిపంపబడును. 5

డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బె

ప్రదేశసంచారము

గాంధీ మహాత్మునిచే వ్రాయబడి యీ నెల 23 వ తేదీని వెలువడిన ఎంగుయిండియా పత్రికలో కటింపబడిన వ్యాసము.

9-5-1929 మొదలు 16-5-29 వరకు 8 రోజులలోను జరిగిన వివరములు.

16-5-29 వ తేదీ ఎంగుయిండియా ప్రకారము ఆ తేదీ కు వసూలైన మొత్తము. 201792-14-3.
(20-5-29 ఆంధ్రపత్రిక 4-వ పేజీచూడుడు)
తూర్పుగోదావరి

9-5-29 కోరుకొండ రూ. 50-0-0
సీతానగరం (దరిమిలా వసూలు) 31-2-8
రాఘవపురం (ద. వ) 64-8-0
దారిలో 153-0-0

విశాఖపట్నంజిల్లా (ద. వ) 37-0-0
తూర్పుకృష్ణ (ద. వ) 20-0-0
పశ్చిమగోదావరి (ద. వ) 13-0-0
గుంటూరు (ద. వ) 617-11-6
986-0-9

నెల్లూరు మండలము
మిచ్చికెడిపాలెం 4506-0-5
(లాల్లాజీనిధికి—570)

వంగల్లు 126-0-0
అన్నారెడ్డిపాలెం 146-0-0
పల్లంపాళెం యిగు కపాలెం 348-0-0
కేబాల 388-0-0
మక్తాపురం 75-0-0
మినగల్లు 56-0-0
దామరమడుగు 10-0-0
పెనుమల్లి 15-0-0
కాళయకాగోల్లు 250-0-0
ప్రజ్వేరు 176-0-0
కొత్తవంగల్లు 116-0-0
నల్లయ్యపాలెము 1246-0-0
(లాల్లాజీనిధి 116)

రాజుపాలెం 116-0-0
గండవరం 300-0-0
పెదపుత్తేరు 208-0-0
కోపూరు సహకారసంఘము 116-0-0
పార్లపల్లి 296-6-8
కొడూరు 400-0-0
కొండుకూరు 1127-14-6
కొండు 1136-0-0
మోపూరు 1296-8-0
అల్లూరు 1706-9-8
కావలిపైరా గ్రామపంచాయతీ
(లాల్లాజీనిధి-1) 14099-6-10

5-29 ఉలవపాడు 558-0-0
కందుకూరు 1343-2-3
పామూరు 717-0-6
సీతారామపురం 15-12-0
ఎలమర్ర 1-0-0

29 పెరమన 116-0-0
సంగం 775-0-0
పల్లెపాడు 781-14-9
(లాల్లాజీనిధి-5)
గంగపట్నం 640-0-1
మైపాడు 752-3-9
8016-2-7

13-5-29 వంగవపాలెం 30-0-0
కోడూరు 50-0-0
కోరుటూరు 47-0-0
ఇందుకూరుపేట 176-2-0
కొత్తపూరు కైస్తవ యువజనసంఘము 5-0-0
నెల్లూరు 5178-12-6

(లాల్లాజీనిధి-20)

పాట్లపాలెం 1016-0-0
పాట్లపూడి 70-0-0
గూడూరు 734-0-0
తుంటూరు 50-0-0

14-5-29 నాయుడుపేట 665-6-8
అత్తివరం 116-0-0
నిడుముళి 50-0-0

(10-5-29 మొదలు 14-5-29 వరకు 5 రోజులలోను నెల్లూరుమండలమున వసూలైన మొత్తము 27,988-13-4)

చిత్తూరు జిల్లా

కాళహస్తి 1116-0-0
బెలుమెట్లలు కంపెనీ 316-0-0
2268-6-8

15-5-29 తిరుపతి 1099-7-0
కేణిగుంట 67-0-0
అనామకు 60-0-0
పాపనాయనిపేట 12-0-1
పుత్తూరు 806-0-0
తిరుత్తని 115-12-0
చిత్తూరు 511-0-0
పలమనేరు 138-12-0
పుంగనూరు 586-15-11
3846-15-0

16-5-29 మదనపల్లి 2475-14-0

(చిత్తూరుజిల్లాలో 14, 15, 16 తేదీ లలో నూడురోజులలోను వసూలు మొత్తము 7254-13-0)

అనంతపురం జిల్లా

నాగిరెడ్డిపల్లి 116-0-0
కదిరి 1300-8-11
కూటుగుళ్ల 116-0-0

ముదిగుబ్బ 116-0-0
దంపెట్ల 116-0-0
ధర్మవరం 1148-8-0
అనంతపురం 1247-4-0
తాడిపత్రి 1160-5-8

5320-10-2
7796--8-2

మొత్తము 9-5-29 మొదలు 16-5-29 వరకు 8 రోజుల లోను వసూలైన మొత్తము 41,490-5-8
16-5-29 వ తేదీ ఎంగుయిండియా లో వ్రాయబడిన మొత్తము వసూలు 2,01,792-14-8
23-5-29 ఎంగు యిండియాలో తెలుపబడిన మొత్తము 2,43,283-8-6

జిల్లాలవారి వసూలు

పశ్చిమకృష్ణ 23,091-0-11
తూర్పుకృష్ణ 28,900-1-3
గుంటూరు 47,280-15-1
పశ్చిమగోదావరి 42,117-9-1
తూర్పుగోదావరి 47,248-6-8
విశాఖపట్టణము 14,145-14-5
నెల్లూరు 27,938-14-4
చిత్తూరు 7254-13-0
అనంతపురం 5320-10-2

2,43,293-3-6
10-0-0

వివరములు తెలియని తరుగు 10-0-0

2,43,283-3-6

(మో. కా. గాంధీ-ఎంగుయిండియా 23-5-29)

అభ్యుదయము
అమృతమువంటిది

శ్రీ ముక్త్యాలసంస్థానమున తయారుచేయబడినది బహు మాత్రమును, వేడిని, దగ్గును, తయను, బోగొట్టును. మూత్ర మునందుడు చక్కెరను మాయముచేయును. కేరీరమునకు మంచి దార్ధ్యమునిచ్చి, రక్తకుడినిజేయును. అనుపానని కేషములనే నన్నివ్యాధులు గుడురు అనేకమంది వాడి మెచ్చి యున్నారు. సంపూ వరములకు వెంటనే వ్రాయుడు. 100 మొదలు 300 వరకు పుటములు వేయబడిన రకములు గలవు. (5)

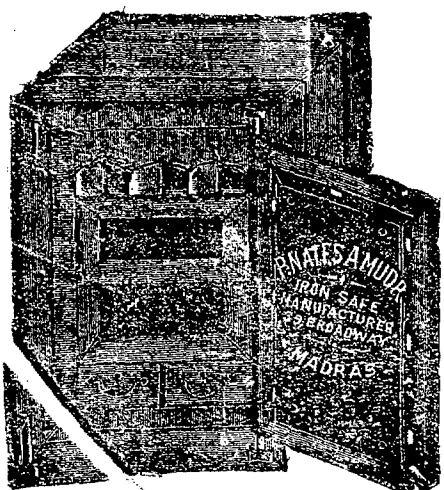
300 పుటములు తు 1-కి రు. 5

ఆర్డరసాయనశాల, ముక్త్యాల, (కృష్ణా)

న ర న ము

దృ థ మై న ది

న మ్మ క మై న ది

ఇక్కడి ముక్త్యాల ప్రకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుపపెట్టెలు ఈ దిగున తెలుపబడినవావద్ద అమ్మకమునకు సిద్ధముగాయివ్విరి.

బాంతులు, కంపెనీలు, కార్మికాయములు, కో ఆకరేటిక వస్తువులు మొదలగువాటికి వరఫరా చేయబడినది 1429

వి. న శే శ మొ ద లి యార్,
ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు,
ప్రాప్తికరము, 59, బ్రాడ్వే, మదరాసు
వటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్కుసు
ఐరన్ అండు థ్రాన్స్ఫార్మర్లు
అమెరికా ఎంజినులు, మోటారులు, మెషిన్లు భాగములు, మొదలగు వివిధ రకముల వస్తువులను సమర్థవంతముగా రైతువారులకు కావలసిన వివిధ రకముల వస్తువులను సమర్థవంతముగా రైతువారులకు కావలసిన వివిధ రకముల వస్తువులను సమర్థవంతముగా రైతువారులకు కావలసిన

నిలబెట్టు, పాప్టింగు నట్లు వరఫరాగా యివ్వబడును. ఈ వ్యాపారమునైతిని, పెద్దవాడొకడేట ముద్రాడు. మెషిన్లకు సంబంధించిన భాగము అన్నియూ అర్జునయ్యవైన కయారుచేసియివ్వబడును.

ఉత్తరముల (వాకిన బడులు వ్రాయబడును.

29 పెరమన 116-0-0
సంగం 775-0-0
పల్లెపాడు 781-14-9
(లాల్లాజీనిధి-5)
గంగపట్నం 640-0-1
మైపాడు 752-3-9
8016-2-7

